

Oktay SİNANOĞLU-BURASI TÜRKİYE KİTABINDAN (1)

ÜLKELERİN MODERN İŞGALİ

1- Yer isimlerini yabancı isimlerle değiştirmek.

2-Eğitimi ülkenin kendi dili yerine yabancı dille yaptırmak, sonunda ülkenin resmi dilini Fransızca (İngilizce, Rusça; sömürgeciye göre değişir) kılmak; ülkenin ulusal harsını, kimliğini hızla yok etmek.

3-Uyum içinde yaşamış olan azınlıktan, ya da etnik gurupları, önce çoğunluğa karşı kışkırtmak, sonra da çoğunluğun tepesine kilit noktalara, idarî mevkilere getirmek; onlar aracılığıyla ulusal birliği, bütünlüğü, kimliği yok etmek.

4-Topraklara el koymak; tek ürün yetiştirip alıp götürmek; sonunda böylece o milleti aç bırakmak; yerli ahaliyi vaktiyle kendinin olan topraklarda köle gibi çalıştırmak.

5-Arazisi büyük askerî üsler kurup sürekli bulun- durduğu kuvvetleri, çıkardığı iç karışıklıkları desteklemede kullanmak; ulus ile komşuları arasında düşmanlık yaratmak; oralara ülkedeki üslerden harekât düzenlemek.

6-Ülke ile tarihî ve kültürel bağları bulunan başka ülkeler arasında olması gereken her türlü münasebeti baltalamak.

7-Halkı fakirleştirip elindeki toprak ve gayrimenkulleri yok pahasına sattırmak; (hattâ bunu yaparken yabancıların emlakçı şirketlerini kullanmak; aracının alacağı yüzdeyi bile yerliye bırakmamak).

8-Yabancıları getirip ülkenin topraklarına yerleştirmek (İngilizlerin Kıbrıs'ta, Rusların Kazakistan'da, Amerika'nın Havai'de yaptığı gibi); sonunda ülkenin insanını azınlık durumuna düşürmek.

9-Ülkenin kendi tarihî, kültürel mirasının âbidelerini yıkmak veya yıkılmağa mahkûm etmek, ama bir yandan da istilâcı/sömürgecinin kendi kültürüne yakın gördüğü arkeolojik kalıntıları ön plâna çıkarmak. Bu meşum listedekilerin ne kadarı Türkiye'de son 50 yılda gerçekleşti ve ne kadarı hızla gerçekleştirilme yolunda, okuyucu karar versin. Kimlerin, nasıl yaptığını da artık söylemeğe gerek yok. (sh. 149-150)

TÜRKİYE'Yİ ACI GÜNLER BEKLİYOR AMA SONRA DÜZLÜĞE ÇIKACAĞIZ

Türkiye 'yi 2001 'in sonlarında çok acı günler bekliyor. Herkes buna hazır olsun. Türkiye 'yi bir kıtlık bekliyor mesela. Ama 5 sene, 10 sene sonra, eninde sonunda dünyadaki bu düzen, kuranların başına yıkılacak

Ama kaç senedir Türkiye 'de plan uygulanmıyor. Mesela rahmetli Özal "Tren komünistlik" diyerek İstanbul-Ankara arasındaki hızlı tren projesini durdurmuştu, Özal akıllı bir insandı, trenin komünistlik olmadığını biliyordu. Herhalde ona bu dedirtirilmiş olmalı. Sadece Özal değil, Atatürk'den beri hepsi böyle.

Amerika "**Herkes bildiğini okur, serbest piyasa ekonomisi vardır, her şey kendiliğinden olur**" diyor ama, bunu bize diyor. Çünkü kendi başına Türkiye 'nin hedefi, milli çıkarları olsun istemez. Kendi güdecek. Özellikle 1980 'den beri Türkiye 'de planlar, programlar yapmak hikâyesidir.

1970'lerde Alvin Toffler, gelecekle ilgili, avam için bir kitap yazdı ilmi falan değil. ABD 'de orta tabaka çok cahil bırakılmıştır. Ondan sonra 1980 'lerde Nesbitt adında biri **Megatrends (Büyük gidişat)** adında bir kitap yazdı. Bu daha ciddi bir adamdı. Dolayısıyla kendisine Fütürüst dediğini hiç zannetmiyorum.

İnsanlar ilerisi için bir takan tahminler yapar. Böyle giderse, belli bir süre sonra ne olabilir diye düşünebilirsiniz, ama daha uzun zaman için ne olacağı hiç belli değildir. Matematiksel olarak da bunu söylemek mümkün. Çünkü kısa sürede doğrusal denklem gibi düşünüp, bir doğrunun üstünde buradan şuraya gelinebileceği tahmin edilebilir. Ama daha uzun sürelerle baktığımızda bu böyle değildir.

Hungtinton'ın medeniyetler çatışması kendi fikri değildir, zannetmiyorum. Amerika'da, Sovyetler dağıldı; komünizmi bitirdik yeni düşman kim olacak diye düşündüler. Kızıl tehlike meğer palavraymış, kendileri de itiraf ettiler, silah sanayinin çarkları dönsün diye büyüttmüşler. Tabii halkı da uyutmuşlar. Sonra karar verdiler; kızıl tehlikenin yerini, yeşil tehlike aldı Hungtinton'a da bunu yazdırdılar. (sh. 190-191)

"Future", gelecek; "Futurist", gelecekçi demek. 1970'ler-de Alvin Toffler, gelecekle ilgili, avam için bir kitap yazdı, timi talan değil. ABD'de orta tabaka çok cahil bırakılmıştır. Kendileri bile bunu yazıyor. Elit 1-2 milyonun çocukları dünyanın en iyi okullarında okur, ama geri kalanları cahil kalır. Çok büyük bir sınıf farkı, İngiltere'deki gibi devam etmiştir. NevYork Times gazetesinin anketine göre liseyi bitirenlerin yüzde 60'ı kendi dilini okuyup, yazmayı bilmiyor. Bu ortamda fırsatçılar, hurafeler, falcılık, uzaylılar, vb. hakkında para için abuk sabuk kitaplar yazıyorlar ve böyle kitaplar çok satılıyor. Alvin Toffler, avam için bir kitap yazmış. Ben bu kitabı aldım, şöyle bir baktım, hiçbir bilimsel tarafı yok, okumaya bile değmez. Ondan sonra 1980'lerde Nesbitt adında biri **"Mega Trends" "(Büyük Gidişat)"** adında bir kitap yazdı. Bu daha ciddi bir adamdı. Dolayısıyla kendisine **"Fütürist"** dediğim hiç zannetmiyorum. Böyle bir bilim dalı olamaz. Ama insanlar ilerisi için bir takım tahminler yapar. Böyle giderse, belli bir süre sonra ne olabilir?" diye düşünebilirsiniz, ama daha uzun zaman için ne olacağı hiç belli değildir. Matematiksel olarak da bunu söylemek mümkün. Çünkü kısa sürede doğrusal denklem gibi düşünüp, bir doğrunun üstünde buradan şuraya gelinebileceği tahmin edilebilir. Ama daha uzun sürelerle baktığımızda bu böyle değildir. Matematikte doğrusal olmayan denklemler, tabiatla çok önemlidir ki, özelliği şudur: Doğrusal olarak ilerlenir ama bir noktada çok ufak bir değişiklik bambaşka bir durum yaratır. Mesela insan ve ülkeler arasındaki ilişkilerde de bu böyledir. Bardağı taşıran son damla örneğinde olduğu gibi ülkeler arasındaki gerilim artar ama savaşı çıkaran çok küçük bir gelişmedir. Dolayısıyla **"fütürizm"** diye bir bilim dalı yoktur. Bu 2000'li yıllar yaklaştığı için moda olan, 2000 yılı geçtikten sonra gündemden kalkan uydurma bir şeydir. Ciddi üniversitelerde böyle şey olmaz. Ama bu gidişle gelecek sene ne olacak diye düşünüp hesap kitapla tahminde bulunulabilir.

En önemli ABD evrenkentlerinde ("üniversitelerinde"), uluslararası ilişkiler, tarih gibi bölümlerde Amerika'daki derin devletin tasvip ettiği, çalıştırdığı hocalar vardır. **CIA ve FBI gibi kuruluşlar bunlara el altından araştırma konusu verir, bildirgeler, yayınlar hazırlar.** Sonra bunları pazarlar. Hungtinton'ın bu kendi fikri değildir, zannetmiyorum. **Sovyetler dağıldı, komünizmi bitirdik, yeni düşman kim olacak diye düşündüler. Kızıl tehlike meğer palavraymış, kendileri de itiraf ettiler, sanayi çarkları dönsün diye büyüttmüşler.** Tabii halkı da uyutmuşlar. Tabii burada bir nokta var. Devletin harcadığı beş kuruşa halk dikkat eder. Mesela **Amerika'da resmi kurumlarda şatafat göremezsiniz.** Amerika iki şey üretir, oradan alacağınız şeyi mutlaka başka yerde yapmıştır ya da kendi malı değildir. Bu iki şey filim (özellikle bunu filim diye yazın) ve silahtır. Amerikan malına kendileri de güvenmez. Tabii filim asıl silahtır. Dolayısıyla özellikle silah üretimini devam ettirebilmek için sürekli bir öcü lâzımdır. Halka karşı

"Bak işte bir büyük düşman var, buna karşı büyük paralar harcayarak silahlar yapmalıyız" denir. Birileri de bu işten çöplenir. Kızıl tehlike bittikten sonra generaller koşuşturmaya başlamış, şimdi düşman kim diye. **Bana bunu generallerin bir yabancı danışmanı söylemişti. Sonra karar verdiler; kızıl tehlikenin yerini, yeşil tehlike aldı.** Müslüman ülkeler büyük tehlikeymiş Bu ülkelerin hepsi tehlike olsa ne olur. Çoğu Batı'nın hâkimiyetinde sömürge olmuş ve aç. Petrolün olduğu ülkeler ise Amerika'nın güdümüne girmiş.

Şimdi bunların neresi tehlike?

Buna kimse kanmaz, Amerikan halkının geniş câhil kitlesinden başka. Orada şahit oldum o günlere: Birdenbire milletin kafasına basın-yayınla bu yerleştiriliverdi,

"Müslüman eşittir fundemantalist, o da eşittir terörist" diye. Ben bunu görünce, daha o zaman, **"Bak,"** dedim, **"şimdi Türkiye'de neler olacak."** Olacakların her birini tek tek söyledim de. Nelerin kapatılacağını, nelerin yasaklanacağını bir bir söyledim. Amerika bunu yaparken kendi halkı için basın-yayını kullanır. Hungtinton gibilerini de başkalarını ikna etmek için kullanır. Bizim gibi ülkelerde bunlar da hemen tercüme edilir.....(sonrası bildiğiniz hikaye.. şöyle...şöyle..) (sh.190-191;201-202)

Kaynak:

Oktay SİNANOĞLU, Burası Türkiye [Kitap]. - İstanbul : Otopsi,

AYRILIK ÇEŞMESİ

Tarih bana hep insan yaşamının olduğu kadar, kurduğu uygarlıkların, imparatorlukların, geleneklerin, değerlerin de gelip geçici olduğunu öğreten bir ders gibi geldi.

Doğumla ölüm, nasıl insan için kaçınılmaz gerçeklerse, insanların ürettiği her şey de sanki bir gün yok olmaya mahkûm. Yine de insanlar tarih boyunca kendilerinden daha uzun yaşayacağına inandıkları eserleriyle sonsuzluğu yakalamaya çalışmışlar.

O olmadan ne yaparım dedikleri yakınları yitip gittiğinde hayat nasıl devam ediyorsa, vazgeçilmez sandıkları değerler çözüldüğünde veya kurdukları devletler yıkıldığında da, başta bocalasalar bile, yeni dengelere alışabilmişlerdir.

Çağımızda değişimler, geçmişe nazaran, insana bocalayacak zaman bile bırakmayacak kadar hızlı. Bu ise günümüz insanını bir tür hafıza kaybına uğratmakta.

Aktüalite dediğimiz günlük fırtınalar, insanların yalnızca dünyada yaşanan siyasal, sosyal ve kültürel değişimlerle ilgili anılarını değil, birkaç gün öncesine ait kişisel tecrübelerini bile, bir yaprak gibi sürükleyip götürmekte.

Endüstri devriminden günümüze kadar yaşanan gelişmelere Batı insanı bile uyum sağlamakta güçlük çekerken, bu gelişmeleri daha sonra yaşayan üçüncü dünya insanı, yeni değerlere alışmadan, kendini maddeci bir dünyanın acımasız ortamında buldu. Bu durumdan Türkiye de nasibini aldı. Ülke, neyin karşılığında ne satıldığının, neyin kaybedilip ne bulunduğu pek anlaşılmadığı, kâr ve zararın birbirine karıştığı bir pazar yerine dönüşüverdi.

Önce vaad edilen geleceğin hevesiyle geçmişini satıp, sonra da kandırıldığını anlayınca, değerli anılara gömülen nostalji meraklıları gittikçe arttı. Nostalji kavramı, geçmişin bugüne tercih edilmesi anlamına da geldiğinden, önceleri bazı siyasal çevreleri endişelendirdiyse de, yad edilen geçmişin sadece beş-on yıl öncesine ait olduğu anlaşıncaya, moda bile oldu.

Bugün, özellikle İstanbul gibi büyük kentlerde yaşayanların hafızalarını biraz zorlayıp çocukluk ve gençlik anılarını anlatmaları, dinleyenlere zaman tüneline girmişler duygusunu veriyor. Günümüzün insanlarına, **"Benim çocukluğumda bu beton binanın yerinde koca bir çınar vardı ve ben o ağacın gölgesinde oynardım"** dediğimde sanki uzak bir geçmişten söz eder gibiyim. Oysa bir İstanbullu olarak, tam yarım asır tutan şu kısacık ömrümde, insanları yıllarca gölgesinde serinleten yüzyıllık çınarların, canım meyve ağaçlarının yıkılıp gittiklerini çok gördüm.

Israrla hatıralarımı yazmam istendiğinde, kişisel anılarımın ötesinde, öncelikle ailem dolayısıyla içinde büyüdüğüm geleneksel müzik ve tasavvuf geleneğinin son yıllarını anlatmayı amaçladım.

Allah Teâlâ'nın **"Settar"**, yani insanların ayıbını örten olduğuna inanan bir kimse olmama rağmen, özellikle Türkiye'de açılan büyük boşluk sonucu tekke ve tarikatlara ilgi duyanları uyarmak istiyorum. **Zira tasavvuf, değerli insanlar aracılığıyla onları değerli yapanı görmeyi öğretir.** Yani insan aynasından türlü güzellikler görülebilir, ama bunun sahibi ayna değildir. OYSA HER DEVİRDE OLDUĞU GİBİ, GÜNÜMÜZDE DE KİMİ ŞAHISLAR, TARİKAT ŞEYHLİĞİ ADI ALTINDA, İNSANLARI KENDİLERİNE TAPTIRMAKTADIR.

Toplumumuzun terk ettiği çoğu değere, aslında şu günlerde daha da çok ihtiyacı olduğuna inanarak, edeb ve irfan yuvası tasavvuf geleneğinin, ülkemizde yaşanan kültür değişimi fırtınalarından nasıl etkilendiğini, bizzat yaşadıklarımla anlatmayı denedim.

Bugünün ölçüleriyle bakıldığında, ya içi boş, kuru dinî topluluklar gibi görünen ya da tersine kendine özel inançları ve gelenekleriyle din dışı, felsefi topluluklar olarak algılanan son devir tekkelerini ve oralarda toplanan insanları, anılarımla daha yakından tanıtmaya çalıştım.

Kısacası bu kitabımda, tüketim toplumunun geçici hırslarıyla ruhları betonlaşmış insanlara, **"Sizin yerinizde, çınar gibi insanlar vardı ve ben onların gölgesinde büyüdüm..."** demek istedim.

Geleneklere saygılı olsam da muhafazakâr değilim, çünkü tanıdığım muhafazakârların, koruduklarını iddia ettikleri geleneklerin yaşamasından rahatsız olduklarına hayretle tanık oldum.

Aslında toplumumuzun epey aceleye getirilen gelişim ve çağdaşlık arayışı, yalnızca **"Yeni eskiden iyidir"** ilkesi ile **"Doğu-Batı"** ikilemine indirgenmiştir. Batı, her şeyde kesinlikle daha üstündür, yeniliğin ta kendisidir. Doğu ise eski olarak algılanır.

Hâlbuki bir şeyin değerini veren onun eski veya yeniliği değildir. Elmas da değerini eski veya yeni oluşundan değil, sadece elmas oluşundan alır. Oysa bugünün insanı, eski diye nice elması çöpe

atmakta.

Toplumumuz, Avrupalı'nın somut çözümlerle soyut meselelerden kurtulduğuna; bilimle metafizik safsatadan arındığına; endüstriyle zaman kaybından kurtulduğuna; düşünceyle Tanrı'dan azad olduğuna; üstün edebiyatı ve kültürüyle, insanların tabiatlarındaki vahşeti yendiğine inandırılmıştır. Oysa dün Avrupalılık-çağdaşlık, bugün ise globalizm adı altında dünyaya yayılan uygarlığın doğrularının yanı sıra yanlışlarının da olduğu, başta Avrupalı aydınlar ve filozoflarca ortaya konmuştur.

Endüstri devriminin yol açtığı yıkım üzerinde yaşadığımız küreyi tehdit etmekte; modern yaşam yalnız çevreyi değil, insanların özünü de kirletmekte; bilimsel deneyler ahlâk sınırlarını zorlamaktadır. Çağdaş medeniyetin yol açtığı endişe verici zararlar, artık yalnız bilim adamlarının değil, geniş kitlelerin de güncel konusudur.

1975 yılından bugüne, sayısı bini geçen konserlerim, katıldığım Mevlevi ayinleri, yayımladığım plaklar ve kitaplar, bana tasavvuf edebiyatının kaynak eserlerini okumuş Avrupalıları yakından tanıma imkânı verdi. Onları tanıdıkça, sadece bizim kültürümüz sandığımız çoğu şeyin aslında evrensel olabileceğine, zaman ve coğrafi sınırlarla kısıtlanamayacağına dair inancım da arttı.

Kısacası, Batı'yı hayal eden doğulularla Doğu'yu hayal eden batılıları tanıdıkça, her iki tarafın da gerçeklerden ne kadar uzak olduğunu yakından gördüm.

Batı ve Doğu kelimeleri, benim için iki ayrı dünya değil, yalnızca güneşin doğduğu doğu ile güneşin battığı batı olarak anlam kazandı. İnsan dünyanın neresinde olursa olsun, güneş doğup batacağına göre, her yerde bir doğu ve bir batı olacak. Ben de Ayrılık Çeşmesi'nde yolculuğumu doğmakta olan yeni bir güne doğru yapmaya çalıştım.

Mevlevi geleneğinde, İslâm inancına uygun olarak, insanların bedene bürünüp dünyaya gelmelerinden önce, Allah Teâlâ'nın ruhlara "Elestü bi Rabbiküm" yani **"Ben sizin Rabbiniz değil miyim?"** diye sorduğuna ve cevap olarak ruhların **"Beli"** yani evet cevabını verdiği inanılır.

İnsan, sırası gelip de beden ve tabiat sınırları ile bu dünyaya indiğinde, çeşitli dünya zevkine dalarak ruhlar âleminde verdiği sözü unuttur gider. İç dünyamızda devamlı bizleri kemiren gizli hasret ve gariplik hissi, ruhlarımızın Allah'ın hitabından ve verilen sözden duyduğu lezzeti bu dünyada bulamamasına bağlanır. Müzikten, şiirden, hikmetli sözden, her türlü güzellikten duyulan neşenin kaynağı da işte anımsanan o ruh halidir.

Dolayısıyla, dünya hayatının unutulmuş bir güzellik, tutulamayan bir söz, lüzumsuz kavgalar gürültüler, heyecanlar, sevinç ve üzüntülerle dolu kısa bir yolculuk olduğunu düşünmekteyim.

Kudsî ERGÜNER

Paris, 10 Eylül 2001

(Ayrılık Çeşmesi Kitabı Girişi-İletişim Yayınları-2010)

GÜNÜMÜZ SİYASETÇİLERİNE

Aşağıda örneklerini vereceğimiz kişilerin niçin büyük siyasetçi olduğunu daha iyi anlayacağımız gibi günümüz insanlarına da ders olsun istiyorum. Ölümlü dünyada şeref bulmak için ne yapmak gerektiğini anlamaktayız.

BENJAMIN FRANKLİN

"Herkes uzun ömürlü olmak ister, kimse ihtiyarlamak istemez."

"Balık ve misafir üç günde kokar."

"İki avukat arasında kalan insan, iki kedi arasında kalmış balık gibidir."

"Üç dost vardır: yaşlı bir zevce, yaşlı bir köpek, ve hazır para."

"Genç doktordan ve yaşlı berberden sakın."

"Paranın değerini öğrenmek istersen, borç iste."

"Unutma ki, vakit nakittir."

"Ticaretin yıktığı bir tek millet yoktur."

"Faziletli olmağa çalışırsan, çok defa mesut da olursun,"

"İnsan âlet yapan bir hayvandır."

"Zenginliğe giden yol, eğer bilmek -istersen, pazara giden yol kadar basittir. Zenginlik, umumiyetle, iki şeye dayanır: çalışmak ve tutumlu olmak; yani, ne vaktini boşuna harca ne de parayı, fakat her ikisini de en iyi bir şekilde kullan. Çalışmadan ve tutmadan hiç bir şey olmaz, onlarla her şey olur."

"Düşmanına zarar vermek seni ondan daha küçültür; intikam almak onunla aynı düzeye kor; affetmek seni ondan üstün yapar."

"Arabanın en kötü tekerleği eti fazla ses çıkarır."

"İşte, hatip geliyor—bir kelime seylâbı ve bir damlacık hikmet."

"Komşunu sev, ama bahçe duvarını yıkma."

"Benimki, bizimkinden iyidir."

"Eğer bütün arzularımız gerçekleşseydi, sıkıntılarımız iki misli artardı."

"Bekâr bir erkek eksik bir hayvandır—bir makasın tek bir parçası gibi."

"Açlıktan ölen pek az insan gördüm—oburluktan 100,000."

"Akıllı bir aptal zırvalarını bir cahilden daha iyi yazarsa da, yazdıkları yine de zırvadır."

"O öylesine okumuş bir insan ki, 'at'ın dokuz yabancı dildeki karşılığını bilir. Ama öyle cahil ki, binmek için tuttu bir inek satın aldı."

"İnsanlar eğer 'din'e rağmen kötü iseler, dinsiz nasıl olurlardı acaba?"

"Akıllı kimdir?

Herkesten öğrenen.

Kuvvetli kimdir?

Hırslarını yenen.

Zengin kimdir?

Halinden memnun olan,

O kimdir öyleyse?

Hiç kimse,"

Benjamin Franklin'in dinî inanışları kuvvetliydi, Allah Teâlâ'ya derinden inanıyordu. Ölümünden önce şunları da yazmıştı:

"Ben, efendim, uzun bir hayat yaşadım, ve her geçen gün bana şu büyük hakikati daha da berrak gösteriyor: İnsanları idare eden Allah'tır.... Nasıl bir kırlangıç Allah'ın emri olmaksızın yere düşmezse, bir devlet de onun yardımı olmaksızın yükselemez."

Öldüğü vakit (17 Nisan, 1790), kendi mezarı için önceden hazırlattığı kitabe, Dr. Benjamin Franklin'in, kendisini, her şeyden önce bir matbaacı ve müellif olarak gördüğünü hatırlatacaktı:

Matbaacı Benjamin Franklin'in Cesedi

(Cildinin kumaşı parçalanmış. Üzerindeki harf ve yaldızları düşmüş, Eskimiş bir kitap gibi)

Solucanlara yem olmak için burada yatıyor!

Fakat eserin kendisi kaybolmayacak,

Zira inanmış olduğu gibi, Müellifi tarafından Hataları giderilmiş, kusurları düzeltilmiş,

Daha güzel bir baskı altında Yeniden yayınlanacak!

BENJAMIN DISRAELI

Disraeli'nin kitapları kendi vecizeleriyle doludur:

"Aptal hayret eder, akıllı sorar."

"Dünyada en büyük iki münebbih gençlik ve borçtur."

"İnsanoğlu, şartların yarattığı bir ' mahlûk değildir, şartlar insanların husule getirdiği yaratıklardır."

"Ümitsizlik aptallara vergi."

"Hayatta en başarılı adam, genellikle, en bilgili insandır."

"İnsanlar saf ve temiz oldukları vakit kanunlar faydasızdır; sefil ve dejenere oldukları zaman da kanunlar çiğnenir."

"Cahil olduğunuzu idrak etmeniz, bilgi yolunda attığınız büyük bir adımdır."

"Politika gibi kumar yoktur."

"Derin düşünen bir insan kendinin daima sathî düşündüğünden şüphelenir."

"Birine kendinden bahsedin, sizi saatlerce dinlesin."

"Tahayyül kudreti, çok defa gayri muntazam mantıkla kol kola gider."

"Üç çeşit yalan vardır: yalanlar, sefil yalanlar ve istatistikler."

"Gençlik hatâ çağıdır, erişkinlik mücadele—ve ihtiyarlık da pişmanlık."

"Benim kanaatımca hoş-sohbet biri, benim fikirlerimi paylaşan insandır."

Tanınmış bir romancı olduğu zaman da şunları yazıyordu:

"Kendi kitaplarından bahseden bir müellif, kendi çocuklarından bahseden bir anne kadar can sıkıcıdır."

"Tenkidçilerin kimler olduklarını biliyorsunuz: sanat ve edebiyatta başarılı olamayanlar."

FRANKLIN ROOSEVELT

Roosevelt, aleyhindeki şu fıkrayı da bilhassa beğenirdi. Zaman zaman diğerlerine de anlattı.

Cumhurbaşkanı Roosevelt'in amansız muhaliflerinden tanınmış bir iş adamı her sabah, New York şehrinin bir banliyosundaki evinden trenle New York Grand Central İstasyonuna gelir gelmez, perondaki gazeteciden bir **New York Times** satın alır ve birinci sayfaya bir göz attıktan sonra bırakıp gider.

Gazeteci, nihayet dayanamayarak sorar:

"Beyim, gazeteyi satın alıyor, ama sadece birinci sayfaya şöyle bir göz attıktan sonra bırakıp gidiyorsunuz. Sebebinin sorabilir miyim?"

"**Gazetenin ölenler sütununa bakıyorum,**" cevabım verir adam.

"Ama ölenler sütunu yirmi üçüncü sayfada."

Adam,

"Benim baktığım herifin ölümü birinci sayfada verilecek," cevabını verir.

Cumhurbaşkanı Roosevelt, aleyhinde söylenenleri Amerikan sisteminin totaliter rejimler karşısında üstünlüğünü gösterdiğine inanırdı. Alelaide bir vatandaşın dahi cumhurbaşkanım tenkit etmesi en tabii hakkı idi. Onun hoşuna giden anekdotların birinde, bir Amerikan vatandaşı bir Sovyet vatandaşına sorar:

"**Bak, ben, 'Roosevelt'in canı cehenneme,' diyebiliyorum. Sen Rusya'da bunu söyleyebilir misin?**"

"Elbette, söyleyebilirim," der Sovyet vatandaşı.

"**Hem de Stalin'in yüzüne karşı. Kremlin'e gider, Stalin'in yanma çıkar ve haykırabilirim: 'Roosevelt'in canı cehenneme!'**" "

WINSTON CHURCHILL

Nutukları arasında şu sözleri de görüyoruz:

"Müşamaha tanımayan bir idealizmin aptallığı kadar pahalıya mal olan bir aptallık tasavvur edilemez."

"Fanatik insan: fikrinde direnmesine rağmen mevzuu değiştirmeyen adam."

"Daha sonra öldürülmektense şimdiden korkmak daha iyidir."

"Moral kuvvet, maalesef, silâhlı kuvvetin yerini alamaz, ama onu ziyadesiyle takviye eder."

"Mağlûbiyete verilecek bir tek cevap vardır ve o da zaferdir."

"Daima ileriye bakmak akıllıca bir hareket olur, fakat görebildiğinizden ötelere bakabilmek zor bir harekettir."

"Söz hürriyetinin bulunduğu yerlerde oldukça fazla miktarda aptalca sözler de işitilecektir."

"İnsanın kudreti her sahada büyüdü—kendi kendisi üzerindeki kudreti dışında."

Otomobilin ortaya çıkışım beşeriyet için iyi bulmuyordu.

"Ben, atın yerini dahilî inhiraklı (yırtılma-patlamalı motor) makinenin almasını, beşeriyetin te-kâmülünde daima kasvetli bir kilometre taşı olarak kabul ettim," dedi.

Saçları azdı. Bir gün berberi, nasıl keseceğini sorduğu Vakit şu cevabı verdi:

"Benim gibi kaynaklan mahdut olan bir insanın herhangi bir saç stili olamaz. Al eline makası ve kesmeğe başladı."

Kaynak :Necat MUALLİMOĞLU, Politikada NÜKTE [Kitap]. - İstanbul : [s.n.], 1976

“BEYİN GÖÇÜ” SAHTE AYDIN YETİŞTİRMEK İÇİN TEŞVİK EDİLİR..

"Beyin" Değil "Beyin Hammaddesi" İhraç Ediyoruz...

Cezayir'de okuyan bir genç hiçbir zaman aman gideyim de Amerika 'da doktora yapayım falan diye düşünmüyor. Onun akli fikri gidip Paris'te okumak. Başardı olması o demek Eski Sovyet ülkelerinden gelenleri görüyoruz. Onların da akli fikri Moskova'da okumak Bu hep böyledir. Onun için buradan baktığınız zaman **"Amerika cazip olduğu için herkes oraya gitmek istiyor"** gibi geliyor.

Hayır!

Bu hiç de öyle değil Burası Amerika'nın olduğu için herkes Amerika'ya başvuruyor. Burası Fransa'nın olsaydı herkes Fransa 'ya başvuracaktı

Dünya'da en az dışarıya göç veren iki ülkeden biri Türkiye idi. Diğeri de Japonya... O günlerden bugüne 50 senelik Amerika 'nın kültür mühendisleri marifetleri ile Türkiye 'de milli ruh, vatan sevgisi, tahrip edildi.

Şimdi birine **"Topraklarımız yabancılara teslim ediliyor"** deseniz, **"Peki ama ya piyasa ne olacak"** diyor.

"Vatan gittikten sonra piyasanın ne önemi var" diyorsunuz, , **"iyi ama piyasa ne olacak"** diye bir daha soruyor. Amerika'nın gittiği Orta Amerika, Güney Amerika ve Asya Ülkelerinde muazzam bir kültür tahribatı yaptığı, o milletlerin kültürlerini yok ettiği bir gerçek

Aslında Türkiye'de ihraç edilen beyin değildir. İhraç edilen beyin hammaddesidir. Hammaddeyi biraz işlerler, arasında çok yetenekli işe yarayacakları kendine ayırır ve kullanır. Tabii bunların karakter sahibi olmaması, milletini sevmemesi gibi özelliklerinin olması gerekir. Geriye kalanları da ülkesine geri gönderir; o ülkede kullanırlar, sahte aydın olarak.

Sahte aydının yetiştirilmesi için İsmet İnönü 'nün Amerika'yla yaptığı anlaşmalar arasında ikili bir anlaşma varmış. Bu yeni çıktı ortaya. Onda da Türk öğrencilerinin alıp Amerika'ya götürülüp bu şekilde yetiştirilmesinin tedbirleriyle ilgili maddeler var. Mesela bu iş için 8 kişilik bir ekip kuruluyor. Dördü Türkiye'den dördü de Amerika'dan seçilen bu ekipde Amerikan'nın Türkiye 'deki büyükelçisi de var ve onun oyu iki sayılıyor. **1947'den beri eğitim bu şekilde idare ediliyor. Belgesi yeni çıktı. Metin Aydoğan buldu.**

Yurtdışına gönderilen öğrenci sayısı ilk zamanlar 20 bindi.

5-6 sene önce ise 40 bin olmuş bu rakam.

Sonra öğrendik ki 60 bine çıkmış.

En son bir yerde okudum, 200 bin olmuş.

Bir öğrencinin masrafını yıllık 30 bin dolar olarak kabul edersek bu semde 6 milyar dolar demektir. Eğer bu 6 milyar dolar bu iş için harcıyorsa bir ülke çok büyük gayelerin, olması lazım. Bu öğrencilerle **'şu sanayii kuracağız, şu teknolojiyi geliştireceğiz '** diyen yok tabii. Bu insanları Türkiye 'ye dönseler bile imkân yok. **Eğer biri Türkiye ye donup inada bir şeyler yapmaya kalkarsa zaten izin vermezler, onun başına her türlü bela gelir.**

Türkiye 'de basın-yayın Amerika'nın buradaki nüfuzunu, tabanın dibine kadar çok köklü bir şekilde oturtup, herkesin Amerika'dan başka birşey düşünmeyen, ondan başka bir yeden medet umamaz hale gelmesi için sahibinin sesini çıkarıyor.

Beyin göçünün nedeni: 1980 'den sonra yani YÖK'ün kurdurulmasının ardından Türkiye'de bilim ve araştırmanın bitmesidir. Bilim adamı araştırma yapmak için uğraşacakken, ders başına para alarak 40 saat ders veriyor haftada. (sh:208-210)

İNGİLTERE, DİL TİCARETİYLE GEÇİNİYOR

İngilizce öğreniminin Türkiye'de bu kadar önemszenmesinin aradında sizce Batılı ülkelerin özellikle de İngiltere'nin maddi çıkarı mı var?

Eskiden Fransız sömürgesi olmuş —gerçi şimdi daha beter sömürgeci— ülkelere sorsanız dünya dili Fransızca'dır. Türk Cumhuriyetleri'ne sorsanız Rusçadır. Burada sorsanız İngilizce dünya dilidir. Böyle bir şey yok. **Şu anda sadece telegrafik yani faks dili İngilizce'dir.** O kadar. Kimsenin kendi dili yerine İngilizceyi koyduğu yok. Sadece tasfiye edilmekte olan ülkelere bu propaganda yapılmaktadır. Bundan 5-6 sene önce, Lordlar Kamarası üyesi bir İngiliz dedi ki

"İngiltere artık hiçbir şey üretmiyor."

Hakikaten Amerika'da bir İngiliz malı göremezsiniz. Varsa bile kimse itibar etmediği için satılmaz. Çünkü iş ahlakı Amerika'dan daha önce İngiltere'de bitmişti. O İngiliz, konuşmasında **"Bizim en büyük kazancımız, İngilizce'den"** dedi. İngiltere bugün, başka devletlerden İngilizce öğrenmek için gelen Öğrencilere açtığı kurslardan ve İngilizce öğrenmeyi sağlayan şeylerden geçimini sağlıyor. (sh: 219)

ÇİFTÇİLİK- HAYVANCILIK NASIL BATIRILIR

Türkiye'de tarım ve hayvancılığın yok edildiğini herkes biliyor. **Yakında aç kalacağımızı, buğday ülkesi Türkiye'nin buğday ithal ettiğini herkes biliyor.** Şimdi bunun benzeri birçok Avrupa ülkesinde oluyor. Onu kimse bilmiyor. Şu anda. (Bilen varsa duymadım). Avrupa'da katıldığım toplantıda tebliğler sunuldu, anlatıldı. Oradan biliyorum. Meselâ, Lehistanlı kalkıp anlatıyor:

"Seçtik gibi gösterilen ama seçmediğimiz kişiler [dikkat hep aynı kelimeler] başımıza konduruluyor. Ve bunlar bir takım nereden geldiği belli değil kanunlar çıkarıyorlar. Hiç tartışılmadan gecenin 2'sinde kimsenin haberi olmuyor. Sonra bir bakıyoruz. Bizim toprakları yabancılar almış, tarım da bitmiş; hayvancılık da bitmiş".

Çek anlatıyor, gene aynı şeyler. Slovak anlatıyor aynı şey. Hadi bunlara şaşmayız. Çünkü oralara da aynı numaraları yapıyorlar. Ama İngiliz'in anlatmasına çok şaşıtım. 2 tane İngiliz vardı. Bir tanesi çok mühim, derin bir adam; diğeri de hanım. İngiliz Hanım konuşmasını büyük saydamlar göstererek yaptı.

"İngiliz çiftçisine neler ettiler?" bunu anlatıyor. Çiftçinin elinden topraklar alınmış.

"Nasıl alınmış?"

Çok kolay. **Her çiftçi bankaya borçludur, mevsimlik iş olduğu için.** Bu yüzden ve gıda stratejik (hayatî) madde olduğu için her ülkede çiftçi desteklenir. Bilhassa Amerika'da çiftçi desteklenir. Yoksa ertesi gün çiftçi batır. Bize de diyorlar ki:

"SİZ ÇİFTÇİYİ DESTEKLEMİYİN." Ertesi gün de bizde çiftçilik batıyor. Ama kendileri de çiftçiye büyük çapta destekliyorlar.

"Bize bunu kim diyor?" IMF, yani Küresel Kırallık Para Fonu. İngiliz hanım'ın gösterdiği saydamlarda İngiliz çiftçi aileleri perişan, saçım başını yoluyor. Bankaya birileri diyor ki:

"Sen yarın git, çiftçiden borçlarını ödemesini iste."

Çiftçinin imza attığı sözleşmenin arkasında meğerse küçücük,

"Banka istediği zaman borcunu geri alır." yazarmış. Çiftçinin haberi bile olmaz öyle yazdığından. Banka borcunu ister, çiftçi ödeyemez. Hemen arazisini, hatta oturduğu evini alırlar. Aynı şey 1970'lerde Amerikan çiftçisine de oldu.

"Var mı haberiniz? Ey Amerikan Muhipleri! Bundan haberiniz var mı sizin?"

Yok. Bir şeyden haberiniz yoktur. Bir şeye de aklınız ermez. Sadece bir gizli cemiyetin üyesi olduğunuz için belli makamlara konulup bu memleketin, yani vatan topraklarının, yabancıya teslim edilmesine eyvallah diyorsunuz.

1970'lerde Amerika'da birçok ailenin kendi büyük çiftlikleri vardı. Kızılderililerden çaldıkları topraklar üzerinde. Zaten bu çiftçilere birkaç banka borç veriyor. Hepsisi de tek bir harikanın şubesidir aslında kurcalasan. **Kulede de uçağın çarptığı katların 20 katı işte o bankaya ait. 1970'lerde çiftçiden borçlarını aniden ödemesini istediler.** Ora TV'lerinde kaç kere gözümle görmüştüm.

"Borcunu yarın vereceksin." diyor. Çiftçi:

"Nasıl olur? Mahsul zamanı değil, nasıl vereyim?"

"Bak," diyorlar, bunu imzalamışsın, arkada ufakık **"Banka istediği zaman borcunu alır."** yazıyor. Hemen kamyonlar geliyor, arazisinin tapusunu aldıkları gibi oturduğu evin eşyasını her şeyini alıp götürüyorlar. Çiftçi ailesi öyle perişan kalıyor. Böylelikle birçok arazi ve tarım sadece birkaç bankanın

eline geçti. Sonra başka ülkelerde de aynısı oldu. Şimdi Türkiye'de olan onlardan bir tanesi. **"Türkiye'de, zaten arazileri yabancılar da alabilir."** diye kanun çıkardılar. Zaten alıyordu da, kılıfına uydurmak için bir de kanun çıkardılar. Bunu Avrupa'daki bütün akıllı başındaki insanlar söylüyor. Ben sadece sizlere iletiyorum. Aracıyım, benim bir şey dediğim yok. Elçiye zeval olmaz.

"Dünyada kıtlık olacak." diyorlar. Çünkü birkaç şirket, birkaç banka bunları eline geçiriyor. Biliyorsunuz çiftçilik, binlerce yıllık aile, köy geleneğinin devamıdır. Doğuştan işi biliyor ve bu işi yapmaya da razıdır. Bu gelenekten gelen iş bittiği anda bir daha istese de çiftçilik yapamaz. Betondan bıktık, yeşillik görelim diye Ankara'nın biraz dışında taksiyle bir yere gittim. Meğersem orası köymüş. Çöl gibi olmuş. Etlik'in arka tarafı, ot bile yok. Taksici de o köydenmiş. Taksici dedi ki;

"Ben daha lisedeyken buraları yemyeşildi, burada tarla vardı." dedi. Ot bile yok hemen Ankara'nın yanında, nereye gitsen hep böyle olmuş. Sivas'dan 30 km uzağına gittim. Ekili bir tarla, bir tek hayvan görmedim. Sadece bir tane tavuk gördüm. Köylerin hepsi boşaltılmış. Bunlar kendiliğinden olan işler değil. Dünya'da da oluyor burada da oluyor. Şimdi birkaç şirket toprakları eline geçiriyor. Meselâ Kargil firması gelip İznik gölünün kenarına güzel tabiat yerine fabrika kuruyor. Ancak bu birkaç şirket binlerce yıllık gelenekten gelen çiftçiliği tek basma yapamaz. Bunu Avrupa'da herkes görmeye başladı artık. Dolayısıyla çok yalan zamanda birçok ülkede kıtlık olacağını, en başta Türkiye'de herkes söylüyor. Ben demiyorum. Ama hiç şaşmam.

Dünya çapında benzeri oluyor. İngiliz Hanım saydamlarla olanları gösterdiği zaman İngilizlere de bunu yapıyorlar diye çok şaşmıştım. Bu hanım öyle bir hanım ki isyan eden çiftçileri örgütlemiş. Başına geçmiş. Aynı zamanda hanım şarkıcıymış. Joan Baez gibi toplumsal konularda şarkı söyleyen eylemci bir hanım. Konuşmasının ardından da **"Çiftçilere Ağıt"** diye kendi yazdığı bir şarkıyı söyledi. Biz de:

"Türkiye'deki melanet işleri biraz kurcalasan, arkasından İngiliz çıkar diye kızardık, Vay canına size de mi yapıyorlar." dedim. Dünyada, **"Amerika şunu yapıyor"**, **"İngiltere böyle yaptı"**, gibi şeyler yok artık. Zaten Yeni Dünya Düzeni, Küresel Kraliyetçi takım 200 senedir sessizce faaliyetliydi Ama görünmüyordu. Devlet yapıyor gibi oluyordu. Şimdi artık coştular; hızlandıkça görünür oldular. Ve şimdi artık, Avrupa'daki herkes de:

"Ulus-devletleri yıkıyorlar, anayasamızı değiştiriyorlar bizim seçmediğimiz, seçtik gibi gösterilen adaylar yapıyor" diye şikâyetçi. Sır perdesi kalkıyor; düşürülüyor. Olanları anlamak isteyenler, bizde damı geçinenler, gidip Türkiye'yi başka ülkelerle karşılaştırsınlar. (sh:239-243)

Kaynak:

Oktay SİNANOĞLU, Burası Türkiye [Kitap]. - İstanbul : Otopsi,

BİR ÜLKENİN İKTİSADİ ÜÇ GÜNDE NASIL ÇÖKERTİLİR?

Bundan 2 sene önceydi. Türkiye'de iktisadî durum iyi gidiyordu. Yalnız İstanbul'da değil, ülkenin birçok yerinde hatta doğusunda bile durum iyiydi. Bir gün yabancıların gözüyle etrafa bakarak dedim ki:

"Muhakkak bunlarda bir haset olmuştur. Yabancılar bu iyi durumumuzdan rahatsız olmuşlardır, mutlaka bir tedbir alırlar" diye düşündüm. Kısa süre sonra iktisadî bunalımı çıkardılar. Böyle olaylar hep bir takım ajanlar tarafından yapılır, dış kaynaklıdır. Belki birine yaptırabilirsin ama kaynağı hep dışarıdadır. Mavi Çarşı'da bomba patlattılar ve hemen arkasından Amerika, İngiltere, Almanya kendi milletlerine birer beyanname yayınladı:

"Orası tehlikelidir, gitmeyin!" diye. Ve bir günde gezim (turizm) bitti. Yani gelmedikleri gibi güneyde ayrılmış toplu gezişler iptal edildi Her şey şak diye bir günde bitti.

Ertesi gün ne oldu?

Biz neyle geçiniyoruz?

Kumaş satıyoruz. Dokuma ürünlerini Avrupa almayacağız dedi, o da bitti.

Amerika ve Avrupa'ya, bilhassa Amerika'ya bol miktarda Çin'den, Güney Amerika ülkelerinden, bazı ufak tefek Afrika ülkelerinden giyim eşyaları gelir. Ya onlar yaparlar ya da Amerika şirketleri ucuza mal oluyor diye orada yaptırıp ithal ederler. Çok da ucuz ve vasıflı yani... Şimdi Türkiye'den kumaş almaya ihtiyaç yok. Şak diye o da bitti mi?

Üçüncü bir şey daha oldu. Borsaya sıcak para geliyor ya dışarıdan, borsa yükseliyor. Bu işler Türkiye'de yeni olduğu için millet ne olduğunu anlamıyor. Böyle ufak borsayı birkaç kişi yönlendirebilir. Gayet kolayca. Şimdi o para gelince, bizim dışarıdan ayarlı basın,

"Vay işte borsa çıkıyor!" diye milleti heveslendirir. Garibanlar da gidip oraya paralarını koyuyorlar. Ama, borsa yükseldiği zaman bir miktar, veya batırmak istedikleri zaman hepsini birden, yabancılar çekip götürüyorlar. Milyarlarca dolar, zavallı milletin parası, şak diye gidiyor. Yani götürülen para kimden çıkıyor? Vatandaşın oraya koyduğu ufak tefek paralardan çıkıyor. Hatta bu, her ülkede böyle olur. Birileri kazanıyorsa birileri kaybediyor demektir. Kazanan birkaç kişi, kaybeden de milyonlarca insan... Bunun kaidesi budur.

Aynı sıralarda bankaların hepsi birden soyuluyor. Soyulmasındaki paralar ne çapta, ona bakmak lâzım. 20 milyarla 80 milyar dolara kadar çıkan rakamlardan bahsediliyor. Bunun arkasında iki üç kişi var. **Hep aynı adamlar... Kim bunlar?**

Basın yayını elinde tutan adamlar... Çünkü basın yayın pek kârlı bir iş değil. Televizyonlar, gazeteler, dergiler filân kârlı iş değil. Ama Türkiye'ye karşı büyük bir silah. Eeee, şimdi dışarıdan birileri enayi değil ki bunun parasını versin! Bunlara bankaları soydurup o paralarla yaptıracaklarını yaptırıyorlar.

Ayrıca, Türkiye'yi mahvetmek için hep bizim kendi kaynaklarımız kullanılıyor 50 senedir. Eğitimde de öyle. Misyonerlere gerek kalmadı, yerli misyonerler canla başla çalışıyorlar. Yabancı dille eğitim okullarında kitaplar İngiltere'den geliyor, tanesi 50 dolara... Yani paralar hep bizden çıkıyor.

Hortum meselesi çok ilginç, çünkü 20 milyarla 80 milyar arası bir para. Değil birkaç milyar dolar, Amerika'da bir banka soyulsa Amerika'nın iktisadî çöker, bunlar çok büyük paralar... Değil öyle 50 milyar dolar, 1-2 milyar dolar bile dünyada bir yerde saklamak mümkün değildir. Meselâ Kayman adaları, Bahama adaları... Böyle bir takım yerler var. Orada parayı koyarsan ifşa etmiyorlar kimin olduğunu...

Birisi birkaç dolar götürecek, **"Bunu bir yerde saklayacağım!"** diyecek... Nerede saklayacak? öyle bir miktardır ki bu, saklamak mümkün değildir dünyada. Böyle ufak tefek bir yerin bankalarına bu para gittiği zaman orada bir enflasyon alır, iktisadî çöker. Meselâ İspanyollar Güney Amerika'yı oradaki yerlileri soykırıma uğratıp altınlarını soyarak İspanya'ya getirdikleri zaman bir sürü altın oldu ama karşılığında alınacak yeterli mal yoktu.

Dolayısıyla korkunç enflasyon yaşandı. Yani bunlar zengin olduklarını zannettiler ama bu altının bolluğu yüzünden İspanya İmparatorluğu battı. Hâlâ toparlanamadı. Bu çok büyük bir şeydir. Onun

için böyle bir parayı bir yerde saklamak mümkün değildir. Bunu niçin söylüyorum? Aradan onca zaman geçiyor. Bilmem kim birkaç ay bir yerde yatıyor. 3 sene filân oluyor. Mürur-ı zamana uğradı deyip salıyorlar. Kanunlar öyle hazırlanmış ki, hemen serbest bırakıyorlar. Dünyanın hiçbir yerinde böyle kanunlar olmaz.

Meselâ banka hortumlanıyor, zarara uğruyor, yani batıyor, mevduat sahiplerinin bütün mevduatlarını devlet üstüne alıyor. Devlet ödüyor. Onun için bankaların battığını millet pek fark etmedi. Yani Amerika'da bir banka battığı zaman, nitekim 1992'de Amerika'da bin tane banka battı. Bütün millet o bankaların önüne yığıldı, isyanlar çıktı, ortalık birbirine girdi. Bizde böyle bir şey görmedik. Niye? Çünkü bütün mevduat sahiplerinin parasını devlet taahhüt ediyor. Hatta bankanın başka kuruluşlara olan borçlarını bile üstüne alıyor. Böyle kanun hiçbir yerde yoktur.

Meselâ Amerika'daki bankalarda şu vardır. Eskiden 50 bindi, sonra 100 bin dolar oldu. 100 bin dolara kadar mevduatın sigortası vardır. Devletin arkasında durduğu... Ona ayrı sigorta olarak fon ayrılmıştır Yani her banka sigortaya prim öder, onlar durur, devlet onu tutar. Ve böyle battığı zaman senin 200 bin dolarlık mevduatın varsa, 100 bin dolar kadar bu sigorta sana öder. Hiçbir yerde bankanın zararlarını, batmasındaki durumu tamamıyla devletin, yani milletin cebinden, destekleyip yerine koyduğu bir ülke yoktur. Bu kanunlar daha önce çıkmış, ayarlanmış. Ne demektir bu? "Gel, bankayı soy, hortumla!" demektir. Teşviktir. Bunlar önceden ayarlanmış.

Bir de işin garip tarafı var. Hep aynı insanlar çıkıyor işin altından, aynı zamanda basın yayını yönetenler... Şimdi biz diyoruz ki, "**Falancayı yakalamışlar, sorguya almışlar!**" filân... Peki, kimse sormuyor,

"**Adamdan bana ne?**" Tutuklandı, tutuklanmadı, cezasını verirsin. Millet için asıl önemlisi o değil ki!

Para nerede?

Bu parayı saklamak mümkün değil. Araştırsak başka bir ülkeye gitti. O ülkeye resmî bir müracaatta bulunursun.

"**Bizim şu kadar paramız senin şu bankanda duruyor**" diye. Bunu bulmak kolaydır. Onun sana iade edilmesi gerekir. Hiç böyle bir lâf yok, paranın nerede olduğunu soran yok. İsteseler bulurlar. Çünkü öyle kaybolacak bir para değil ki, dağ gibi bir şey. Dağ kaybolmuş. Aaaa, yok! Dağı saklayamazsın ki! Dolaba mı koyacaksın koskoca dağı? Dağı alacak dolap yapılmadı daha. Yurt dışında bir iki ülkenin bankalarında ama, soran yok!..

[2 Aralık 2001'de Ek: Geçen gün bir TV yayınında gördüm: Bir görevli, dış ülkelere götürülen hortum paralarının nerelerde olduğunu, tam bir yıl üç ay yoğun bir şekilde araştırmış. Hepsini bulmuş ve mercilere bildirmiş. Peki, işin üstüne gidilip paralar istenmiş mi? Bildiniz: Hayır! Ancak, görevlinin işine son verilmiş!] (sh. 286-290)

Kaynak:

Oktay SİNANOĞLU, Burası Türkiye [Kitap]. - İstanbul : Otopsi,

16 Şubat 2011

BURHAN ÖZFATURA'DAN ÇARPICI GDO AÇIKLAMASI

Başbakan, CHP Lideri Kılıçdaroğlu ve Tarım Bakanı Eker'e mektup gönderen Panko Birlik'in Danışmanı, eski İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanı Özfatura, **"Nişasta Bazlı Şekerler ve Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar'la Türklere biyo-soykırım uyguluyorlar"** dedi.

Son 10 yıldır Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO) ve şeker bazlı nişastalar konularında araştırmaları derleyen, Pancar Üreticileri Kooperatifi'ne (PANKO Birlik) danışmanlık yapan eski **İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Burhan Özfatura**, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ve Tarım Bakanı Mehdi Eker'e

"BİZE BİYOLOJİK SAVAŞ AÇILAR. TÜRKLERE SOYKIRIM YAPILIYOR" diye mektup gönderdi. GDO'lu ürünler, kısır tohumlar ve Nişasta Bazlı Şekerlerle (NBŞ) Türkiye'ye yönelik tam bir soykırım uygulandığını ileri süren Özfatura 1975'te yüzde 2 olan kısırılık oranının 2009'da yüzde 25'e yükseldiğine dikkat çekerek **"Türkiye bir biyolojik savaşla, bir biyo-soykırımla karşı karşıya."**

Türkiye'nin bir numaralı gündemi ne Ergenekon ne başka bir şey. İktidar muhalefet demeden bu konuda el ele verilmeli" dedi. Türkiye'nin gelecek nesillerinin tehdit altında olduğunu ifade eden Özfatura gönderdiği mektupta, Başbakan Erdoğan'ın mektubunda yer verdiği bazı gıdaları tetkik ettirmesini istedi. Türkiye'nin bir numaralı gündem maddesinin bu olması gerektiğini kaydeden Özfatura, şunları söyledi: **"35 yıl önce yüzde 2 olan kısırılık oranı bugün yüzde 25'e çıktı. Bu gıdaları tüketenlerin DNA'ları bozuluyor. Cinsi sapıklar türüyor. Türkiye biyolojik bir savaşla, bir soykırımla karşı karşıya. Geceleri uykularım kaçıyor. Hepimizin geleceği tehlike altında. Neticede Sayın Başbakan'ın da çocukları, torunları tehlike altında. Çünkü yediğimiz hemen her gıdada bunlar var."**

TERMINATÖR TOHUM

Dünyanın en zengin isimlerinin oluşturduğu **"Dünya Nüfus Konseyi"** adlı örgütün dünya nüfusunun 8.3 milyarı aşmaması için çaba gösterdiğini, bu amaçla bir soykırımı uyguladıklarını da iddia eden Özfatura, **"Bill Gates, David Rockefeller, Ted Turner, George Soros gibi zenginler dünyaya hükmediyor. Dünya Nüfus Konseyi adıyla örgütlüler. Hitler'e de destek veren bu gruptu"** sözleriyle dikkat çekti. Özfatura GDO'lu ürünleri terminatör tohumlara benzetti.

HOMOSEKSÜEL DOMUZ!

Bu gıdalar aracılığıyla Türkiye'ye uygulanan soykırımın Asya ve Afrika ülkelerine de uygulandığını savunan Özfatura **"GDO'lu ürünlere ithalat yasağı getirilmeli"** diye konuştu.

En çok soya, mısır, nişasta bazlı şekerler ve suni tatlandırıcıların tehlikeli olduğunu kaydeden Özfatura, **"Bunlar insan DNA'sında tahribe yol açıyor, genetik bozukluklar ve cinsi sapıklıklar meydana getiriyor. İsviçre'de yapılan araştırmada GDO'lu soya ve mısırı yiyen domuzlar homoseksüel oldu"** dedi.

<http://www.byturco.com/haber/Burhan-Ozfatura-dan-Carpici-GDO-Aciklamasi/352387>

EBU ABDULLAH MUHAMMED İBN ABDULLAH İBN MESERRE'NİN DUASI

İslâm tasavvuf tarihinde henüz kendileri hakkında sağlıklı bilgilere ulaşamadığımız birçok mutasavvıf ve mütefekkir bulunmaktadır. İbn Meserre (rahmetullâhi aleyh), III/LX. ve IV/X. yüzyıl felsefe ve tasavvuf problemlerini Müslüman İspanya'da gündeme getiren ilk orijinal sûfî mütefekkidir. Hâkim mezhep olan Mâlik mezhebinin görüşlerine karşı olmamakla beraber, hür düşünceli, taklit ve teslimiyetçilikten uzak bir anlayışa sahip olan İbn Meserre, Endülüs'te tasavvuf felsefesinin temellerini atmıştır. O, İslâm medeniyetinin doğuda zirveye ulaştığı dönemdeki fikrî ve tasavvufî gelişmelerle ve zamanının kültürel problemleriyle yakından ilgilenmiştir. Onun eserlerinde işlediği konular, III/IX. ve IV/X. yüzyılların ilim mahfillerinde tartışılan problemlerdir. Endülüs'te felsefe, kelâm ve tasavvuf alanlarındaki ilk düşünürlerden olan İbn Meserre, antik Yunan'ın hikmetli bilgilerine ulaşmanın yanı sıra, ünlü Türk-İslâm filozofu Mehmet Fârâbî (260-339/874-950), Ehl-i Sünnetin iki büyük kelâm imamı Ebu'l-Hasan el-Eşarî (324/935) ve Ebu Mansur Maturidî (333/944) ile aynı dönemde yaşama şansını yakalamıştır.

“EL-MÜNTEKÂ MİN KELÂMI EHLİ'T-TÜKÂ” isimli kitabının başındaki duayı sizinle paylaşmak istiyorum.

BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHİM

(Rahman ve Rahim olan Allah Teâlâ'nın adıyla)

Allah Teâlâ'nın salât ve selâmı Efendimiz Muhammed'e, ehl-i beytine ve sahabesinin üzerine olsun. Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'adır. Allah Teâlâ'nın salâtı, Muhammed' (sallallâhü aleyhi ve sellem)e ve bütün peygamberlere olsun.

Bir kimse bir iş hususunda, gaflet uykusundan, başı boşluktan, gaflet ve cehalet bağından kurtulup, Allah Teâlâ'nın kendisine verdiği mal, makam ve mevki gibi nimet üstüne nimetlerden ve günahlardan sonra tövbe etmişken, körlükten sonra basireti açılmışken, hevânın bir parçasından dahi kaçınmayı sezecek duruma gelmişken ki o, nimet veren efendisi ve cömert sahibinden bu parçanın tam olmasını, azını suladığı gibi çoğunu da bolca sulamasını ister; O'nun keremiyle O'na yaklaşılacak hidâyet yolunda korunup, kendi yanındaki yakınlık mertebesine ulaşan nefsinin istek ve arzusuna cevap verecek olursa; İşte o vakit hevânın arzularını, rezalet ve kabahatleri kabul edebilecek büyük bir bedene sahip, lânetli ve hezimete uğramış nefsinin, kendisinin dışında hiç bir şeye muhtaç olmayan bir şekilde görür.

Onu hareket ettiren ne zaman sakinleşecek?

Unuttuğunda ne zaman hatırlayacak?

Onun için Allah azze ve cellenin kitabında yeterli şeyler vardır. Onun bazı muharrikelerinin ve müzekkirâtının gayesi sadece O'dur. Ancak onun yaratıcısı, ona usanç ve bıkkınlığı tabiat olarak, şehvetini de bir hâlden bir hâle dönüştüren bir huy olarak vermiştir.

Âlimlerin eserlerinden, hukemânın ve fazilet sahiplerinin sözlerinden haber veren, hayır sahiplerinin şemaillerinden bahseden, velilerin güzel zikrini yayan, Allah Teâlâ'nın derecelerle yükseltip kerametlerle hususileştirdiği, saf ve temiz kalplerin makamlarına delâlet eden (yol gösteren) Allah Teâlâ'nın kendilerini peygamberlerin mirasçıları kıldığı ve onların üstünlüğünü yer ve gökte yayan eserler telif edildi ve bir araya getirildi. Allah azze ve cellenin yardımıyla bu tür eserlerin toplanıp yazılmasına hırsıyla çalışanlar halâ bulunmaktadır.

Allah Teâlâ'nın bu çalışmaları zayi etmemesi ve inkıtaya uğratmaması ümid edilir. O çalışmanın bereket ve meyvesini toplama zamanının gelmesi kesinleşmiştir.

Allah azze ve celle'den bu çalışmayı güzel bir şekilde faydalı ve imrenilecek bir eser kılmasını; farzları ve faziletleri edâ etmede ifrata kaçmayanlardan eylemesini isterim. Kendisine işaret edilen bir ismi olması için ona; garib "**el-Müntekâ min kelâm-ı ehli't-Tûkâ**" "Takva ehlinin seçilmiş sözleri ile (süslenmiş kitab)" ismini verdi:

Kitabıma günahları silip örten ve kalpleri nurlandırıp aydınlatan bir dua ile başladım. Her kime bu büyük fayda ve bol lütuf verilirse bilsin ki kendisinde güzel iş yapanların hâlleri görünür ve nefsinden, kendisiyle tamamlanacak bir bedel ve onun gerektirdiği bir Hakk üzere yüce yerlere çıkar. Böylece müellife halisane ve temiz bir sevgi besler. Rabbine dua etmek için yalnız kaldığında kalp ve dik de onu anar. Kendisi için çalıştığı gibi onun için de çalışır. Bütün bunların tamamı onun bugününü dünü gibi yapar.

Allah kendisinde rahmet nazarı bulunan bir kimseyi, hesap gününde zâtına yaklaştırır. Onu bağışlar ve bütün Müslümanları affeder.

Âlemlerin Rabbi, duamı kabul eyle (âmin).

Allah Teâlâ'nın salâtı peygamberlerin sonuncusu Muhammed' (sallallâhü aleyhi ve sellem)e olsun.

DUA

Ey Allah'ım şayet sen kulaklardan ve gözlerden gizlensen, kulaklar duyması ile eller de dokunması ile seni idrak edemez.

Sen izzet ve celâlin içinde gizlendin, kudretinin güzelliği içinde perdelendin. Azametinin himayesinde bir tek oldun.

Şüphesiz ki sen akıllarda görünürsün, fikirlerde zahirsın, nefislerde açıksın. Öyle ki senin desteğin onu aydınlatır, tevfinin de onu parlatır. Sana senin yaptığın eserlerinle, fiilinin işaretleri ile konuşan ve susan, hareket eden ve sakin, zahir ve bâtın yaratıklarının çeşitleri ile delil getirilir. Her biri senin belirlediğin bir vakte, sınırlandırdığın bir hedefe (gayeye), takdir ettiğin bir nihayete kadar sana tam bir bağlılıkla itaat ederek, boyun eğerek, sana dönerek yürür gider.

Senin şanın ne yücedir.

Sen hükmünde hikmet sahibi, kazanda adaletlisin.

Sana giden yolları açtın, marifetinin yollarını güzel yaptın, kendine delâlet eden ayetleri (delilleri) çoğalttın.

Sen bizim zikrimize, şükürümüze ve övmemize, iyiliğimize muhtaç değilsin (sen zikir, şükür ve övme yönüyle bize muhtaç değilsin).

Sen bizi senin yakîninde ve öğretiminin (talimin) delillerine yapışacak, sana olan ihlâsımızda bizi yalnız bırakma.

Bizi kazanç bekasına muhtaç etme.

Burhanını yerleştirerek ve hüccetini beyan ederek bizi zenginleştir.

Bizi ilhamınla neşelendir ve bizim için yaratılış kuvvetinden tasdik havuzuna bir kapı, tahkikle (hakiki) ikrara bir yol aç.

Ey Allah'ım, söz, amel ve niyet arasını tevhidinin ihlâsı ile birleştir.

Dili, gönülde gizlenen şeyin tercümanı, cennetlerde yerleştirdiğin şeye bir köprü, Rububiyyetinin isbatından kalbin gizlediği şeye bir tefsirci, vahdaniyetinin bir açıklayıcısı yap. Genellikle farklı hevâ ve arzulan bir araya getirdin, nefret eden zıtları uzlaştırıp birbirine ısındırdın.

Ey Allah'ım!

Şayet yakîn derecelerinde geri kalırsam, onun hafisine ulaşmak için ihlâsın gayelerini ve onun sırrını gözetmeyi azaltırsam, onun hakikatlerine ulaşmaya beşeriyet zayıflığı beni bağlarsa, onun gayesini idrakten insanlık (Ademiyet) noksanlığı beni aşağı indirirse, beni ihlâs sahiplerinin ve yakîn ehlinin mükâfatı ile mükafatlandır. Eğer ben onlardan aşağı ve uzak olursam, onların hepsinden daha kusurlu isem beni affet, hâlimi araştırma, beni bağışla, beni inceden inceye hesaba çekme.

Ey Allah'ım bana verdiğin şeyi sana dua, işinden bana olan hükmünü niyetimin temizlenmesine bir derece, sırrımın temizliğine bir yardımcı, vicdanımın ihlâsına bir merdiven, itikadımın düzgünlüğüne bir kapı yap. Bana verdiğin (hibe ettiğin) anlayışı amelimi boşa çıkaran, havale ettiğin marifeti

gayretimi bozan şey kılma. Seni bilmemeyi doğuran ilimden sana sığınırım (seni bilmemeyi doğuran diliden beni koru). **Şekki** (hayal ettiren) vesvese veren bir cehalet anlayışından beni kurtar. Senden uzaklaştıran fitneden bizi genişliğe çıkar.

Bir ilme karşı nefsim beni dalâlete düşürürse, bir anlayışa karşı beni hor ve zelil ederse, ah yardım, ah medet!

Şayet ben senin ayetlerinden uzaklaşsam, beyyinelerinden soyunsam ve senin ışığına da gözüm kapalı ise, düştüğüm musibetlere vah (va musibetâh)! Eğer yaratıklarının ahmaklığı ile ihlâsta beni yola sokan kullarının ve tevhidde benden öne geçenlerin bönlüğü (safılığı) olursa, vah başıma gelen hüznlere.

Ey Allah'ım, beni âlemlerde senin için bir göğüs, senin için çalışanlarda bir baş, seni tanıyan kişilerin birçoğu arasında öne geçen, seni yakîn ile bilenlerin lideri, senin dışındaki perdeleri kendisi için açtığın kişiler zümresinde ve örtüyü kaldırıp yükselttiğin kişilerin ilki yap.

Ey Allah'ım, en büyük nimetleri, en büyük idareyi, rızıklandığı bir yakîn olarak, taahhüt ettiğin bir ilim olarak, faydalandığı bir mal olarak, benden şekki gideren bir basiret olarak, yakîn hakikatlerini benim için açan imanın nişanları ve âlâmetleri olarak bana ver.

Ey Allah'ım göğsümü şeytana bir avlanma yeri yapma. Kalbimi onun için bir alan yapma. Beni bir kimseye sesi ile sıkıntı veren, onun hakkında kötü zan besleyen, onun payım alan, malına ve çocuğuna ortak olan, ruh ve cesedinde onu karıştıran kılma (yapma).

Bana onun fitnelerine karşı bir çadır (sığınak), tuzaklarına karşı bir çıkış yolu (tuzaklarından kurtarıcı), dalâletinden (sapıklığından) bir uzaklaştırıcı ol. Beni ona karşı yakîn örtüsü ile ört. Beni ismet çadırı ile koru, benimle onun arasına marifetten bir set yap ki, beni hakir kılacak bir yol, beni iğva edecek bir geçit bulamasın. Ona karşı koruma askerleriyle ve muhafızlarıyla destekle.

Ey Allah'ım, o belki de kalbe vesvese verir, dilin söyleyemeyeceği, nefsin yayamayacağı şeyleri ilka eder. O şeyler senin izzetinin yüceliğini, şerefine yüksekliliğini ondan uzaklaştırır. Şayet senin saltanatının celâleti, azametinin ululuğu ondan giderse, Ey efendim, ismet bulutlarının bol yağmuru ile ve nusratının (yardımının) rüzgârlarının tufanı ile yazılan günahları sil ve temizle. Düşmanlarının kılıcını rıfk ile ona karşı çek. Uzaklık okunu ona at, intikam ateşini onu yak. Benim kurtuluşumu ona hüzn, esefine artış yap.

Ey Allah'ım, cezanla beni terbiye etme, kusurumdan dolayı rızanla beni affet, bağışla, duamı ve tevbeni kabul et. Ey rahmeti geniş olan ve ihsanı büyük olan, bana rahmetinle muamele et. Ey Allah'ım, senin sıhhat ve afiyet vermenle kuvvet bulan bedenimin, ihsan ettiğin nimetinin üstünlüğüne rağmen ulaştığı, rızkının bolluğuna rağmen uzandığı, senin örtünle orada gizlenip hilmine güvenerek, af ve marifetine dayanarak uzaklaştığım bütün günahlardan sana istiğfar ediyorum.

Ey Allah'ım, nefsimin sana va'dettiği sonra da vadini yerine getirmediği şey için senden af diliyorum.

Ey Allah'ım, beni kendisiyle nimetlendirdiğin, benim de onlarla günahlarımı çoğalttığım nimetlerinden dolayı senden bağışlanma istiyorum.

Ey Allah'ım, kendisinde Hak olan bir sözü söyleyip de senin dışındaki birinin rızasını istemekten sana sığınırım. Sana göre benim için bir ayıp ve kusur olan bir şeyle insanlar için süslenmekten sana iltica ederim, senin yaratıklarından birisi için ibret olmaktan, sana sığınırım. Senin mahlûkatından birinin bana öğrettiğin bir şeyle benden daha mutlu olmasından sana sığınırım. Bana zarar veren bir günaha düşmekten sana sığınırım.

Ey Allah'ım, beni ilimle zenginleştir, tâatle güzelleştir. Kanâatle süsle ve takva ile yücelt.

Ey Allah'ım, beni nefsimle bırakma, yoksa aciz olur. İnsanlara da bırakma, zayıf ederler.

Ey Allah'ım, beni şükreden, zikreden, sabreden, razı olan, ümid eden ve korkan, itaat eden, alçak gönüllü (huşu sahibi), çok yalvaran ve çokça sana tevbe eden kıl.

Ey Allah'ım, kalbime hidayet ver, göğsümü aç, işimi kolaylaştır, günahımı sil, senin ibadetlerinle gözümü aydın yap, tâatine beni muvaffak kıl, vaid (cehennem) korkusu ve mevûd (cennet) ümidi ile beni rızıklandır.

Ey Allah'ım, şüphesiz ki benim sana getirdiğim salih bir amelim ve şefaatin ümid ettiğim bir şefaatchi yok (Ben sana ne salih bir amel getirebilirim, ne de şefaatin ümid ettiğim bir yaratık var). Fakat ben günahlarımı kabul ederek, kötülükleri itiraf ederek geldim. Hata edenleri kendisiyle

bağışladığın rahmetinin dışında, senin affına nail edecek bir hüccet de yok. Mağrifetle onları güzelleştirmek, haramlara karşı onları hapsedmeye sem engelleyen bir delil yok.

Ey Allah'ım, ben kendisiyle nefsimi ıslah eden (terbiye eden) hâlis bir iman, sadece senin yazdığın şeyin bana nasib olacağını öğreten ve kalbimi temizleyen sâdık bir yakîn istiyorum. Benim hakkımda hükmettiğin şeylere razı olmayı istiyorum.

Ey Allah'ım, işimin koruyucusu kıldığın dinimi düzelt, içinde yaşadığım dünyayı ıslah et, varacağım yer olan ahiretimi düzelt. Hayatımı her bir hayır için bir artış, ölümü her türlü serden (kötülükten) bir rahatlık kıl.

Ey Allah'ım, ömrümün sonunu hayırlı kıl, amellerimin en hayırlısını onların sonuncusu, sana kavuştuğum günü de günlerin en hayırlısı kıl.

Ey Allah'ım, büyük günahlarıma karşı rahmetini, gayretle yapılan işlere mağrifetini istiyorum. Her türlü iyiliğinden ganimeti, her çeşit günahıtan selâmeti, cennete kavuşmayı ve cehennemden kurtuluşu istiyorum.

Ey Allah'ım, sevgini bana şeylerin en sevimlisi, korkunu yanımdaki şeylerin en korkuncu yap. Sana kavuşma arzusu ile dünyadan bağımı kopar. Dünya ehlinin gözleri dünya ile aydın olduğunda, bana yaptırdığın ibadetlerle gözümü aydın yap.

Ey Allah'ım, benimle sana karşı işlenen günahlar arasına engel olan haşyetinle, Rahmetine vasil eden (ulaştıran) tâatinle ve dünya musibetlerinin bana kendisiyle hakir ve hafif görüldüğü yakîn ile beni rızıklandır. Kulağımı ve gözümü baki kıldığın şeyde benim için bereketli kıl. Hayat verdiğin şeyde o ikisi ile beni faydalandır ve onları cismime iki yol yap.

Ey Allah'ım, beni yarattığın şeye yönelt, mükellef tuttuğun şeyi edâ etmek için bana destek ver. Kendisine ihtiyacım olmayan şeyle beni meşgul etme. Onsuz olmayan, benim için zorunlu olan şeyi benden esirgeme.

Ey Allah'ım, benden razı olduğun şeyi bana nimet olarak ver, haddi aşmayı benden uzaklaştırarak bana iyilik yap.

Ey Allah'ım, beni hayırlı kıl, beni seç, bana rahmet et ve beni hile de cezalandırma. Benim yanımda ol ve karşımda olma. Göz açıp kapayınca kadar görüşümü (reyimi) bana vekil yapma, nefsimi de aşın bir şekilde öven kılma.

Ey Allah'ım, kaybettiğim şeylerin çokluğu ile beni muaheze etme, şükürümün azlığından dolayı nimetini benden alma. Beni başımı sana getiren bir tevbe yapmaya muvaffak eyle. Zira kalplerin yuları (zimamı) senin elindedir.

Ey Allah'ım, beni doğruya, istikâmete, hidâyete, havfa, sıdka ve doğruluğa ulaştır. Kalbimi senin dışındaki şeylerle meşgul olmaktan koru. Ey Allah'ım, ben rızıkta kanâati, kifayet miktarını aşma konusunda zühdü, her türlü şüpheden cesaretle çıkmayı istiyorum.

Ey Allah'ım, senin ilminin kuşattığı her türlü hayrı istiyorum, her türlü kötülükten de sana sığınıyorum.

Ey Allah'ım, beni bütün şeylerde sana karşı ağlayıp sızlanarak yalvaran, her işi sana teslim eden ve senin geri bıraktığım öne almayan, senin öne aldığım da geri bırakmayan bir kişi yap.

Ey Allah'ım, hevâmı (sevgimi) senin tâatine tabi kıl. Razı olduğum şeyi senin razı olduğun hidâyetinle takdir et. Kendisinde Hakkın ihtilâf edildiği şeyde beni doğru yola ilet. Şüphesiz ki sen dilediğini dosdoğru yola (sırât-ı müstakime) ulaştırırsın, istediğine de başışı verirsin. Ey bol ihsan veren.

Ey Allah'ım, nefsimin şerrinden, sana sığınırım. Hidâyetini ve işimi doğru yola iletmeni isterim.

Ey Allah'ım, korkumu eminlik yap, ayıplarımı ört, ihtiyacımı (yoksulluğumu) gider, hüccetimi ortaya çıkar, mazeretimi kabul et.

Ey Allah'ım, ben, öfkenden rızana, cezandan affına, senden sana sığınırım. Sana sayısız övgüler olsun. Sen kendini övdüğün gibisindir.

Ey Allah'ım, beni koru ki sana isyan etmeyeyim. Beni sevdiğin ve razı olduğun şeye ulaştır.

Ey Allah'ım, bütün gayretimi senin için yap. Arzumun tamamı senin için olsun, haşyetimin hepsi senden olsun, bütün emelim sende, güvenimin (tevekkülümün) tamamı sana olsun. Sana güvenin yüceliği ve seni sevmenin tatlılığı ile beni rızıklandır.

Ey Allah'ım, sen bana sürekli nimet verirsin. Beni de sana devamlı şükreden yap.

Ey Allah'ım, beni senin dışında her şeyden uzaklaştıran bir yakîn ile rızıklandır. Senin zikrini bende senin dışındaki her şeyi küçümseyen bir yer yap.

Ey Allah'ım, rahmetim benim üzerime yay ki sana yakınlık yolu kendisiyle kolaylaşsın, senin yanındaki makamın üstünlüğü artsın. Güzel lütuf örtün de beni ört. Bana verdiğin nimetlerin hiç birini değiştirme, bana verdiğin duyularımı, organlarımı (uzuvlarımı) ve kalbimin nurunu da değiştirme. Nefsimi ıslah et, beni kendinden bir ruh ile kuvvetlendir. Beni tembellik ve kırgınlıktan, geri kalmaktan ve senin işinde şaşmaktan koru, peşin rahata meyletmekten ve geçici şehvetten muhafaza et.

Ey Allah'ım, şüphesiz sen benim faydama olan şeyleri biliyorsun. Bana ikram et, beni esirge ve bana merhamet et.

Ey Allah'ım, bir işe alışmak, endişeden rahata kavuşmak, bir işte çalışıp gayret etmek ve âdet haline gelmekten hangisi bana yararlı ise, hangisi en güzel yol ise, doğru yola en yakın ve başarılı ise onu bana sevdire. Beni ince ve lâtif nasihatler yüce makamlara ulaştırıncaya kadar senden bir kolaylık ve ariyetle alçak şeylere muhtaç olmaya karşı ve bozuk ahlaka karşı sana boyun eğdir, itaat ettir.

Ey Allah'ım, şaşkınlığın karanlıklarında ve şüphelerin kirlilerinde benim delilim ol. İşimden bir şeyde nefsimi bana vekil bırakma. Beni temizle, iyileştir ve benden razı ol. Beni, sâlih kullarının arasından ve **"kendileri için ne bir hüznün ne bir korku olmayan"** ¹ takva sahibi kimselerden dost edindiğin kişiler gibi dost edin.

Ey Allah'ım, dilimi, gözümü ve diğer organlarımı korumada bana yardım et. Nefsime karşı, akla muhalefet eden şeye karşı ve benimle bana fayda veren şey arasındaki her türlü engele karşı yardımcı ol.

Ey Allah'ım, benim iyilik ve nur yerim olan kalbimdeki takvayı koru. Ömrümün geri kalan kısmım senin için yapmam gerekli olan salih ameller için bana bereketli kıl. Kalbi zikir üzere daimi ikbâlle beni rızıklandır. Hüznün ve korkuyu bana yerleştir ki, senin işinden haz duyanlardan ve senin işini ihtiyatlı, sağlam yapanlardan olayım. Emanetini yerine getirenlerden, biatına vefa gösterenlerden, buyruklarını yerine getirenlerden, emsali bulunmayanlardan, tâatinin yüceliğine sadık olanlardan, kudsi derecelerinden yücelere yükselenlerden olayım. Beni, kurtuluşa eren ve sana yardım eden sabırlılardan kıl.

Ey Allah'ım, seni arzu ederek yalvaranların, miskinlikle korkanların, senin yanındakine muhtaç olanların, ah vah ederek senin merhametini isteyenlerin el açması gibi elimi sana uzattım. Şayet ben senin bağışından mahrum olursam, senin dışında hiç bir kimsenin bağışını bulamayacağıma inanarak senden himaye isteyen ve boyun eğerek afını isteyen kaçağın sığındığı gibi sana sığındım. Şayet sen beni mükâfatlandırmazsan, ben senden başka mükâfat verecek birini bulamam.

Senin şanın ne yücedir, senden başka ilah yoktur. Senden başka günahları affedecek ve kötülükleri giderecek yoktur. Hayırları ve bereketleri sadece sen verirsin.

Ey efendim, eğer sen beni reddedersen, ben kimi kendime vekil edineyim?

Ya dâhi sen benden yüz çevirirsen ben kendimi kime teslim edeyim?

Ey dostum, sebeplerimi kesersen onları kime ulaştırıyım (bağlıyayım)?

Ey Allah'ım, senin ellerinde olan bu durumuma acı, affına olan tevazumdan, bağışına olan ümidimin büyüklüğünden dolayı beni affet. Senin nimetinle yöneldiğim vesilelerini, birbiri peşi sıra gelen mücerret bir rahmet ve aradakini kuşatan, mübarek, gölgesi ve emânı (güveni) bitmez tükenmez büyük rahmete bağlı kıl.

Ey Allah'ım, ben cismimin zayıflığından, kalbimin katılığından, nevamın galip gelmesinden, azmimin zayıflığından, emelim uzunluğundan, ecelimin yaklaşmasından, günahlarımın çokluğundan kötü (sû-î) zannımdan ve nefsim bakışından sana şikâyet ediyorum. Ey efendim, sen kendisine şikâyet edilenlerin en iyisisin.

Ey Allah'ım, günahlarım çoğaldı ve kabardı. O, senin affına göre kolaydır. İşte ben, eğilmiş ve korkmuş bir vaziyette nefsimin kusurlarını kabul ediyorum, günahlarımı itiraf ediyorum.

Ey günahım kendisine ikrar edeni bağışlayan!

Ey zelil bir vaziyette kendisine tevazu gösterene cömert olan!

İtiraf ettiğim amelimin çirkinliğim bana güzel gösterdiğin zaman ihsan etmek de sana aittir.

¹ Bakara suresi, 38,62,112,155; Yunus suresi, 62.

Saltanatının yüceliğini ve verdiği nimetlerinin tamlığını tevazu gösterinceye kadar bana güzel gösterdin.

Ey kereminden dolayı günahımı ikrar ettiğim, saltanatı için gayretle tevazu gösterdiğim!

Sen bende ki şeyin yapıcısısın. İzzetine yemin olsun ki, benim iyiliğim senin saltanatım süslemez, günahım senin mülkünü kirlilemez. Beni yasakladığın şeyle senin hazinelerin artmaz. Bana verdiklerinle de eksilmez. Eğer affedersen, sen onun etilisin, eğer azap edersen, ben de onun ehliyim.

Ey Allah'ım, beni rahmetinden hayal kırıklığına uğratma. Eğer senden mahrum kalarak geri dönecek olursam hâlîm ne kötü olur!

Hiç bir davet beni sana yükseltmez. Yanındaki bir talebe ulaştırmaz, sesimi sana engel yaptın, Kerim olan vechinle benden yüz çevirdin, kapım ben hakire, ben değersize kapattın.

Ey efendim, bundan sana sığınırım.

Ey Allah'ım, beni kendisi ile zenginleştirdiğin sevgiyi kalbimden koparıp çıkar. Beni mükellef tuttuğun kederi devam ettir. Bana emrettiğin şeyi işlemeyi bana muvaffak kıl. Yasakladığın şeyden uzak kalmakla beni koru. Bana va'dettiğin şeyi rahmetinle ulaştır. Beni korkuttuğun şeyden, affınla beni koru. Beni İslâm'la güzelleştir, onunla sana kavuşayım.

Ey Allah'ım, ümid ettiğim şeyi sana getirmeye ve korktuğum şeyi geri bırakmaya malik olamadım. Amelimle bir rehine oldum. Benden daha fakir biri yoktur, bana genişlik ver. Bana hayat verdiği zaman takva ile rızıklandır. Vefat ettirdiğinde cömertliğiyle rızıklandır. Ömrümden geçmişte nimetlendirdiğin ve gelecekte nimetlendireceğin şeye şükür ile rızıklandır. Günahımı bağışla, nefsimin hırsından beni koru.

Ey Allah'ım, şüphesiz ki sen nimetim bana çokça verdin. Ben ise şükürümü az yaptım. Senin bana verdiği nimetleri senden başka hiç kimse sayamaz. Bana verdiği belâların ne güzeldir, işlerin ne iyidir.

Efendim, ben sadece fakrımı artırdım, sen ise sadece bana verdiği zenginliği artırdın. Benim sadece günahlarım arttı, senin de affının sadece genişliği arttı.

Efendim, kulun sana yalvarıyor. Ümitsiz, fakir, dua eden, yalvaran, kibirli değil, fitneden uzak, emrine boyun eğmiş, hükmüne razı, rahmetinden ümit kesmeyen, hilenden emin olmayan, bilâkis ilmi ile azabından korkan ve rahmetim ümit eden bir şekilde sana yalvarıyor. Hiç bir kimse beni senden uzaklaştıramaz, senden başka bir yoldan saptırıcı da bulamadım. İşte o, beni ağırbaşlı yaptığın bir nimettir. Günahkâr nefsimi ağırbaşlı yaptım. Bana verdiği nice nimetlerin şükürünü edâ edemedim. Senin saydığın nice günahlarım da var ki, anmaya utanıyorum (dile getirmekten haya ediyorum). Eğer affetmezsen onlardan dolayı azabından korkuyorum.

İlâhi, korkanların korkusu senin içindir. Tazarru ile (ah vah ederek) yalvaranların ihlâsı sanadır. Heybet (korku) sendendir, ümid (recâ) affınadır. Ey bütün yaratıkların İlâhı, ey âlemlerin Rabbi, ey merhametlilerin en merhametlisi, yardım isteyenlerin duasını kabul et. Günahkârların günahım, kötülükte haddi aşanları affet.

Ey cömertlerin en cömerdi, kıyamet gününde iyilere (muhsinlere) ihsanını artır.

İlâhi, ben senin kulunum, sana hesap veremem. Rahmetini hak kazananlardan olmazsam, cezana nasıl dayanırım! Sen engin bağışınla ve rahmetinle günahkârların durumunu iyileştirirsin. İlâhi, günahım beni korkuttuğunda, sana olan hüsn-ü zannımla senden ümit ediyorum. Sen öyle bir Kerimsin ki, ümit edenlerin ümidi (recâsı), umanların emeli senin yanında boşa gitmez, sana gereken (yakışan) aftır. Eğer azap edersen hükümde senden daha adaletli kim vardır?

İlâhi, sen hayatım boyunca beni sevindirmeye devam ediyorsun, vefat ettikten sonra da iyilik ve bağışım benden kesme.

İlâhi, eğer günahım beni korkutursa, sevgim de beni emin kılar. Sen benim işimi üzerine al. Zira sen ona ehilsin. Cehaleti kendisini günahkâr yapan bir kula senin bağışlaman yaraşır.

İlâhi, eğer ben senin iyiliğine ehil değilsem de, sen faziletleri bana vermeye ehilsin. Çünkü sen Kerimsin. Kerim ise bütün iyiliklerim, dua edip ihtiyaçlarının giderilmesini isteyene vermez.

İlâhi, dünyada günahları bende gizledin. Ben onların ahirette gizlenmesine daha çok muhtacım. Eğer onları açığa çıkarmazsan, sen ne iyi yaparsın. Onları affederek ihsanını tamamla. İlâhi, sana tâat yönünden amelîm az olsa da, senin recânı ümit etmem büyüktür.

İlâhi, sana olan hüsn-ü zannımın üzerine, umutsuzların ümit kesmesini musallat etmedim. Umut

edenler içinde sana olan recâmın doğruluğunu boşa çıkarma.

İlâhi, sen onları açığa çıkardığın hâlde suçum çok, sen onu ahlâki hata olarak söylediğin hâlde günahım büyük. Ancak ben suçumun büyüklüğünü ve senin bağışının azametini andığım zaman, ikisinin arasında senin razı olduğun affının olduğunu gördüm (buldum).

İlâhi, hatalar senin lütfunun güzelliklerinden beni uzaklaştırıp vahşileştirdiğinde, yakın ile şefkatinin iyiliklerini bana hissettirirsin.

İlâhi, eğer gaflet beni seninle karşılaşacağım günün hazırlıklarından engellerse, marifet beni senin bol nimetlerine ulaştırır.

İlâhi, senin yanında kusurlarım çok olsa da, sana yalvararak yardımım diliyorum.

İlâhi, senin bağış kapılarından bir kapıda isteyerek, senin dışındakilere şirk koşup onlardan istemeyi ayıp sayarak duruyorum. Zaruret içerisinde, ah vah eden, senin rahmetim bekleyen bir mecnunu, bir dilenciği geri çevirmek senin nimetlerinin güzelliğinden değildir.

İlâhi, şayet sen beni İslâm ile hidâyete erdirmezsen ben doğru yolu bulamam. İman ile rızıklandırmazsan ben iman edemem. Dilimi sana dua etmek için serbest bırakmazsan, sana dua edemem. Marifetinin tatlılığını bana tattırmazsan, ben bilemem. Bana ikram ettiğin ve onlarla sana itaat ettiğim bu sebepler, benim senin hakkındaki hüsn-ü zannımda gizlenen şeye delâlet eder.

İlâhi, senin imanının desteği (kuvveti) de yücelttiğin nefsimi, ateş tabakalarının arasında nasıl zelim, hakir edersin?

İlâhi, âbidler senin sevabının çokluğunu işittiler ve korkup boyun eğdiler. Zâhidler mükâfatının yüceliğini işittiler ve tevazu gösterdiler. Günahkârlar rahmetinin genişliğini duydular ve çok hırslı oldular. Gayeden sapanlar senin cömertliğim duydular ve hemen geri döndüler. Kapında kullarından günahkâr birçok grup kalabalık, izdihamlı bir şekilde beklemektedir. Senin bütün beldelerinde dua ile karışık gürültüler yükselmektedir.

İlâhi, kendisinde kurtuluş olan şeyle nefsim bakışında hata ettiğim zaman, onun kerametinden ümid ettiğim şeyle sana iltica ederek, yardımım dileyerek hatamı düzelttim.

İlâhi, iyiliklerimin azlığı de sana kavuşamazsam senin için hazırladığım fakirliğimi ihsan ederek kavuşurum. İlâhi, sana dua yaptığında senden başka ümidi olmayan kişinin duası gibi yalvarıyorum (dua ediyorum). Senden, ümidi senden başkasında olmayan kişinin ümidi gibi ümid ediyorum.

İlâhi, şayet sen sadece çalışanların (müçtehidlerin) duasını kabul edersen, günahkârlar kime sığınacak?

İyilik yapanların dışında hiç kimseye ikram etmezsen, kötülük yapanlar ne yapacak?

Haşr gününde sadece ihlâslılar kurtuluşa ererse, bozguncular kimden yardım dileyecek?

İlâhi, eğer affedersen, bu senin bağışındandır, şayet azab edersen, senin adaletindendir.

İlâhi, benim için bir cisim yarattın, onda kendileri ile sana itaat etmem ve isyan etmem için uzuvlar meydana getirdin. Sonra nefsimi şehvetlere meyleden ve lezzetleri seven bir tabiatla yarattın. Beni belâlarla dolu bir yurda yerleştirdin. Sonra da bana, "sıkı tut, koru" dedin. Ben nasıl sıkı tutayım, nasıl koruyayım?

İlâhi, sen beni tutup korumazsan, nasıl olur?

İlâhi, sıkı tutuyorum, sarılıyorum, beni koru. İlâhi, yalvarıyorum, beni himaye et. Bana faydalı olan şeyde beni korumam istiyorum. Beni muhafaza et. Sana itaat edilecek şeyde beni başarılı kılmanı istiyorum. Bern muvaffak eyle. Senin yüz çevirdiğin şeyden sana sığınırım. Beni korumanı da.

Ya ilâhi, ben senin de bildiğin gibi günah işledim. Sen tevbeleri kabul edici olduğun gibi tevbemi kabul et. Ömrümden geri kalan kısmı için, kendisine ikram ettiğin itaatkâr bir kul olarak yaz. Geçen ömrüm için ise merhamet ettiğin asi bir kul olarak yaz.

İlâhi, dünyada bana en sevimli şey nefsimdir. Kabrimde geriye dönen en faydalı şey ise senin hidâyetinle bağışladığın, tâatinle süslediğin nefsimdir. Bunu benim için yap. Sen onun Mevlâ'sısın. Benim nefsimi affet.

İlâhi, dünyadan izim, eserim kesildiğinde ve mahlukat içinde adım unutulup gittiğinde sen bana acı.

İlâhi, şeklim değişip cismim (bedenim) koktuğunda, mafsallarım ayrılıp parçalandığında bana merhamet eyle.

İlâhi, güç ve kuvvete şifa veren sensin. Senin birliğine (vahdaniyetine) ve kuvvetine şahadet

ederim. Rububiyetin ve azametinin sana ait olduğunu kabul ederim.

Ey, şükürüne sadece kendisinin yardımıyla güç yetirebildiğim nimetlerle beni yaratan, sıhhat ve afiyet örtüsüyle sapıklığın artmasına karşı beni koruyan (örten), gafil olduğum zamanlarda kullarına baktığı lütuf nazarı ile bana bakmaya devam eden, hak etmediğim hâlde şefkat ve merhametle beni kuşatan efendim.

Bana verdiğin nimetler, bağış ve ihsanlar, sayılmaktan daha güzel ve daha büyüktür. Bundan dolayı, senin hakkındaki cehaletim ve sana karşı olan cüretim sem engellemesin. Şayet bana günahımda rıfk (yumuşaklık) ile muamele edersen, günah işlediğim anda bana mühlet verersen, kötülüklerle yalnız kaldığım zaman benim üzerimi örtersen, sonra benim ayıbımı açarak beni utandırma. Aksine sen insanlara benden bildiğin şeylerin hilafım gösterirsen, ey Mevlâm, sanki sen benim amelimden razısındır. Ey efendim rıza, senin kereminden ve hilmindendir.

Ya ilâhi, şüphesiz ki sen görülmeden iyilik yapılsın ve isyan edilmeden itaat edilensin. Beni sana yaklaştıracak şeye yol gösterirsen, beni senin yanındaki şeye rağbet ettirirsen ve yanındaki ile nasiplendirirsen bu sana engellenmez.

Ey efendim, sana dua ettiğimde, sen kabul edersin, istediğimde verersin, itaat ettiğim zaman yüceltin, isyan ettiğim zaman mühlet verdin, gizledin ve bununla bana olan nimetlerini tamamlamak için, bana olan ihsanıyla beni sevdin. Sana boyun eğerek verdiğim şeyi sen benim için bir ödünç verme ve bir bedel yaptın. Şayet benden zorla alırsan, onunla benim günahlarımı silersin, ve senin yanında benim için bir sermaye yaparsın.

Efendim, Celâlin, ikramın, izzetin, saltanatın için rızasını ve lütfünün bağışlarını isteyen kişiden kerim olan yüzünü çevirme. Senin yaratıklarına keremin ve bağışın geniştir.

Efendim, sen benim ümidim ve sığınağımsın. Tevekkülüm sanadır, sevgim senin rahmetinedir. Fâniliği bana yerleştirdin. Cömertliğine talebimle yöneliyorum. Kerem kapım duam de açıyorum. Sana misafir olmayı ümid ediyorum. Kıyamım, senin affının gölgesi altındadır. Gözümü sana çeviriyorum.

Efendim, sana olan rağbetim kaybolursa kaçış (fırar) nereye olacak?

İhtiyacım anında senin ihsanını kaybedersem kurtuluş nasıl olacak?

Ey Allah'ım, beni senin emrinle (işinle) meşgul kıl, yaratıklarından ümidim kesen, düşmanına harp (savaş) açan, senin hakkına saygı gösteren, ibadetinde ihlâslı, hükmüne razı, musibetlerine sabırlı, nimetlerine şükreden, zikirle lezzet bulan, gündüzün ve gecenin tamamında (gece gündüz sürekli) sana yalvararak, ölüme hazır, sana kavuşmaya arzulu (müştak), senin yanındaki hayır, sıhhat, ihsan ve kerameti istemeye hırslı kıl.

Ey bol ihsanı ile nefisler mutmain oluncaya kadar nimetlerini tamamlayan, susanlar konuşuncaya kadar ibretleri ortaya çıkaran, onu hamd ile teşbih edenleri ortaya çıkaran, velilerin onun hakkı konusundaki kusurlarını itiraf edinceye kadar iyilikleri ve ihsanları güzel ve muhkem yapan, vahdaniyeti ile haber verdiği ve Rububiyetine delâlet eden, yaratıklarından onun vechine (zatına) secde eden her bir şey, yer ve göklerde ve ikisi arasındaki mahlûkat içinden ortaya çıkıncaya kadar ayetlerini açıklayan (beyan eden).

Ey açığa çıkaran, tefsir edip yorumlayan, beyan eden, bağışta bulunan, nimetlendiren, sıhhat ve afiyet veren, müjdeleyen ve kifayet eden. Ey gizlileri bilen, ölüleri diriltten, sesleri duyan, yere ve göklere hükmeden, duaları kabul eden ve ihtiyaçları gideren, senin şanın ne yücedir, senden başka ilah yoktur.

Ey gözlerin kendisini görmediği, zanların karışmadığı, vassfedenden kendisini anlatamadığı, mütefekkirlerin bütün yönleri ile bilemediği, senin şanın ne yücedir, senden başka Tanrı yoktur.

Ey başlangıcı olmayan evvel, ve sonu olmayan ahir, kendisine yaklaşanı kudreti de yükselten, kibirlenen azameti ile alçaltan, senin şanın ne yücedir. Senden başka Tanrı yoktur.

Ey mülkü kaybolmayan, izzeti alçalmayan, kuvveti zayıflamayan, saltanatı sona ermeyen, nihayeti bulunmayan, bütün yaratıkları korumak kendisine güç ve zor gelmeyen, senin şanın ne yücedir, senden başka ilah yoktur.

Ey yarattığı şeyde yardımcısı olmayan, mülkünde ortağı bulunmayan daha önce nasıl ise bundan sonra da öyle olacak olan, senin şanın ne yücedir, senden başka Tanrı yoktur.

Ey aziz, celil ve şanı, şerefi yüksek olan, küfredenlerin küfrettikleri şeyden, cahillerin değiştirdiği sıfatlardan uzak olan, senden başka Tanrı yoktur.

Senin şanın ne yücedir. Sen ne ulusun ve isimlerini kutsal yaptın. Senin dışında ilah yoktur. Senden başka mabud yoktur. Bütün işler senin içindir. Bütün yaratıklar senindir. Bütün hayırlar senin elindedir, bütün ihsanlar ve üstünlükler senindir. Bütün hamdler, övgüler sanadır, bütün nimetler, iyilikler evveli ve ahiri ile sendendir. Kaynağı sensin, varacağı yer de sensin.

Yaydığın rahmetin tamamıyla hamd sanadır. Bağışladığın bütün nimetlerle övgüler senin içindir. Giderdiğin bütün sıkıntılarla hamd sanadır. Giderdiğin gamların tamamı de hamd sanadır, uzaklaştırdığın her zarar ile hamd sanadır. Koruduğun bütün şeylerden dolayı hamd senin içindir, defettiğin bütün musibetler için hamd sanadır. Ey Allah'ım, ben senin Kerim isminle, büyük mülkünle, bol ihsanıyla senin sevdiğin amelleri başarmayı, senin hakkında hüsn-ü zan ve doğru bir tevekkül istiyorum. Affını ve marifetinin tatlılığını vererek bana tattır.

Ey Allah'ım ben değişmeyen bir iman, yakîn ve tükenmez bir sevinç, kesilmeyen bir göz aydınlığı, ölümsüzlük yurdunda Nebi Muhammed sallallâhü aleyhi ve selleme, ehl-i beytine ve sahabelisine arkadaş olmayı istiyorum.

Ya Rabbi, onların sevgisini ve onları sevenlerin sevgisini bana ver.

En büyük korku gününde beni ve onları koru.

Bana, onlara ve bu güzel dua ile içindeki büyük zikri ezberleyene bağışını ver.

Allah Teâlâ'nın sâlât ve selâmı Muhammed'e, ehl-i beytine ve bütün sahabelisinin üzerine olsun.

ÂMİN

Kaynak:

Mehmet Necmettin BARDAKÇI Ebu Abdullah Muhammed İbn Abdullah İbn Meserre'nin Tasavvufî Düşünce Tarihindeki Yeri "El-Müntekâ Min Kelâmı Ehli't-Tükâ" [Kitap]. - Isparta : Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslâm Bilimleri Ana Bilim Dalı Doktora Tezi-73277, 1998 .

EVE DÖN(E)MEYEN KIZLAR

İngiltere'de yaptığı yüksek lisansı, Almanya'daki doktorasını, Japonya'daki post doktorasını anlattı. Sonra tekrar İngiltere'ye döndü ve Viktorya Dönemi yazarlarından birinden bahsederek bu konuda hiç kimsenin çalışmadığını tespit ettim dedi. (İngilizler bile ilgilenmediğine göre yeterince önemsenmiyor demek ki diye düşündüm.) Arkadaşları şimdiye kadar hiç kimsenin çalışmadığı Viktorya dönemi yazarının ismini itina ile not ettiler derhal.

Osmanlı'da çalışılacak ne kadar çok kadın var diye geçti aklımdan. Neden onlardan birini çalışmayı düşünmüyorlardı ki! Hayır, onlar İngiltere'nin hiç çalışılmamış kadınlarını çalışmak istiyordu.

Toplantıya ara verildiğinde esmer güzeli bir genç kız sizinle istişare etmek istediğim bir konu var diyerek geldi. Ben Suriye'de kadın çalışmak istiyorum. Suriye kökenli herhalde diye düşündüm. Arapçanız iyi olmalı dedim. Hayır dedi öğreneceğim. Peki, neden Suriye'de kadın? Bebeğimle gideceğim oranın güvenli olduğunu duydum.

Neden Osmanlı'da kadın çalışmıyorsunuz dedim. Ben Suriye'de kadını çalışmak istiyorum dedi. Orada bu konunun hiç çalışılmadığını öğrendim.

Başörtüsü yaşağından dolayı yurt dışına okumaya giden gençlerden biri olmalıydı. Çünkü bizi bir araya getiren toplantının böyle bir formatı vardı.

Bir merakın peşine düşülerek tutkuyla yapılan tezler değil bunlar. Olanca meşakkatine rağmen, kimsenin yapmadığı bir şeyi yapmaya talip olmak onları ayakta ve hayatta tutuyor.

Yaşı şu an kırk civarı ve bunun üzeri olanlar, genç kızların bu tavrını anlamakta güçlük çekeceklerdir büyük ihtimal.

Tanzimat döneminde Paris'e gidip, bir müddet Paris'in zıyalı sokaklarında dolaştıktan sonra; içindeki boşluk ile eve dönen, ya da Araf'ta asılı kalan münevver Osmanlı erkeklerinin, 21. Yüzyıl'daki kadın versiyonu karşımızda duran tablo.

Başörtüsü yaşağından dolayı yurt dışında okumaya giden kızların bir kısmı eve dönmeyecekti.

O gün orada farkettim. İstese de dönmeyecekti. Döndüğünde "burada" olmayacaktı, olamayacaktı.

Onca meşakkati bir zafer için yaşamak istiyorlar. Oysa post-modern çağda zaferler yok.

Zaferler hasarın bir alt basamağı çoğu zaman.

II

Yirmili ve otuzlu yaşlarını yaşayan genç kızlar ve kadınlar "şimdi sen ne yapıyorsun" sorusuna etkileyici bir cevap vermek için yaşıyor adeta.

S., arkadaşımın kızı. Benim de kızım kadar sevdiğim, kalbi güzel kendi güzel bir genç kız. Her yaz tatilinde kendini geliştirmek için gitmediği ülke kalmadı. Face'inde bir dünya haritası var. Gittiği yerleri yeşile boyuyor. Gitmek istediği yerleri maviye. Asla gitmek istemediği yerleri de kırmızıya boyuyor. Tekrar gitmek istediği yerler mor.

Kırmızı dediğime bakmayın esasında kırmızı olarak boyanmış bir iki yer var sadece. Geçen hafta yolda karşılaştık. Seni görmek ne güzel diye mukabele ettik birbirimize. Sonra son sınıf okuyan bütün öğrencilerin korkulu rüyasının S'yi herkesten biraz daha fazla etkilediğini farkettim.

Panik halindeydi. Müracaat ettiği üniversiteden onay bekliyordu. Ya onay gelmezse diye şimdiden deli divane olmuştu.

S, bilim aşkıyla yanan bir genç kız değil. Entelektüel ya da bilimsel ilgileri de yoğun olan biri değil. (Benzer bir profili yanlış hatırlamıyorsam Haşmet Babaoğlu da yazmıştı) fakat başvurduğu üniversiteden onay gelmezse yıkıldı yıkılacak bir hali vardı.

Ona yurt dışı projesi olmaz ise hayatında büyük bir değişiklik olmayacağını söyledim. Ne okumak için Anadolu'dan gelmiş bir genç kızdı ne de bir an önce ekonomik katkı sunması gereken dar gelirli bir aileden geliyordu.

Ama S., daha okul bitmeden "buradan" gitmek istiyordu. "Burası" neresi?

Burası karşılaştığı herkesin şimdi ne yapıyorsun sorusunu sorduğu bir yer olarak kayıtlıydı zihninde. Oysa yurt dışına gittiğinde Face'inden herkes onun bir Batı üniversitesinde "yüksek" yaptığını bilecekti.

Twitter kuşağı "şimdi sen ne yapıyorsun" sorusuna cevap bulabilmek için bitap düşmüş vaziyette. Kullandıkları teknoloji yüzünden, her gün karakola gidip imza veren bir suçlu gibi yaşıyorlar. Ne yaptıklarını dijital teknoloji üzerinden ispatlayamazlarsa vay geldi başlarına.

Başkalarına gösterilebilecek/ispat edilebilecek, cv'ye bir madde olarak eklenebilecek şeyler yapmak zorundalar.

Onun için çok yorgunlar. Çok bitkinler ve çok mutsuzlar.

Gençlere hayattan zevk almasını temrin ettirmek için çaba sarfetmeliyiz.

Zevk denen şeyin dıştan içe doğru yaşanan bir tecrübe olduğunu. Zenginliğin başkalarına gösterilebilenler listesi değil içimizde muhafaza ederek gönlümüzü genişleten şeyler olduğunu anlatabilmeyi başarmak zorundayız.

Sorun şu ki biz orada mıyız? Bunları anlatabilecek yerde.

HELAKE SEBEP OLAN MUTLU AZINLIK

Toplumu ayakta tutan ve korunması gereken, değer ve yargılarıdır. Ancak tarih boyunca sürekli toplumun içindeki küçük mutlu azınlık, değerleri tahrip ederek oynamaktan çekinmemişlerdir. Günümüzde ise değer yargılarını değiştirmede yeni ihtiyaçlar üretilmiş ve hayat tatil, karnavala dönüşen bir tarz halini başlamıştır. Bozulan hayat tarzının temelini de çıplaklık oluşturmaktadır. Mutlu azınlığın cinneti o dereceye varmıştır ki, giyinmeyi dahi suç olarak görmüş ve her şekilde insanlara hedef göstermektedir.

Mutlu azınlık, hayata yansıttığı ilişkileriyle, yanlış örnekleri dayatırken hedefleri de özel olarak fert ve sonucuyla cemiyettir.

Mutlu azınlık, insani değerleri içi boş efsaneler olarak topluma dayatır; insanı, insanlıktan uzaklaştırmak; insanın, insan dünyasındaki "İnsan efsanesini" yıkarak, "hayvan insanı" "mutlu etmek" çabasına girerler ki, bu, oluş gereği imkânsız bir durumdur.

Yozlaşmış ahlaklarıyla ortaya koydukları yaşama biçiminin, medeniyet görüşü olması için sürekli reklamını yapmaktadırlar. Her yeni ve çarpık ilişki, mutlu azınlığın popülitesini artırmada önemli etken oluşu sürekli gündeme getirilmesi de gayretleri arasındadır. Aslında mutlu azınlığın değerleri yok sayan bir anlayışı sonunda geçici hazların dayanılmaz anaforunda yok olmaya doğru gitmektedir. Saygınlığını kaybetmiş hayat tarzları, sürekli tekrarlarla toplumun en aktif kesimi olan gençleri etkilemekte ve kendi dünyalarının hizmetçileri olma gayretini esirgemezler.

Mutlu azınlık insanın ve toplumun bozulmasını istemektedir. Çünkü kendileri bozuktur. Korkak ve ahlak fukarası olan bu azınlık, ancak bireyleri bozulmuş, dolayısıyla birey olmaktan çıkıp sürü olmuş toplumda huzur içinde olabileceklerini sonucuna ulaşmışlardır. Bu nesillerle geleceğini mutluluklarını garantiye almaya çalışırlar. Ülkenin bağımsızlığını, uluslararası meyhaneler, beş yıldızlı kumarhaneler, dev eğlence merkezleri, yaygın fuhuş ve uyuşturucuyla betimlemek isterler.

Mutlu azınlık amaçlarına ulaşmak için güçlerini medyayı kullanmaktan çekinmezler. Bunun en başında geleni televizyondur.

Televizyon; sosyal alışkanlıkları, kültürel yapıyı, hayat tarzlarını, eşya ve hadiseleri algılayış tarzlarını, duygu ve düşünce biçimlerini, davranış kalıplarını, tavırları, tutumları, anlayışları, kararları, zevkleri, ahlaki değerleri, ihtiyaçlarımızı, örf ve adetleri, aile içi ilişkileri ve daha sayısız alanı biçimlendirmeğe tam teşebbüs etmiş bir suç aletine dönüştürmüşlerdir. Bu sayede ahlaksız fiilleri halka yayıldıkça ve elit tabakalarda bir hayat tarzı, serbestiyetini daha da artırmaktadır.

Mutlu azınlığın bilinçli sanayisi ve kültür endüstrisi kapitalist anlayışıyla dünyayı bir pazar olarak görür.. Mutlu azınlığın kontrolünde olan kitle iletişim araçları onların sanayileridir... Ürettikleri ve yaydıkları bilgi ve haberler bir birer art niyet ürün olma yanında bir ekonomik hedefe yöneliktir. Bu sayede kurdukları tüketim malzemelerini satarlar. Bu sayede ikinci bir sömürmenin payı elde ederler. Ahlaklarını çökerttiği toplumun cebindeki küçücük sermayelerine göz dikmekten zevk dahi alırlar. Bu sayede toplumda iletişim araçlarının etkisiyle gereksiz ve **aşırı tüketme isteği, gelecek korkusu, bireycilik, hayatın anlamsızlaşması ve yabancılaşma** gibi bir takım sorunlar ortaya çıkmasına sebep olurlar.

Mutlu azınlığın kontrolünde tuttuğu değerlerin sürekli değişimi, aşınması ve işlevlerini kaybetmesi, belirgindir. Onlar sömürgecidir ve sömürsünün devamını, halkın kültürünü tamamen değişikliğe uğratmakta olduğunu görmektedir. İstekleri "**bilinmeyen**" ya da "**kayıp nesil (generation X)**"lardan oluşan toplum istemektedirler.

"Kayıp Nesil"

"Hiçbir değer yargısına sahip olmayan,
Hiçbir kuruma, kişiye, kavrama, ideye karşı sorumluluk duymayan,
Her şeye sahip olma hakkını kendinde gören,
Hiçbir şeye gerçekte sahip olmadığı için her şeyi bir anda kaybetmeye hazır olan,
Ne istediğini, ne istemediğini, neden isteyip istemediğini bilmeyen, güdülleriyle ve dürtüleriyle yaşayan,
Uyuşturucuya ve bağımlılığa yatkın olan,

Sınırsız bir tüketici ve kullanıcı özelliği sergileyen,
Birlikte yaşadıklarını kendine 'mecbur' sayan, kendini kimseye 'mecbur' saymayan,
Hayatı intihar ve intikam çizgisinde yaşayan, günlük ve anlık yaşayan,
Ahlaka karşı duyarsız, sorumsuz, kendine karşı asla güveni olmayan" lardır.

İnsanların özgürce düşündüğü duyguları, iletişimle kavuştuğu duyularla kontrol edilmediği takdirde, dumura uğrayıp olmayan yöne çekilir. Çünkü edimlenen bir davranış veya eğilimin kitle tarafından benimsendiği söyleniyorsa, bu davranışın veya eğilimin sağduyuya en uygun seçenek olduğu iddia edilmesi kaçınılmaz olmuştur. Ancak bu değişimin birdenbire olması düşünülmez.

Değişmenin merhaleleri vardır.

İmam Gazali rahmetüllâh-i aleyh bu zihniyet değişmesinin aşamalarını şöyle sıralar:

**"Yemleme,
Avlama,
Aıştırma,
Şüpheye Düşürme,
Boşlukta Bırakma,
Bağlama,
Hile Yapma,
Kafasını Karıştırma,
Ayırma,
Soyma."**

Yoksulluğun arttığı bir toplumda, mutlu bir azınlık varsa, bu onların egemenliğinin olduğunu açığa çıkarır. Eğer zenginlik büyük bir kısmın paylaşamadığı ve bir azınlık elinde tutuluyorsa, bu bir yanlışın habercisidir. Mutlu azınlık hayatı kendi kendini yetiştirmiş kimseler olarak değil, kendini düzenine uydurmuş kimseler olarak guruplaşıp, kuşaktan kuşağa sürdürülmesi gereken bir miras gibi algılar. Bu mirası da, kendi aralarında ve belli ailelerce devam edecektir. Bu arada ezilen sınıflar daha fakirleşerek köleleşme ve düşüncesiz toplum durumuna düşürülmesi onlar için bir mana ifade etmeyecektir. Bu şekilde ayrışan toplumda ezilenler, sömürenler sınıfları oluşacaktır. İşin kötü tarafı ise ezilenler kendilerini ayağa kaldıracak gücü bulma yetisine ancak kaosla ele geçirmeye sonucuna ulaşmalarıdır. Bu ise yıkımını erkene almış sosyal toplumdaki çıkmış **"farklılaşan toplum"**dur.

Allah Teâlâ'ya sığınırız.

YA RABBİ MUTLU AZINLIK YÜZÜNDEN BİZİ HELAK MI EDECEK MİSİN?

Din temelini insanları koruyan bir ilâhî merhametten ilham almaktadır. Bu, topluma sosyal adalet esaslarına göre yeni bir nizam vermek yanında ziyade, kudret elinde olanların yardıma davet edildiği bir şekildedir.

İslâmiyet'te, sosyal dengenin korunması için uyarıları ve tavsiyeleri şu şeklindedir.

**Şırmamak,
Azmamak,
Zekât Vermek,
Sadaka Vermek,
Yoksulları ve öksüzleri korumak.**

İstenilen bu fillerin temelinde insan vardır. Bu tavsiyelerin yanında tehditlerinde olduğunu unutmamız gerekir. Bahsedilen içtimâî ahlak kaideleri ihlal edildiğinde acıklı bir durumu da Allah Teâlâ haber verirken ilişkilerde oluşan dengesizliğin dünyada karşılıksız kalmayacağı ve sosyal hayatımızın başıboş şekilde olmayacağını hatırlatılmıştır.

"Aranızdan yalnız zalimlere erişmekle kalmayacak fitneden sakının, Allah'ın azabının şiddetli olduğunu bilin." (Enfal, 25)

Ayetin açıklamasını Elmalılı Hamdi Yazır rahmetüllâh-i aleyh şu şekilde açıklar.

“Yalnız işleri yerinden oynatıp bozanlara mahsus bir musibet olmakla kalmaz, belki umumîleşir, size de kapsamına alır. Bazı günahlar vardır ki zararı umumi olur. Sebebe olacağı fitne ve ihtilâl, celb edeceği mihnet ve musibet yalnız o günahı yapan, işi yerinden oynatan ve bu suretle kendine ve başkasına zulmetmiş olan zalimlere mahsus kalmaz da **kurunun yanında yaşı da yakar**.

Meselâ kötü şeyleri aleni işlemek, Allah Teâlâ’nın emir ve yasakları ile alay etmek, akideyi bozmak, kelimeleri manasından ayırmak, cihadda gevşeklik bu türdendir. **Bir şahsın hatası bir orduyu batırabilir.**

Hadisi şerifte geldiği üzere **Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem fenalıklar karşısında, iyilerin seyirci kalmaması, kötüler yüzünden gelecek (fitne, fesad, şer vs. her çeşitten) içtimâî ızdırabların, iyiler de dâhil bütün cemiyetin varlığını tehdit edeceğini ifade ederek fenâlıklar karşısında nemelâzımcılığı önlemek için zihinden çıkması zor olan bir de teşbîhte bulunur:**

"Allah'ın hudûduna (emir ve yasaklarına) giren meseleleri tatbîk eden -ve yağcılık yaparak müsâmaha ve gevşeklik göstermeyen iyi- kimse ile, yasakları işleyen kimselerin durumları, bir gemiye binip kur'a çekerek, geminin alt ve üst katlarına yerleşen yolculara benzer. Öyle ki, alt katta oturanlar, su ihtiyaçlarını giderirken üsttekilerin yanından geçip onları rahatsız ediyorlardı. (Alttakiler bu duruma son vermek için) bir balta alarak geminin dibini delmeye başlasalar, üsttekiler hemen gelip:

"Yâhu ne yapıyorsunuz?" diye sorunca alttakiler:

"Biz su ihtiyacımızı görürken sizi rahatsız ediyorduk, halbuki suya muhtacız, şimdi sizi rahatsız etmeden yerimizi delerek bu şekilde elde edeceğiz" deseler ve üsttekiler bu işte onlara mâni olsalar hem kendilerini kurtarırlar, hem onları kurtarmış olurlar. Eğer yaptıkları işte serbest bıraksalar, hem onları helâk ederler, hem de kendilerini helâk ederler."

Fakat dikkat edilmek lâzım gelir ki gemiyi delmeğe kalkanı menedelim derken karmaşa ile dengeyi bozup geminin devrilmesine de sebebiyet vermemelidir. Evvelâ farzı kıfayenin ifasını deruhde ederek farzı ayn gibi icra edecek kaptan ve maiyyeti gibi Allah Teâlâ’nın emir ve yasaklarını anlatan biri olarak bulunmak, saniyen herkes kendi nefsinı muhasebe etmek, cereyan eden umumî işlerden gaflet etmeyerek umumi mürakabeyle dikkat ve intizam ve güzel ahlâk ile devam ederek bu suretle umumî cezadan korunmak lâzımdır. Bu ise her müminin kendi nefsinde Allah ve Resulü için itaat ve icâbeti bağlanarak ve fitne vakı olmaması için kendine ve cemaatine dikkat ile gafletten kaçınmasına bağlıdır.

Bundan anlaşılır ki umumî ceza yalnız asıl günah işleyen zalimlerin cezası değil aynı zamanda korunmayıp onu uyarmayan gafillerin gafletlerinin de cezasıdır. Son nefese kadar çalışıp da muvaffak olamayanlara gelince özürleri ile Allah Teâlâ katında sorumlu olmazlar. Bununla beraber o zalim veya gafillerin içinde bulunup onlara yakınlık ettiklerinden dolayı Dünyada o umûmî musibetin çevrelediği daireden hariç kalmamaları da ihtimal olarak bulunuyor. Ahirette karşılığını görseler de Dünyada mihnet çekerler ve bunların çektikleri, sebep olanların kötü ve şiddetli olmalarını neden olur. Bunun için fitne, bela ve mihnet zalimlerden başkasına isabet etmez zannetmeyip öyle bir fitneden korununuz. **Çünkü Allah Teâlâ’nın azabı şiddetlidir. Azabının şiddeti ki yalnız zalimlere mahsus kalmaz da onların etraflarını ve her şeylerini istilâ eder.** Onun için Allah Teâlâ’nın “**korkun-sakinin**” emrini tebliğ eden Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem ne kadar hayatımızı koruyan bir davette bulunduğunu anlamış oluruz.¹

DUA

Hayatımızı kontrollerine geçirdikleri yetmediği gibi çocuklarımızı da elde ettiler. Sosyal yaşantımıza ve haklarımıza tecavüz ettikleri gibi az şeyle de yetinmemizi istediler. Bu da yetmez gibi televizyonda, sinemada, gazetede hayatlarını bilmemem gerekiyormuş gibi bilgi bombardımanına tuttular. Gecemiz gündüzümüz onların eline geçti. Büyük dediğimiz kimselerde kudretleri arttıkça onlarla beraber olup bizi korumaktan kaçındılar. Hayatımız onların oldu. Onlar, “mutlu azınlıklar”

¹ Bkz: Hak Dini Kur’an Dili Tefsiri (bazı kelimeler günümüz Türkçesine çevrilerek verildi.)

Ya Rabbî Kur'ân-ı Kerim'de buyurduğun bu mutlu azınlıkla bizi bir mi tutacaksın, biz onlardan değiliz ki.

"Kitabı sol elim verilen kimse ise, keşke kitabım elime verilmeseydi, hesabımın ne olacağını keşke bilmeseydim, keşke ölünce her işim olup bitseydi. Mallarım bana fayda vermedi, kudretim zeval bulup gitti. (Böylesine denecek ki) onu tutun, zincire atın, daha sonra onu yetmiş arşın zincire sarın. Çünkü Yüce Allah'a iman etmez, yoksul beslemeye (kimseyi) teşvik etmez, onun için burada onun candan dostu yoktur, onun yiyeceği ancak zıkkımdır, ki onu ancak suçlular yer." (Hakka, 25-34)

"Fakat o sarp yokuşu çıkamadı. Sarp yokuş nedir, bilir misin? Bir köle azad etmek yahut açlık gününde hısımlardan bir öksüzü yahut yerde sürünen bir yoksulu beslemek." (Beled, 11-16)

"Dini yalan sayan kimseyi gördün mü sen? İşte odur öksüzü itip kakan. Ve odur yoksulu doyurmak için önayak olmayan. Vay hâline o namaz kılanların ki, gösteriş yaparlar onlar. Ve en sakınılmayacak yardımları esirgerler." (Maun Süresi)

Ya Rabbî! Kur'ân-ı Kerim'de onlara özenip sesimizi dahi çıkartmaz isek bizi helak edeceğin haberleri de senelerdir üzerimizde dururken, şikâyetimizi zâtından başka ileteneğimiz yerimiz ve yurdumuz var mı?

Ne olacak?

Kim neyi bulacak?

Ya Rabbî! Sesimizi duyacak birileri olmayınca, azabın ile bizi tehdit ediyorsun, ama bize kim acıyacak. İtiraf etmeliyiz ki, bunu biz hak ettik. Emirlerini dinlemedik. Ancak acı çekmek istemiyoruz. Çocuklarımızda acı çekmesin. Lanetli kavimler arasında anılmaktan bizi kurtarmanı diliyoruz. Dualarımızı kabul eyle Ya Rabbî

İhramcızâde İsmail Hakkı

Hümor: Memnun etmek, hoşuna gitmek, suyuna gitmek, ayak uydurmak, alttan almak

Türkçede karşılığı olmayan bu kelime ile kendimizdeki, etrafımızdaki ve cemiyetteki tuhaf ve eğlendirici şeyleri görebilme yeteneği anlatılır. **Hümor** hissine sahip bir insan, hayatın karanlık ve ümitsiz görünen anlarında dahi, onun komik ve ümitli taraflarına bakabilecek cesarete sahip biridir. **Hümor hissine sahip bir kimse, diğerlerinin, kendisinin acayip hallerini ve aptallıklarını nükte konusu yapmalarına alınıp kızmadığı gibi, aleyhinde söylenen nükte ve anekdotları, yine kendisi — hem de zevkle—anlatmasını bilir.**

Bununla beraber, hümor hissine sahip bir insan sadece, hayatın ve kendisinin trajik ve komik taraflarını sezinleyen biri değildir.

Hümor hissine sahip insanlar bildiklerini zarafetle taşımasını da bilirler. Gerçekte, hümor hissinden mahrum kültürlü bir insan tasavvur edilemez. Bildiklerini önemsememek, bildikleri arasındakilerin aptalca ve eğlendirici olanlarıyla ciddî ve öğretici olanlarından da aynı hislerle bahsedebilmek, hümor hissine sahip bir insanın başlıca vasıflarından biridir.

Hümor hissine sahip olmak, eşyanın tuhaf ve eğlendirici taraflarını görebilmekten, yani mizah hissine sahip olmaktan çok daha fazla bir vasıf. Bir filozof hümor hissini şöyle tarif eder:

"Hümor hissi, insandaki bütün melekelerin tam bir dengesidir; beşerî varlığın iniş ve çıkışlarını akıllı bir sabırlılıkla karşılamamıza yarıyan bir vasıta, bilgili olmaktan mütevelliit gurura karşı en iyi bir emniyet süpobu."

Hümor'a giden yolun ilk adımı gülebilmek ile başlar. Biz ise, gelgelelim, gülmesini pek bilemeyen insanlarız. Burada benden ayrılıyorsanız, geçen akşam ailenizle birlikte sofrada yemek yerken—şayet yemek sırasında ailenin fertleri birbirleriyle konuştuysa—neler konuştuklarınızı, yemekten sonra ziyaretinize gelen dostunuzla sohbet mevzularını veya bugün öğle yemeğini birlikte yediğiniz iş ve mesai arkadaşlarınızla konuştuklarınızı hatırlayınız. Güle konuşa yemek yediniz, birbirlerinize neşeli fıkralar anlattınız mı?

Çevrenizdekilere bir göz atınız: dolmuşta, otobüste, trende, vapurda sabah akşam beraber yolculuk yaptığınız vatandaşlarınıza bakınız, muhaverelerine kulak kabartınız; şen şakrak kaç kişi görüyorsunuz?

Seçim sıralarında işittiğiniz nutukları hatırlayınız!

Nükteli konuşan, hitabelerini anekdotlarla süsleyen, tuzlayan kaç politikacı vardı?

Zaman zaman konferanslara gidiyor, "isim" yapmış hatipleri dinliyorsunuz. Şu kimse "nüktedan" diye birini gösterebilir misiniz?

Bir Amerikalı arkadaşım vardı. Yedi sekiz yıl önce Türkiye'yi görmeğe gelmiş; İstanbul, Bursa, Konya, İzmir, ve Antalya'yı görmüştü. Türkiye izlenimlerini sorduğum vakit, bir an düşündükten sonra, **"Gücenme, ama senin vatandaşların oldukça garip insanlar,"** dedi. **"Altı hafta kaldım, inanır mısın, güleç bir tek Türke rastlamadım."** Arkadaşım, bu sözlerinden sonra biraz duraklamış ve şunları ilâve etmişti: **"Bazılarının gülümsemelerinde bile usta bir pokercinin düşünüşünü hatırlatan esrarlı bir hava var."**

Küfretmekle, lanet okumakla, işin işinden çıkamayız. Gerçek bu: bizler—pek çok yerleri görmüş, dolaşmış biri ola söylüyorum—yeryüzünün en az gülen insanları arasında her halde pekiyi derece alırız. Bir müddet önce televizyonda Tayland'la ilgili filmi zannederim seyrettiniz. Film, şu sözlerle takdim edilmişti: **"Güler yüzlü insanların ülkesi."** Türkiye'yi böyle tanıtmak mümkün mü? **Gerçekten, yedisinden yetmişine kadar milyonlarca insanın, "öldüm," "verem oldum," "sarhoş olamıyorum," "bir ihtimal daha var, o da ölmek mi dersin,"** nevinden şarkılarla mest olup kendilerinden geçtikleri bir ülkede güleç ve nüktedan insanlar bulmak Veliefendi'de altılı ganyanı tutturmak kadar güç.

Aramızda gülmeyi, neşelenmeyi hafiflik, ayıp ve hattâ soytarılık sayanlar hiç de küçümsenecek sayıda değil. Bayram sofrasında bile—gülmek, neşelenmek bir yana—sessiz sedasız, zaman zaman bir tek kelime dahi lâf etmeksizin yemek yiyen insanlarız. Bir Çin atasözü, **"Gülmesini bilmeyen dükkân**

açmamalı," der. Türkiye'de ise... Evet, Türkiye'de ise, satın aldığınız herhangi bir eşyayı tebessümle teşekkür ederek uzatan kaç satıcı, tezgâhtar biliyorsunuz? Amerika'da herhangi bir yere girdiğiniz zaman karşınıza çıkan genç kız, gönülleri okşayan sesiyle, **"Size yardım edebilir miyim?"** diye sorar. Bizde ise—bu tür bir hitaptan vazgeçtim—iş yerlerinde, resmi dairelerde, bankalarda veya lokantalarda gülümseyerek hizmet edenleri hiç gördünüz mü? Hattâ ve hattâ, zaman zaman, Ticaret Müsteşarı Dr. Agâh Oktay Güner'in dediği gibi, **"Mağazalarda tezgâhtardan dayak yemediğin için şükrediyorsunuz."** (Orta Doğu, 13 Temmuz, 1975).

Dış ülkelerde televizyon spikerleri en sempatik, gülümsemesini bilen insanlar arasından seçilir. Bizimkiler ise, ilâmaşallah, tıpkı bizler gibi. Tevekkeli, biz bize benzeriz dememişler! Haberlerini okurken veya bir şarkıcıyı tanıtırken, suratından düşen bin parça olacak dedirtmeyen birini tanıyor musunuz? Mübareklerin çoğu soğukluk müsabakasına hazırlanan cansız ve ruhsuz şeyler sanki. Mağazaların vitrinlerindeki mankenler—vallahi—onlardan çok daha cana yakın.

Niye gülmüyoruz?

Gülmesini bilmesek bile, her şeye kulp takmakta elimize su dökecek bulunmadığı için, cevap hazır: **geçim sıkıntısından gülmeye vakit mi kalır? (Aynı insanlara, bizler için dünyanın en az okuyan insanlarıyız, diye sorduğum vakit, körün değneğini bellemesi gibi, aynı basma, kalıp cevap: geçim sıkıntısından kimin okumaya vakti var ki.)** Ama onların yaşayışlarına bakıyorum: hiç de ipin iki ucunu bir araya getirmekte sıkıntı çeken insanlar değiller. Çoğunun altlarında birer otomobil. Senelik izinlerini başka başka yerlerde, hattâ Avrupa'da geçiriyor, rahat ve konforlu apartman dairelerinde yaşıyorlar.

Geçim sıkıntısı!

Türkiye, kafalarındaki ürkütücü boşlukları da, yüzlerinde okunan haşinlik ve sertliği de, **"geçim sıkıntısı"**na yükleyen milyonların ülkesi.

Geçim sıkıntısıymış!

Ankara'daki temsilcileriniz de mi akşam yemeğinin nereden geleceğini düşünen insanlar?

Seçim sırasında—ve seçimi kazandıktan sonra.—elinizdeki gazetede karşınıza çıkan yüzlerce politikacının fotoğraflarına bakarak kaç tanesi için **"ne sempatik insan"** diyebiliyordunuz? Gazeteler, bilmem hangi meyhanede söylediği beş altı popüler şarkılarla milyonlar kazanan "sanatçı"ların, bir çoklarımızın hayatımız boyunca göremeyeceğimiz parayı bir transferde ceplerine indiren **"yıldız"** futbolculara kadar hepinizin tanıdığı, pek çocuğumuzun hayranlık beslediği insanların resimleriyle dolu. Allah aşkına söyleyin: kaç tanesi gülüyor? Yoksa onlar da mı yarınlara endişe içinde bakan talihsiz insanlar?

Hayır, bizler, gülmesini bilmiyoruz. Bakınız, yazımızın başında da belirttiğimiz gibi, "hümor" kelimesinin dilimizde karşılığı bile yok. Kim bilir, belki de, hümor hissinden mahrum insanlar olduğumuz için, kimse bu iyi kelimeye Türkçe bir karşılık bulmak lüzumunu hissetmemiş.

Millî Kütüphane Genel Müdürlüğünün hazırladığı **Türk Atasözleri ve Deyimleri** kitabında 10,730; Feridun Fazıl Tülbentçi'nin **Türk Atasözleri** kitabında da 15,080 atasözü ve deyim var. Bu binlerce atasözümüz arasında "gülme" ile başlayanlar sadece şunlar:

Güldükçe güller açılır;

Güle güle de gerçek söylenebilir;

Gülenler gülsün, dost bizim olsun;

Gülme eşine, gelir başına;

Gülme ile ağlama bir çıkın içinde.

Hepsi bu kadar! Hümor sahasının geniş kapsamı içinde, **"şaka"** konusunda, **"şakanın sonuna kaka"** dan başka bir tek atasözümüz yok.

....

Mebusan Meclisindeki bu "nükteli" konuşmalar üzerinde duran **Cem** haftalık dergisinde (2 Aralık, 1910), birbirine tamamen zıd iki kişi, **"Ak" ve "Kara,"** devrin mebuslarının ağzı ile birbirine sövüyor, sayıyor.

Dergideki karikatürlerden biri de şöyle: Sedirin köşesinde oturan kadın çorap yamıyor. Semt politikacısı olan kocası da ayakta, jestlerle mimiklerle, bağıra çağıra küfrediyor, Kocasının, isim zikretmeden bazılarını küfrettiğini duyan hanımı sorar:

"Ayol, efendi, kime kızdın da böyle fena sözler söylüyorsun?"

Adam söylenmeye devam eder:

"Ah, alçaklar, mürteciler, namussuzlar, hamiyetsizler!"

Kadın şaşırmış, tekrar sorar:

"Elâleme neden hakaret ediyorsun? Kim bunlar?"

Politikacı karısına cevap verir:

"Senin aklın ermez... Başkalarına böyle demezsem, kendimin hamiyetli olduğunu herkes nereden bilecek?"

HÜMORUN, BİLGİSİZLİK SİYASÎ HÜMORUN EN FAZLA GELİŞTİĞİ YERLER, ELBETTE DEMOKRATİK REJİMLERİN YERLEŞİP KÖKLEŞTİĞİ ÜLKELER.

DİKTATORYALARDA HÜMOR HİSSİ OLAMAZ.

BİR DESPOT, ALT KADEMELERDE YER ALANLAR HAKKINDA ŞU VEYA BU ŞEKİLDE NÜKTELİ SÖZLER SÖYLEYEBİLİR, FIKRALAR ANLATABİLİR. FAKAT, BU NÜKTE VE FIKRALARA KONU OLANLAR, LİDERLERİNE, AYNI ŞEKİLDE CEVAP VEREBİLMİYİ ANCAK RÜYALARINDA DÜŞÜNEBİLİRLER.

Cumhurbaşkanı Kennedy anlatırdı:

Khrushchev'in bir zamanlar, Kremlin koridorlarında,

"Khrushchev aptalın biridir!" diye bağırarak koşuşan bir Sovyet vatandaşından bahsettiği söylenir.

Rus lideri, o vatandaşının yirmi üç yıl hapse mahkûm edildiğini söyledi:

"Üç sene, Komünist Partisi Genel Sekreterine hakaret ettiğinden ve yirmi yıl da, devlet sırrını açığa vurduğu için!"

Hüморun Garp kültüründe hakikaten büyük bir yeri var. Gerçekte, kadîm Yunan ve Roma dünyalarında da hüморun rol oynadığını görüyoruz. O çağların büyük hatibi Demostes, General Phocia'ya dedi ki: **"Atinalılar bir gün gazaba gelecek ve seni öldürecek."**

Tarih generalin şu cevabı verdiğini kaydediyor:

"Ve akılları başlarına geldiği zaman da seni."

Hüмор hissinin, insanlarımız arasında yerleşmemesinin sebebini yine kendimizde aramak gerek. Ezkaza, birisi bize kendisinin aptalca bir hareketinden bahsedecek olsa, hemen **"estağfurullah"** ı yapıştırıveriyoruz. Bu yazar, aptalca pek çok hareketler yaptı, ve Allah bilir, hâlâ da yapıyor. Her hangi bir sohbet sırasında bu aptallıklarından bahsedecek olsam derhal karşıma aynı kelime ile çıkılıyor: **estağfurullah.**

Anlamıyorum: niye?

Şayet ben kendi yaptıklarımı **"aptalca,"** buluyorsam, niçin, adeta,

"hayır, efendim, ne münasebet, bilâkis çok iyi etmişsiniz," derce sine, aptalca hareketlerimin, belirtilmesine müsaade edilmiyor?

Sebebini, biraz da, benim aptalca hareketler yapacağıma inanmayanların, kendilerinin de aptalca hareket yapamayacaklarına inanmalarında aramak doğru olmaz mı?

Ve, şahsından hiç bir aptalca hareket sâdır olamayacağına inanan biri için de, **"hüмор sahibi"** insan nasıl diyebiliriz?

Çeşitli insan topluluklarının dillerindeki atasöleri ve deyimler onların hayat anlayışları ve yaşayış tarzları, hakkında çok şeyler söyleyebilir. İki sene önce Japonya'nın İstanbul konsolosluğunda görevli olan ve Türkçe de bilen Hirânao Matsunati adlı genç bir Japon diplomatı **Türk Japon Dilleri Arasında Bir Karşılaştırma** adlı küçük kitabında Türkçedeki **"kız almak," "kız vermek"** gibi sözlerin **"pederşahi"** cemiyet tipinin belirtileri olduğunu söyler.

Dilimizde diğer dillerde olmayan **"emredersiniz," "bir emriniz mi var?"** gibi sözlerin, bence, Batı anlayışında hüмор hissinin yerleşmemesinde rolü oluyor.

"Bir isteğiniz mi var?" veya **"Bir arzunuz mu var?"** yerine **"Bir emriniz mi var?"** diyen insanların, ben, hüмор hissine sahip olabileceklerine pek inanmıyorum.

Tekrar hüмор ve politika konusuna dönelim.

BİZİM POLİTİKACILAR KENDİLERİNİ VAZGEÇİLMEZ, **"GAYRİ KABİLİ ELZEM"** GÖRÜR, KENDİLERİ MEYDANI TERK ETTİKLERİ TAKDİRDE TÜRKİYE'NİN BATACAĞINI SANIRLAR.

İSİM YAPMIŞ BAZI POLİTİKACILARIMIZIN Bİ LHASSA MUHALEFETTE İKEN, ZAMAN ZAMAN **"ÂDi"** HATTA **"PESPAYE"** DENECEK HIRÇINLIKLAR GÖSTERMELERİNİN SEBEBİ BU: YA BEN YA HİÇ.

Akla, bir Amerikan mezarlığının girişinde yazılı olduğu söylenen kelimeler geliyor:

"Bu mezarlık, hayatta iken, dünyanın, ancak dümende kendileri bulunduğu müddetçe yürüyeceğine inanan insanlarla dolu. Onlar bu dünyayı çoktan terk ettiler, fakat dünya hâlâ yürümekte devam ediyor."

Batılı, bilhassa bir Anglo-Amerikan politikacısı kendini hiç de vazgeçilmez bir insan olarak görmez. **(Gerçekte, politikacıdaki bu his, politika merdiveninde tırmandıkça artar.)** Bir insanın kendini vazgeçilmez görmesinin ilk işareti kibirdir ki, Batılının tahammül edemeyeceği insanların başında da kibirli politikacılar gelir.

Cumhurbaşkanı Kennedy, hayatı ve mevkiini gayet ciddiye almasına rağmen, kendisini, hiç de vazgeçilmez bir insan olarak görmedi. Onu yakından tanıyanlar, Cumhurbaşkanının, banyosundaki küvetin köpüklü suyu içine gömülü iken dahi zaman zaman resmî yazıları okuduğunu ve müşavirleri ile muhavere ettiğini de yazdılar. Bir gün bir arkadaşı Cumhurbaşkanını görmeğe geldiği vakit, yine küvette idi, sıcak köpüklü suda da oğlu John-John'ın plastik ördekleri... Kennedy, başını kaldırarak arkadaşına -baktıktan sonra yanındaki oyuncak Ördeklerle bir göz attı ve gülümseyerek dedi ki:

"Halk, Amerika Cumhurbaşkanını, banyosunda, bu ördeklerle beraber görse acaba ne düşünürdü?"

Evet, nükte ve mizah bizim cemiyetimizde daha dün diyebileceğimiz kısa bir zaman öncesine kadar **"hafiflik"** addedildi. Yukarıda belirttiğimiz gibi, mizah, medresenin sert ve kuru hükmü ile şathiyyat yani **"manasız, âfâki sözler"** sayılıyordu. Bu düşünce, zamanla, devleti idare edenlere de hâkim olmuş, ve hükümet bir ara Osmanlı İmparatorluğu sınırları dâhilinde mizanı ortadan kaldırmak için kanun dahi getirmek istemişti.

Necat MUALLİMOĞLU, Politikada NÜKTE [Kitap]. - İstanbul : [s.n.], 1976.,s.10-20

MÜSLÜMANLARI BÖYLE OYUNA GETİRİYORLAR

Dr. Hüseyin HATEMİ'nin yazmış olduğu “Şeytan ayetleri” kitabında değindiği bir konu günümüz için çok önemli olduğundan sizinle paylaşmak istedim. Paragraflar şeklinde seçip vurgulamak istediğim konu şöyledir.

“Bu sıralarda ortaya çıkan ve esrarengiz bir biçimde ve zamanda hidayete eren “**Mohammed Essad Bey**”¹ ise, **Rodinson** ² gibi, Resûl-i Ekrem sallallâhü aleyhi ve sellem hayatına dair yazmaya cür'et ettiği bir Kitapta, “Garaniyk olayı”nı³ Rodinson'un naklinden de utanmazca bir yorumla aktarmaktadır.”

.....

“1932'de Berlin'de yayınlanmış bu kitap 1934'de Fransızcaya çevirilerek (Payot, Paris 1934, yazarı Mohammed Essad Bey, çeviren Jacques Marty, Önsöz: M.E.F. Gautier)⁴ yayınlanıyor, Müslüman ve Müslüman olmayan nice “**bilim adamı**” da bu kitaptan “**bilimsel bir eser**”miş gibi yararlanıyor, yazarı nice itibarlar görmeye devam ediyor. Tıpkı **Kâ'b-ul-Ahbâr** ⁵için, Emevîler'in İslâm'ın ilk yüzyılındaki kurnaz işbirlikçisi bu sözde-mühtedi için olduğu gibi, **O'nun yaptıkları değil de O'nu eleştirenler kınanıyor.**”

.....

(Hassas olması gereken konuda (Şeytan ayetleri) hassas olmayan bu Muhammed Essad'ın Müslümanların canını yakmak için şu tavsiyeden de vazgeçmiyor.)

.....

“Bütün bu nitelemelerin hangisinin bir diğeri ile uygunluk gösterdiğini okuyucunun takdirine bırakıyorum. İlgi çekici olan husus şudur: Bu “**sözde-mühtedî**”⁶ de İslâm Âlemi'nde bir “**sözde-devrim**” sırasında ortaya çıkmış, bu “**sözde-devrim**”in sonucunu Batı'ya şöyle bildirmiştir. (İhbar ediyor)

“**İbn Saud (Vahhabiler Lideri) bugün Peygamber'in örneğini izlemekte ve yirminci yüzyılda da aynı derecede güçlü olan Allah kelâmını insanlara hatırlatmakta, bir zamanlar, yedinci yüzyılda olduğu gibi bir Devlet kurulması ve yönetilmesi amacını gütmektedir**” (s. 325)

Bu devrimi yeteri kadar övdükten sonra da, burunları dibinde uyanan İslâm tehlikesini görmeyip uyumakta devam eden Batı Dünyası'na sinirlenmektedir:

¹ **Muhammed Esed (1900 - 1992)**

Muhammed Esed, 1900 yılında, Doğu Galiciya'nın Lvov şehrinde, Yahudi bir ailenin üç çocuğun ortancası olarak dünyaya geldi. Baba tarafından dedesi Czernowicz'de, matematik ve fizikte uzmanlığı olan ve astronomiye de ilgisi bulunan satranç ustası bir hahamdı.

1952 yılı başlarında yirmi beş yıllık ayrılıktan sonra Pakistan'ı Birleşmiş Milletlerde temsil etmek üzere New York'a gitti. Kısa süre sonra bu vazifesinden ayrıldı ve Mekke'ye Giden Yol adlı hatıratını ve seyahatnamesini yazdı ve neşretti. Daha sonraki yıllarını elinizdeki bu meali hazırlamaya hasretti.

1992 yılında İspanya'da vefat etti.

² **Maxime Rodinson (1915 - 2004),**

Fransız, Marksist tarihçi, sosyolog ve doğu bilimci. Fransız Komünist Partisi'ne 1937'de girdi, 1958'de ayrıldı. Stalinizme karşı çıktı, İslam araştırmalarının özgünlüğüyle tanındı.

³ Konumuzla ilgili olmadığı için Şeytan Ayetleri hakkındaki olayı yazmak gereği duymuyorum.

⁴ *Mahomet*, 571-632. Préface de M.E.G.Gautier, traduction de Jacques Marty. Payot, Paris 1934. Herdruk in 1948

⁵ **Ka'bul- Ahbâr (Ebû İshâk Kâ'b b. Mâti' b. Heynû el-Himyerî el-Yemânî) (ö. 32/652-53):**

Aslen Yemen Yahudilerinden olan Ka'b Hz. Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem vefatından sonra Müslüman oldu. İlmi geniş olması veya mürekkep ile yazı yazması sebebi ile ona bu ismin verildiği rivayet edilir. İslam kültürüne ve İslam tarihine İsrailiyat haberlerini taşıdığı böylelikle İslam kültürünü bozmakla suçlanır.

Ka'bul- Ahbâr bir çok kişi tarafından İslam dinine yanlış şeyler sokmaya çalışan ve dini tahrip etmek isteyen bir ajan olarak kabul edilir. Müslüman olduktan sonra geçmişten gelen bilgisini söylemiştir ancak İslam dinine nifak sokacak veya İslam akidesini bozacak fikirleri çekinmeden beyan etmiştir.

Eserleri:1- Siretu İskender 2- Vefatu Mûsa 3- Hadîsu Zilkifl

⁶ Muhammed Esed'in mealleri bir zamanlar dergi promosyonları olarak yurdumuzda çok dağıtıldı.

“Bugün İslâm tekrar eyleme geçmeye hazırdır, amacı da her zaman aynıdır:

Bu amaç, Muhammed'in ve Haricîler'in (?), iman uğruna savaşı ve dua eden sofu kişilerin amacıdır:

Dünyayı fethetmek, dünyayı boyunduruk altına almak, köle kılmak: (s. 327)

“Kargaşa ve felâketler içinden bir yeni güç doğmuştur, ne var ki Avrupa bu yeni gücün gerçek değerini takdir edemiyor. **Bu güç, çağdaş İslâm'dır.** Yeni halkları (her halde Afrika halkları kasdediliyor) çevresine toplamada, örgütlenmede, kurmada ve değişim (transformation) göstermede, savaşa hazırlanmadadır!... **Yeni Doğu, yeni İslâm büyük İhvan tarîkati (Vahhabiler kasdediliyor), düşünce ve silah savaşı, İslâm'ın kutsal savaşı (cihad) hazırlanıyor, (s. 328)**

İşte her çağda, her ne zaman İslâm Dünyası'nda bir kıpırdanma sezilirse, aşağı-yukarı aynı sözlerle ve özellikle **“cihad”** terimi⁷ slogan olarak kullanılır ve İslâm'a karşı **“çağdaş haçlı seferleri”** örgütlenir, kışkırtılır. Bugünlerde tasarlanan Haçlı Seferi'nin adı **“Harmagedon”**dur. (Har-megidon)⁸ Bizim Dünyadan habersiz, ağızları süt kokan **“entel”**lerimize duyurulur.”⁹

Alıntı yaptığımız kısımdan anlaşılan, Müslümanlar eğer tepki göstermiyorsa tepki göstermeleri için birilerini içlerine sal ve onlardan olsun. Onları da rahatsız etsin. Onlar rahatsız olunca emperyalist güç olarak müdahale etme yetkisini insan hakları gibi palavralarla icraata geçirebilirsin.

İşte bu zihniyet haçlı zihniyetinin müdahale tekniklerinden biri ve en önemlisidir.

Yine emperyalist gücün Müslümanları piyon olarak kullanmakla, uyuyan Hristiyan ve Yahudi dünyasını harekete geçirmesi için gereklidir. Çünkü kendi halkına düşmanın hazırlık yapıyor, bunda bana destek ver. Vermezsen başın belaya girecek ve seni yok edecek korkusu verilmiş olur.

Son söz siyaseti bilmeyen ve geçmiş tecrübesini geleceğe aktaramayan Müslümanlar ezilmekten başka çıkar yolları yoktur.

İhramcızâde İsmail Hakkı

⁷ Bir zamanlar yurdumuzda da bir siyasî partinin en ileri sloganı bu olmuş ve sürekli Müslümanlar üzerine tepki çekilmiştir.

⁸ **Harmageddon =Armageddon:** (mahşer, müthiş savaş) Latince kökenli bu kelime, İncil'de sözü edilen, dünyanın sonunda iyi ve kötü güçler arasındaki son savaş sahnesi anlamına gelir.

⁹ Bkz: **HATEMİ Hüseyin** Şeytan Ayetleri [Kitap]. - İstanbul : İşaret, 1989, s.34-38

PEYGAMBER FELSEFESİ

Batı felsefesinin merkez düşüncesi:

“Bilgi nasıl mümkündür?” şekline girmiştir. Hâlbuki İslâm felsefesinin merkez düşüncesi:

“Peygamberlik nasıl mümkündür?” şeklindedir.

Eleştiri felsefesi mi yoksa peygamber felsefesi mi?

Bu soru, felsefe Yunanistan'da önce sofistler daha sonra Sokrat'ın elinde yüceliğini kaybederek insanın dünya ve Tanrı ile münasebetini kestiği andan itibaren sorulmaya başlanmıştır. Önceleri durum değişti: Heraklit veya Empedocle kâhinlerin yahut şairlerin dili ile konuşurlardı. Romain Rolland'ın hakkında şunları söylediği Empedocle :

“Düşüncesinin kökleri hülyalı Asya'ya uzanıyor... Hind ülkesine kadar yankılanıyor...” Hölderling ise Empédocle'u şöyle anlatıyor:

“Tanrıların dünyasında neler oluyorsa hiçbirinin yabancı değil... Tanrılar onun kutsal ruhundan doğdu.” Heraklit şunları yazıyordu :

“İhtiyaç dünyayı şekillendiren şeydir, doygunluk ise yıkım... Ruhu şaşı olanlar hangi yoldan giderlerse gitsinler hiç bir şey bulamayacaklar. Uyanıkların tek bir dünyası var... hepsi oradalar. Uyuyanlar ise başka yerde toplanacaklar... Delphe kâhininin adına konuştuğu Tanrı açık sözlüdür...” Saint-John de Perse

“yıldızların ve gemiciliğin ustası” adını verdiği gücün

“bana Karanlık dediler ama ben denizler gibiyim.” dediğini açıklıyor... Zira O, dünyaya ve hayata bakışı ile yaradana yakın olduğunu hissediyordu. Paul Valéry hayatı yaradan adına şunları söylüyor:

“Şiir anlaşılmaktan çok yakınlaşmayı özler...”

Heraklit ve Empédocle'un bu

“yücelik” duygusu felsefe yazarlarında değil fakat şairlerde yer almaktadır. Sokrates'tan Descartes'e, Locke'den Kant'a Batı felsefesi daima

“bilmenin nasıl olacağını” bilmeye çalışmıştır. Bu amaç uğruna garip bir dünya yaratmıştır. Bu dünya

“Olmak” fiilinin etrafında dolaşmaktadır. Bir Arabın keşfettiğine göre

“Batı'nın bütün sırrı buradadır.” Batı bu davranışı ile kendisini yalnızlığa itmiştir,

“İnsanlığın bir kısmını bütün geri kalandan ayırmıştır...” Başlangıçta Yaratık üzerinde bir cins yatırım yapan Batı, Sokrates'in düşüncesinde

“Akıllı insanı” ön plana çıkarmıştır. Sokrates bütün gerçeğin bu kavram içinde yer aldığını iddia etmektedir. Daha sonra sıra Platon'a gelmiş ve o da insanı **“ide”** ler âlemine sokmuştur. Dünya denen mağara'da yaşayan saf insanlar, duvarlara yansıyan gölgelere bakarak, duygularının yardımı ile bir şeyler öğrenmeye çalışmaktadırlar. Lucrèce'den Hume'ye kadar herkesin kafasında insanların dışında bir **“yaratık”** vardır. Ve insan bu yaratığın ancak gölgesini görür. Chelli'nin yazdığına göre Philonous dahi olaylarda Tanrı'nın sesini duymuyorsa **“Olmak”** fiilini artık savunmak yersizdir.

Batı felsefesinin bir başka **“garip”** icadı da varlığa karşı olan **“süje”** dir. Bu süje çok fakir ve çok yıkılmıştır. Descartes,

“Ben düşünen bir şeyden başka bir-şey değilim” düşüncesi ile iyice pekiştirerek **“Düşünüyorum o halde varım”** ı ortaya atmıştır.

Kim neyi düşünüyor?

“Sayılara vurabileceğim bu çokluğu ayrıca çeşitli bölümlere ayırabilirim ve bölümlerin her birini ayrı bir değer tanıyabilirim, hepsinin bir başka yüzü, bir başka durumu ve bir başka hareketi olabilir...” şeklinde düşünen Descartes, dünyanın matematik bir iskeletini çizerken aynı zamanda **“üstünlük”** ve **“yönetme”** iddiasından başka amaç taşımayan bir hayali de resmettiğini fark etmemektedir. Bu noktadan itibaren güzellik, aşk, şairane yaratıcılık, yeni bir gelecek için gösterilecek çaba, bütünü ile bir kenara itilmektedir. Descartes'in **“Ben”** i, Rönesansın getirdiği **“yeni felsefenin”** içinde üstünlük ve sahip olma hedeflerine uygun en ileri **“saldırı”** aracıdır. Descartes'in sözünü ettiği

“Bizi tabiatın efendisi ve sahibi kılma arzusu” sonuçta endüstriyellerin ve militaristlerin işlerine yarayacak bir fizik anlayışı getirmiştir. Nitekim Michel Sarres

“Metot üzerine konuşma” kitabının bir savaş ilmi olduğunu söylemiştir. Zaten **“Modern”** denen

Batı felsefesinin babası Descartes'in, Beyaz dağ savaşında, Habsburgların paralı askerleri arasında bir süvari subayı olarak bulunuşu sembolik bir olaydır.

Bu batı felsefesi daha sonraki yıllarda iki hayâlin devamlı birbiri ile sürtüştüğü bir gölge oyunu tiyatrosu haline gelecekti. Bu iki hayal **“obje”** ve **“süje”** dir. Yani **“nesne”** ve **“özne”**...

“İdealistler” ve “materyalistler” .

Bu kişiler yüzyıllar boyu aynı bireysellik ve aynı sonuçsuz rasyonalizmden hareket ederek, her türlü kutsallık ve topluluk boyutlarından uzak düşmüşler ve **“ruh mu öne geçer madde mi?”** şeklinde aslı astarı olmayan bir problem üzerinde kıyasıya dövüşeceklerdi.

“Dinseller sınıfı ile imparatorluk arasında yeni savaş maceraları...” Bu senaryonun yazarı yüzbaşı René Descartes'tir. Bu anlaşılmayan melodramda ne yenen vardır ne yenilen... Bütün yüzyıllardan daha Kartezyenci olan XVIII. yüzyıldan ben bize ismini bir türlü söylemeyen yeni ilah, bu gelişmenin tartışmasız sahibidir ve üstelik bu defa hem papa'nın hem de imparatorun bütün gücünü kendinde toplamıştır. Yani tabiatın ve insanın üzerinde kurduğu saltanatı her gün kuvvetlendiren teknik üstünlük, bugün gezegeni ve üzerinde yaşayan herkesi kendi kendisini mahvedecek bir dereceye ulaştırmıştır.

“Tanrısal bir düşlemenin” oynayacağı rolü keşfetme dehasını gösteren Kant dahi gerçeğin tanımlanmasına katılmamakta fakat yaradılışını izlemektedir. Kant, İnsan destanının ve Tanrısal insanın tek ve yegâne yaratıcısını tanımaya cesaret edememekte ve insanı **“kendi içinde”** boş, her türlü anlamını yitirmiş, topraksız bir kral gibi **“kendi”** benliği ile karşı karşıya kalmış, ölü **“şeyler”** üzerinde **“saltanat”** kurmaya çalışan bir varlık olarak hüznü bir açıdan seyretmektedir. Bununla birlikte Kant bütün olayın dışında değildir. Dünyanın devamlı yenilenen gerçeklerle varlığını gösteren ve yaratan bir **“Tanrısal yaratma”** gücü ile ayakta durduğunu kabul etmekte ve bu noktada bir **“Yaratıcı gücün”** her şeyi topluca yarattığını sezinleyerek İbn Arabî'nin görüşlerine yaklaşmaktadır. Peygamberlere mahsus yaratıcılığın insanda dahi ifadesini bulabileceğini fark etmektedir.

Ancak Batı görüş açısından **“nesne”** ve **“özne”** nin karşısına tarafsız bir davranışla çıkmak mümkün değildir. Hegel, felsefemizi yönetmeye niyetlenip onu son ve büyük bir senteze doğru çekerek **“nesne”** ve **“özne”** yi barıştırmaya yüz tuttuğunda her şey bir anda yeniden anlam değiştirecek ve Hegel bütün gerçekleri kavramlar şekline sokacaktır. Bu felsefe her şeyi olağanmış gibi sıraya sokacak, Din san'ât olacak, aşk hukuk gibi değerecektir. Ortada ne **“obje: nesne”** ne de **“süje: özne”** kalacaktır. **Tanrı ölmüştür insan da onunla birlikte... Herşey kavram olmuştur.** Bu, Marx'ın çok iyi gördüğü gibi **“felsefenin sonudur”** . Daha açık deyimle **“Batı”** felsefesidir.

Bu talihsiz trajedinin üzerine perde inmektedir. Artık felsefe yürütecek bir şey yok... Bu gemi battı. Bu felâketten paçayı kurtaran Kierkegaard gibi bir din bilimci, Marx gibi bir ihtilâlcı veya Nietzsche gibi bir şair olacaktır.

Piyesin sona erdiğini, gölge tiyatrosunun kapılarını kapadığını fark etmeyen geri kalan kalabalık ise devden artan ekmek kıvrımlarını kemirmeye devam ediyor... Hegel. Bir buçuk yüzyıldan beri:

“bir yığın çelimsiz cüce, kral cübbesinin altında kendine ortaçağ mintanı biçiyor” diyor...

Bununla birlikte Doğu kaynaklarından geldiğinde hiç şüphe olmayan küçük bir su sızıntısı bu karanlık felsefe çölünde akmaya çalışmaktadır. Roma'nın mızrakları ile delinmiş Mesih'in göğsünden akan kan Hristiyanlar için hiç bir zaman kurumamıştır.

Zaman zaman bazı mistiklerin seslerini kesen büyük durgunluğa rağmen peygamberler geleneğinin perde arkasında sessizce devam ettiği anlaşılmaktadır. Bazen gecenin içinden bir feryat kopuyor... Ancak bu işaret kilisecilik yahut felsefecilik oyununun ustaları tarafından derhal ve anında bastırılarak deforme ediliyor ve mahkûm ediliyor. Dante'nin **“Di spirito pro-fetico dotato: Peygamber ruhu ile dolu”** diyerek cennetine soktuğu (Cennet XII, 41) Joachim de Flöre; (1135 -1202) Teslis üzerine yazdığı eserde ruhun çeşitli hareketlerinden haber veren, İslâm ve Hristiyan uygarlıkları arasında bir köprü, **“seven ve sevilen'in kitabı”** isimli eseri ile aşkın felsefesi üzerinde duran ve kitaba model olarak Müslüman mutasavvıflarının eserlerini seçen, İbn Sina ve İbn Arabî'den sonra varlık felsefesinden çok hareket felsefesini benimseyen Roman Lulle; (1235 -1315) Tanrı'yı Varlığın ötesinde arayan ve en mükemmele doğru en çok yaklaşan, varlığın harekete bağlı olduğunu en iyi hisseden üstad Eckhart; (1260-1327) Tanrı'ya en yakın olan noktada en büyük hürriyetin var olduğunu, bu hürriyetin içinde kişinin donmuş soğuk bir iz olmaktan öteye geçemediğini fark eden Jacob Boehme;

(1575 -1624) Nihayet bütün bilginin bir varsayımdan hareket ettiğini bir inanç, dünyalara can veren bir yaratıcı hareket olduğunu savunan Fichte (1762 -1814) gibi kişiler peygamber yollarının izleyicileri oldukları halde geniş şöhret sahibi olamamışlardır.

Bu kişilerden beri hayata en yüksek ruh rüzgârı estiren **“peygamber felsefesi”** izleme görevini Batı'da şairler ve san'atçılar üstlenmişlerdir. Fichte'nin peygamberâne düşüncesini devam ettiren Novalis'ten, Heraklit yolunu sürdüren Saint-John Perse'ye; Dünyamızda ilk can çekişmeyi tuvale geçirmeyi başaran Van Gogh'tan bize görünmezi görünür yapmak için gerekli gücü sağlayan Juan Gris'e; san'atlarını yaşama olayın m sembolü haline getiren, onu geleceğin kutsal ve yaratıcı san'atı kılan Birleşik Amerika'nın yegâne **“filozof”** koreografları olan Ted Shavn'm dansından Martha Graham'a; yaşadığımız uygarlığın uygunsuzluklarını ve fırtınalarını ilk defa haber veren Dostoievski'nin romanlarından Kafka'ya; Bernanos ve Malraux'nun son peygamberane titreşimlerine kadar bütün Batılı san'atçılar yeni üstlendikleri görevi başarı ile sürdüren kişilerdir.

Vefat etmiş bir felsefe için okunan bu duanın bir amacı da kontrastların altını sağlamca çizmektir. Yunan felsefesinin yıkıcı etkilerinden arınmış bir İslâm felsefesinin getirebileceği ümit ne olabilir?

Bu felsefe bir zamanlar İbn Rüşd (1126-1198) ve Aristo'nun diğer yorumcularının elinde az daha Yunan düşüncesinin kurbanı oluyordu... Böyle bir tehlikeden ancak Peygamber ruhunu yeniden yaşatarak kurtulmuştu. Diğer taraftan iyi bilmek gerekir ki hem Batı felsefesi ve hem de İslâm felsefesi Yunan'ın ifsadından kurtulmadıkça başarıya ulaşamayacaklardır. Felsefe peygamberlerin mesajlarına kulak vermedikçe tek adım atamayacaktır.

İslâm felsefesinin izlediği yol, atılımlarıyla gerilemeleriyle, düşme ve kalkmalarıyla dünyanın yeni şartlarını kavramada bize yardımcı olabilir.

İslâm felsefesinin doğuşu, Hristiyan düşüncesini ilgilendiren benzer bir problemin ortaya çıkması ile sonuçlanmıştır: Nâsıralı İsa'nın, Hristiyan dini taşıyanların kalplerine naksettiği yaşanmış aşk tecrübesi, bu kültüre tamamı ile yabancı bir yol izleyen Yunan dili ile anlatılamaz... Aynı şekilde İslâm Peygamberine gelen Tanrı vahyi, yepyeni bir dünya görüşü ve buna bağlı olarak getirilen kanunlar, daha önceleri gelmiş geçmiş bir felsefenin mirası ile dile getirilemez...

Kur'an, Tanrıyı ve Dünya'yı görmenin yeni bir şekli ve Yunan felsefesi ile kat'ıyyen bağdaşmayacak bir hareket kanunu getirmiştir.

1. Gerçeğin tam bir müşahedesi: Gerçekten hükümrân olanın kim olduğu? Filozoflar ve özellikle Yunanlılar bu sorulara Eflâtun'un **“İde”** lerinde zekâ'ya ve Demokrit'in atom nazariyesinde **“duygusallığa”** dayanan iki ayrı türde cevap getirmişlerdir. Aristo'nun cevabı melez olmaktan daha az sentez taşıyan toplama bir cevaptır. İlk saatlerde Yunan ikiliğinin emrine giren Hristiyanlık başlangıçta Eflâtun'un yolunu tercih etmişti.

Kur'an vahiyleri gerçek olanla olmayan, Bir ile Çok ve Allah ile dünya arasındaki ilişkilere yeni ve çok sağlam bir zemin getirmişti.

İbn Arabî, Hz. Peygamberin en yakınları ve **“hulefa-i raşidin”** den oluşan üç halifenin dili ile vahyin en önemli temasını şöylece dile getirmektedir:

Ebu Bekr:

“ÖNÜNDE ALLAH'I GÖRMEDEN HİÇ BİR ŞEYİ GÖRMEDİM.” .

Ömer:

“ALLAH'LA BERABER GÖRMEDİĞİM HİÇ BİR ŞEY GÖRMEDİM.”

Osman:

“ARKASINDA ALLAH'I GÖRMEDİĞİM HİÇ BİR ŞEY GÖRMEDİM.”

Her üç tecrübede de ortada görünen gerçek şudur ki:

“Her şey sadece Allah'la apaçık görünür ve Allah her şeydir...”

“Tevhid” (Birliğin) bu temel görüşü bir “söz” değil bir “olaydır”. Varlık veya düşünce değil bir “harekettir”. Allah'tan başka hiç bir ilah bulunmadığını açıkça anlatan Müslüman inancının ilk ifadesidir. İslâm felsefesinin temel uğraşısı da budur.

2. Bu noktada birinci problemten hiç bir zaman ayrılmayacak ikinci bir mesele doğmaktadır. Bu görüşten hangi hareket kanunu doğuyor?...

Bir Müslüman için hareket ve onun kanunu imanın dış yüzüne ait görüntülerdir. İman içerdedir ka-

nun dışarda. İkisinin arasında bir ikilik söz konusu değildir.

İnsan imanının aracılığı ile Tanrı'ya varan hareket yolunu rahatlıkla bulabilir. Taştan bitkiye, bitki-den hayvana tabii bir yükselişle bir tür **“doğuştan ibadet”** sahibi olabilir buna **“Ayçiçeği ibadeti”** adını veren Proclus görüşünü şöyle tanımlıyor:

“Her dakika aşkla devamlı güneşe dönük duran bu bitki” “Tabiatıta her şeyin bulunduğu yere göre ibadet halinde” olduğunu bize gösteriyor... Hareketinden doğan sesi kulaklar duysaydı bir çiçeğin en içten duygularla ilahi söyleyebileceğini herkes farkedirdi...

Kur'an :

“Görmüyor musun: Allah o Allah'tır ki göklerde ve yerdekiler, kanatlarını açıp uçan kuşlar, O'nu anıyor, O'nun şanını tenzih ediyorlar. Herbiri de Allah'ı nasıl anacağını, Allah'ı nasıl tenzih edeceğini biliyor...” (Nur, 41)

Aynı şekilde,

“Lotus en içten duygularını ve aşkını güneşe anlatıyor... Güneş batmadan önce çiçeğini kapatıyor, sabah tan yeri ağarkken yavaşça açılıyor... Güneş yükseldikçe Lotus'un neşesi artıyor, zevale uğrayarak ufka doğru indikçe Lotus yeniden kendi içine kapanıyor ve uykuya dalıyor... Tanrı'yı anarken dudaklarını kıvıldatan bir insanla yapraklarını oynatan bir lotus arasında ne fark var? Bu dudaklar ne ise o yapraklar da odur.”

Kur'an bize insanın bu yaratılış ve hayran oluş mertebeleri içindeki mükemmel yerini şöyle hatırlatıyor :

“Biz emaneti göklere, yere, dağlara teklif ettik, onlar emaneti yüklenmekten çekindiler ve ondan korkuya kapıldılar; O'nu insan yükledi. Çünkü o, pek zalim, çok cahildir.” (Ahzab, 72)

Bu korkutucu sözleşmeyi kabul eden ihsan acaba yürüttüğü felsefe ile bu özgürlük antlaşmasının farkında mıdır?

3. Kurtuba'lı İbn Hazm (994-1603) **“Allah'ın varlığının ispatı”** konularında şunları söylüyor :

“ALLAH'ı LÂFLA İSPAT ETMEK MÜMKÜN DEĞİLDİR. ZİRA İNSAN TANRI'YA İNANMAYI GEREKTİRECEK LÂFLARI HENÜZ KEŞFETMEDİ...” Bu noktada belki de Tanrı üzerinde yürütülecek bütün düşüncelerin anahtarıdır: Yani insanın kendi kendisinde yaratmaya kudreti olmadığı bir düşünce sistemi...

Bir şiirde, o zamana kadar görülmedik yeni bir duygu da ortaya çıktığı zaman, şiirde olduğu gibi bilim ve teknik alanda da geçmişin devamı olmayan yeni bir buluş meydana geldiğinde, insanın aşk hayatında her türlü bağları bir anda çözüp atacak bir fedakârlık ortamı doğduğunda, istekler, sahip olunan şeyler, egoizm gibi çeşitli karmaşık duygular ortasında, eski çabalar ve eski bağlantıların unutulduğu bir sırada, yeni bir proje bir anda akıllan doldurabilir. İşte bu kutsal bir andır. O anda en alt seviyedeki olay en üst düzeye... en üst düzeyde olan en alt sıraya inebilir. Kaynaklar yeniden çağlar ve geçmişte görülmedik şeyler ortaya çıkar...

Bu yüzden Emir Abdülkadir **“Kitab ül mevakır”** isimli tasavvufî eserinde Kur'an'a dayanarak Hallac-ı Mansur'un **“Ben Hakk'ım”** feryadını tashih etmektedir:

“Allah beni hayal olan benliğimden aldı yerine beni gerçek benliğime yaklaştırdı. Sonra Hallac'ın sözü bana söylendi, aramızdaki fark Hallac sözü kendisi söylemişti, benim durumumda ise söz bana söylendi,”

Zira Kur'an'da Tanrı kendi kendisi olarak görülmez fakat Kelâmı ve Kanunları ile ortaya çıkar. Böylece İslâm felsefesinin en önemli sorunlarından biri doğmaktadır-. Mutlak ve ebedî olanla izafî ve tarihi olan arasındaki özel ilişkiler... Kur'an acaba Tanrı'nın zamanlar üzerinde dolaşırken tarihin bir devresinde, insanın en yüksek destanını yazdığı bir sırada onunla buluşan kadim kelâmı olabilir mi?

İşte üç ana soru bu... İslâm'ın VII. yüzyılda Felsefe'ye karşı takındığı tavrın ana hatları...

Eski dünyanın felsefe merkezi İskenderiye'ydi. Dolayısıyla Kur'an vahiyleri ile felsefenin ilk karşılaşması kumandan Amr bin As'ın 641'de birliklerinin başında İskenderiye'ye girdiği anda başlar. Bu olay İslâm inancının antik çağ kültür ocağı üzerindeki üstünlüğünün sembolüdür. Bu şehirde daha önceki zamanlarda Mısır, Mezopotamya, İran, Hind ve Yunan düşünceleri karşılaşmış ve birbirlerinden etkilenerek gelişmişlerdi. İsa'dan 20 yıl önce Yahudi Philon'un, Hristiyanlar için Aristo'nun yorumcuları olan Origene (185-254) ve İskenderiyeli Clement'in (220'ye doğru) daha sonra Plotin (205-270) ve Proclus'ün (412-485) büyük düşünce sentezleri bu şehirde doğdu ve gelişti...

İslâm'ın İskenderiye'de yerleşmesinden sonra gelen yüzyıl, Bağdat'ta Abbasi halifeleri el Mansur, Harun Reşid ve el Me'mun'un gayretleri ile açılan büyük tercüme çağıdır. Bu devir daha önce gördüğümüz gibi Huneyn'in eserlerinin tanındığı zamandır.

Bu tarihten sonra insanın Tanrı'ya karşı olan görevlerini tarif ederek Yunan felsefesini İslâm dünyasının görüşleri ile bağdaştırma görevini yüklenerek Arab filozofu el Kindî'dir (796-873).

El Kindi Aristo'nun **"Metafiziğinin"** Arapçasında ve yine iddialı **"Din biliminde"** Aristo'nun bizzat kendisinden hiç bir şey bulunmadığını görmüştü. Ancak her iki eser de Plotin'in son üç **"Enneades"** inden hareketle meydana getirilmiş birer neo-platonisyan mistiği eserleriydi.

El Kindi için bu dış yüzey yapıtlarda İslâm felsefesinin orijinallliğini teşkil eden ve Peygamberlik kavramı ile ortaya atılan, sonuna kadar İslâmî temel sorunlara verilecek cevaplar yer almıyordu. Yunanlılarda duygusal olanla, anlaşılır olan arasında ilişkilerle birlikte gerçek ve gerçek olmayan arasındaki ilişkiler problemi İslâm'da işe yaramıyordu. İnsanın sözü ile Tanrı sözü ve Tanrı'nın kanunu ile istenen hareket İslâmî kavramlar içinde aynı yeri korumuyordu Yunanlılar için Tanrı insanın hudutsuzca büyütülmüş bir modeliydi. Çocukça düşüncelerin ürünü Tanrıları...

Aynı şekilde peygamberlik de insana etkileri saf ve basit düşüncelerdi. El Kindi önce **"orijinal"**ler problemini ele aldı. Her şeyin özü ve lüzumlu Varlık üzerinde düşüncelerini pekiştirmiş bir Yunan filozofunun anlayamayacağı biçimde Tanrısal yaradılışa gözlerini çevirdi, El Kindi Kur'an vahiylerine dayanarak biliyordu ki: Tanrı Varlık değil Varlığı yaradandı, el Kindi böylece neo-platoncuların **"sudur"** teorisini reddediyordu. Aristocu metafizik taraftarlarının daha önce mevcut maddeye yeni bir şekil vermekten ibaret olan yaradılış görüşünü reddettikleri gibi...

El Kindi Sokrat, Eflâtun, Aristo ve Plotin tarafından baştan aşağı değiştirilmiş olan insan - Tanrı ilişkileri kavramını İslâmiyetin değişmez Tanrısal erdemi ile bir arada inceleyemezdi.

Yunan felsefesinin İslâm'a girişini doğrulamak değil sadece onun varlığını haber vermek zorundaydı. Mantığı Aristo'yu körü körüne izleyecek fakat yaradılışın Kur'an'da yazılı anlamını unutmuyacaktı.

El Farabî ise (872-950) bu birleşimciliğin sınırlarını zorlayacak ve başta Aristo ve Eflâtun olmak üzere Yunanlılara daha geniş bir yer ayıracaktı.

El Farabî için hem biri hem diğeri erken devir Kaide ve Mısır felsefesi ile dolu kişilerdi. Böylece onu kaynaklara götürüyorlardı. Bu büyük uğraşı Fârâbî'nin ilk eserlerinin ilham kaynağı olmuştu. Kitaplarının başlıkları dahi konularının ağırlığını açıkça ifade ediyordu:

"İki bilginin doktrinleri arasındaki uyum? Eflâtun ve Aristo", daha sonra **"Aristo metafiziğinin analizi"** ve bir başkası: **"Platon'un diyalogları..."** gibi.

Fârâbî'nin Yunan felsefesine karşı beslediği bu güven ve saygı onu her şeyin özü üzerinde metafizik bir anlayışa götürüyor ve ayrıca varlığın içinde sadece aklî farklılıklar değil fakat derece farkları bulunduğu da hissettiriyordu.

Neticede Fârâbî, Tanrı'nın her şeyi her an **"istediği gibi"** yarattığını açıklayan Kur'an'a dayalı zengin **"hareket felsefesini"** bıraktı ve Parmenide'den Aristo'ya kadar bütün Yunan düşüncesini fosilleştiren **"varlık felsefesine"** daldı.

O andan itibaren Fârâbî için peygamber felsefesini doğrulamanın kolay olmayacağı açıktı. Her an hareket halinde bir zekânın ve güneş gibi ışık saçarak insanların karanlıklarda yatan eşyaları görmelerine yol açan ışığın varlığını kabul etse dahi Fârâbî artık peygamber felsefesinden çok uzaklara düşmüştü. Yunan dilinin ve felsefesinin yapısı Hristiyanlıkta da olduğu gibi aşkı tarif etme yeteneğinden yoksundu. Çünkü bu felsefe akılcılıkla her şeyi küçültüyor daraltıyordu: Hareketi varlığın altına düşürüyordu. Hem birini hem diğeri kavramlar şekline sokuyordu.

Bu açıdan Fârâbî'nin eseri el Kindî'ye nazaran bir gerilemedir. Fârâbî peygamber geleneğini Elen entel-lektüelizmine daha fazla kurban etmiştir. Bu durum Kindî'de olduğu gibi **"yan yana var olma"** değil fakat bir barıştırma veya Yunan felsefesinin İslama gittikçe daha fazla girerek onu bozmasına yol açma gayretidir.

Gerek Eflâtun'un **"Kanunları"** üzerine yorumu ve gerekse **"İdeal Şehir"** hakkında yazdığı çeşitli yazılarda olduğu gibi Fârâbî'nin siyasî felsefesinde bu konu, başka hiç bir düşüncesinde olmadığı kadar açıktır. Fârâbî Eflâtun'un **"Cumhuriyet"** inden esinlenmekte fakat bu düşüncüyü İslâm dünyasının görüşleri ile birleştirirken iki nokta üzerinde durmaktadır: Öncelikle **"Yunan Sitesi"** nin dar sınırları

içine sıkışmamakta fakat İslâm'ın “**ümme**t” fikrine ve dolayısı ile bütün insanlığa doğru açılmaktadır. İkinci olarak “**Hükümdarlık takmış bir felsefe**” yahut “**Hükümdar felsefesi**” kavramlarını bir kenara bırakmakta ve “**kanun getiren Peygamber**” kavramına sarılmaktadır. Bununla birlikte Platoncu “**bilge**” likten imamlığa doğru bu geçiş problemsiz gerçekleşmemekte, bütün meseleler çözüme ulaşmadan askıda kalmaktadır:

Kanun koyucu imamın otoritesi hangi çeşit bilgi formunun üzerine oturacaktır?

Önemli olan Platoncu diyalektik mi?

Aristo mantığı mı?

Yahut Kur'an vahiyleri ve onların “iç” mânâları mı?

Bu mânâlara sufi'lerin verdikleri canlılık mı?

Tek kelime ile Fârâbî'nin sentez denemesi içinde bir şey eksiktir: “**Peygamberane**” bilgi teorisi... Böylece Fârâbî'nin dünyası Yunan diyalektiği ile İslâmî peygamberlik arasında gidip gelmekten kendisini kurtaramamıştır.

İbn Sina'ya gelince şiir, müzik gibi bütün ilimlerde evrensel bir ruh taşıyan bu büyük insanın eserlerinde, bazen İslâmî inanç ve kurallara açıkça ters düşen sert bir inanış göze çarpmaktadır. Bu davranış zaman zaman Fârâbî ve Yunan felsefesini dahi gerilerde bırakmaktadır.

Bu çelişkinin ilginç bir örneğini İbni Sina'nın “**İlimler Kitabı**” isimli eserinde buluyoruz. Mantık, fizik ve metafizik, matematik, astronomi ve müzik konularını içine alan bu eserde İbn Sina başlangıçta neo-platoncu görüşlere ve Ariston dinbilimine birkaç satırda yer verdikten sonra “**Mutlak Varlığın Cömertliğini inceleyiş**” şeklinde garip bir başlık altında bize üç satır içinde şunları söylemektedir:

“**Cömertlik bir şeyin iyiliğinin gereği ve öncüsüdür. Kendisi bilmese, farkında olmasa dahi... Mutlak varlığın hareketi budur. Dolayısıyla onun hareketi kesinlikle mutlak verimlilik**” Aynı kitabın II. cildinde, düşündürücü biçimde “**fizik**” bölümüne alınmış ve “**Peygamberlerin ruhu olan kutsal ruhun halleri**” başlığını taşıyan bir bölümde İbn Sina şunları söylemektedir:

“**Büyük peygamberlerin kutsal ve olumlu ruhları bilinecek şeyleri öğretmen yahut kitaplar aracılığı ile değil, entellektüel sezgi ve Melekler dünyası ile doğrudan doğruya beraberlik halinde öğrenirler. Böylece görüş kuvveti ve uyanıklık hali ile görünmeyen evrene kadar yükselerek vahye ulaşırlar (...)** Vahiy meleklerle insanoğlu arasında kurulan bir bağlantıdır. Evren'in maddesi üzerinde etki yapar ve mucizeler yaratır. Bu insanlığın en yüksek derecesidir.

“**Tanrının yeryüzünde temsilcisi**” işte böyle olunur... Bu kişinin varlığı gerçeklerle bağlı, insanlığın devamı için çok lüzumludur. Böyle örnekleri her an görüyoruz...” İbni Sina burada “**Geometri**” yi ilgilendiren bir bahse kendisini bırakıyor. ..

İbadet üzerine eser yazmış, Kur'an tefsirleri düzenlemiş bir kişinin Aristotelesçi bir metinde “**Sudur**” ve Mutlak Varlığın cömertliği konuları üzerinde birkaç çizgi ile birden bir başka alana kayışı oldukça şaşırtıcıdır. Hâlbuki İbn Sina bütün eserlerinde mümkün olanın sebeplere dayanarak gelişmesi fikrini reddetmiştir. Dolayısıyla bilinmedik, görülmedik mümkünlerin devamlı oluşuna inanmış olmalıdır. Bu inanç Allah'ın Kur'an'da her an açıkça ileri sürdüğü inançtır ki zenginliği ve verimliliği ile İslâm inancının ta kendisidir.

İbn Sina'da Peygamber felsefesi böylece Yunan düşüncesinin gadrine uğramakta, sıkışarak boğulmaktadır.

“**Görünen ötesi ve ölüm**” üzerinde bazı düşüncelere vardığı Ariston'un “**Dinbilim**” i ve görünmeyene dair bazı şairane fikirler taşıyan “**Mistik Metinler**” inde ortada görünen bundan başka değildir.

İbn Sina tarafından başlatılan gerçek bir “**Peygamber felsefesi**” birbirine zıt iki filozof üzerinde yoğunlaşarak iki yola ayrılacaktı: Batı bu filozofların üzerinde özellikle durmaktadır. Zira birinde, el Gazali'de (1058-1111) Kartezyen şüpheciliğin ilk işaretlerini ve Kant felsefesinin kritikçiliğini bulmakta diğeri İbn Rüşd'te (1126-1198) ise XIII. yüzyılın en ileri dinbilim tartışmalarına ve Saint-Thomas d'Aquin'e giden yolu sezmektedir. Ancak Batılıların herkesi ve her olayı kendilerine göre ölçme huyları ve uluslararası kültür açısından büyük insani değerlerle ilgilenmeyişleri bizi bu tür eserlere fazla dikkat sarf etmemeye yöneltmelidir.

Antalya'nın almışında 40 ve Kudüs'ün zaptında 41 yaşında bulunan el Gazali ilk Haçlı seferleri sırasında, ilmî kariyerine Bağdad'da “**resmî bir filozof**” olarak başlamıştır. O da kendisinden önce gelmiş

meslektaşları gibi İslâm inancını Yunan dil ve diyalektiği ile anlatmaya çalışıyordu. Sonra kendisi için eğitimden vaz geçeceği bir şüphe çağı başladı. **“Benim için kitabî bilgiler hiç de tatminkâr değildi...”** diyor. Yunanlılara şiddetle saldırıyor özellikle Sokrat ve Eflâtun'u hedef alıyordu. **“Hepsi kâfirdir... Kendilerinden sonra gelenler de...”** diyor, İbn Sina ve el Fârâbî gibi Müslüman filozofları da diğerlerinden ayırmıyordu. Hele bu son ikisi Aristo'nun fikirlerini herkesten daha fazla yayma görevi üstlenmiş kişilerdi. Gazali bundan sonra mantıktan biyolojiye, matematikten din bilimine kadar bilimin bütün yollarını yeniden ele alıyordu. Ruh ve maddeyi birbirinden ayıran bütün görüşleri devre dışı bırakıyor, özel olanla hassas olanı değersiz bulan teorileri reddediyor, yaradılış nazariyesine ters düşen ölümsüzlük ve kâinat inanışlarına sırt çeviriyordu.

Böylece sufi'lerin yollarını tercih ediyordu. Arifane sezgi'de karar kılıyor. Yani **“kalbi”** bir görüşe ile her şeyi bir araya toplayan, direkt ve yapıcı bir bilgi sentezine varıyordu.

Sonra Gazali yeniden eğitime dönmeye karar veriyor ve inancını peygamberlik geleneği ile birleştirerek yaşanmış bir deneyin aracılığı ile **“Allah'dan başka bir güç ve kuvvet bulunmadığını gözü ile görerek” öğreniyordu.”**

Gazali hayatının sonlarına doğru öğrencilerinden birine en derin inancı şöyle tarif etmişti

“Bütün insanların yaratılmış varlıklar üzerine eğildiklerini gördüm: bazıları paraya, bazıları mala bazıları mülke değer veriyor, bazıları san'ata ve el emeğine ve nihayet bir başka insana göz dikiyor. Neticede Allah'ın sözlerini düşündüm. Allah diyor ki:

“Kim Allah'a güvenip dayanırsa, Allah o'na yeter. Şüphesiz ki Allah emrini yerine getirendir” ve ilâve ediyor :

“Kendi arzularından ziyade Allah'ın arzularını yerine getirmeye çalış...”

“Tevhid”in hareket üzerinde olduğu kadar bilgi üzerinde de temel çağrısı işte budur...

Helenistik felsefenin yayılması sırasında dilbilimcilerle mistikler arasındaki bu kapışmanın hikâyesi sona erdiğinde Yunan cephesinin en ucunda İbn Rüşd yer almıştır. Bu isim Batı için Aristo'nun büyük yorumcusudur. Dante onun için :

“Averrois ché gran comento feo” diyor... İbn Rüşd İbn Sina ile dahi alay edercesine bütün **“yaratılış”** izlerini ortadan silmeye çalışmaktadır. Zira Aristo'nun dediği gibi bir Yunanlı için **“YARATICI SEBEP”** olamaz, el Gazâlî'yi tahrik eden İbn Rüşd'ün işte bu sözüdür. Renan

“Averroès ve Averroisme : İbn Rüşd ve İbn Rüşdçülük” isimli eserinde İbn Rüşd'ün şu sözlerini nakletmekten büyük hoşnutluk duyar:

“Ey insanlar sizin Allah bilgisi dediğiniz bu bilginin yanlış olduğunu söylemiyorum fakat ben kendim insan gibi insanca şeyler düşünüyorum...” İbn Rüşd böylece kendi nefsinde **“hür düşünürlerin”** cedlerinden birini görmektedir. Batı'nın bu daraltılmış görüş açısından sonra İbn Rüşd'ün şahsında daima İslâm felsefesinin en yüksek noktası ve çöküşünü görmek adet olmuştur.

İbn Rüşd ile birlikte ölen felsefenin tanrısallığa doğru uzanan boyutlarıydı. Aynı zamanda onunla birlikte sufilerin ilham kaynağı olan hayatın kendisi ve ruhsal hayatın bütünü ile felsefe'nin arası artık bir daha hiç kapanmamak üzere açılıyordu. Batı düşüncesi, peygamber geleneği ile hayatın terkinden meydana gelen ölümü altı yüz yıl daha uzatacaktı. Bu hayatın can çekişmesi **“Rönesans”** adı verilen terslikle başlayacaktı.

1198'de İbn Rüşd'ün cenazesi kaldırılırken kalabalık arasında 43 yaşında bir adam vardı: Endülüste doğan İbn Arabî (1165-1241)... Aynı yıllarda İslâm ülkesinin diğer ucunda, İran'da Sühreverdi yaşıyordu (1155-1191). Her iki ulu insanın şahsında büyük peygamber felsefesi yeniden doğuyordu.

Sühreverdi her şeyden önce Aristo'ya karşıydı. **“Doğuda dinî felsefe”** adını taşıyan kitabında şunları yazmıştı:

“Saf ve basit felsefi bilgilerden başka şeyle doymayanlar Aristo ve müridlerinin görüşlerine karşı çıkmalıdır... Biz kendi hesabımıza Doğu din felsefesinin temel konuları hakkında onunla hiç bir şey konuşacak değiliz... tartışacak değiliz...”

Gerçekten Sühreverdi'nin bütün eserlerinde güttüğü tek gaye Aristo'ya ve onun izleyicilerine karşı olarak felsefeyi hiç bir zaman sofi'lerin deneylerinin dışında düşünmemek olmuştur. Varlığın mevcudiyeti ve doğuşu üzerinde yükselen bu deney düşünülmüş değil yaşanmıştır. Sühreverdi, **“Doğulu”** dediği peygamber felsefesinin, teorik düşüncüyü ayrı bir hare-ketmiş gibi hayatın tamamından ayırmadığı görüşündedir. Ona göre bütün gerçek bilgi devamlı bir değişim ve insanın

içten içe gelişmesidir.

Peygamber felsefesini Aristo'dan ve Yunanlılardan kurtararak aydınlığa çıkarmak için Suhreverdî'nin sarf ettiği bu gayret Eflâtunculuğun yeni bir gösterisi değildir. Zira bu misalde öngörülen bilgi biçimi Yunan entelektüellerinin hatta Platoncuların dahi üzerinde durdukları **“akılla bilinecek şeyler”** değil fakat **“ışıkçı”** ılık yoludur. İcad bilgisidir. Aynı sebeplerden dolayı bu bilgi eski İran hikmetinin yeniden ortaya çıkışı da değildir zira kendi ruhsal mirasının dışında bir hikmeti yeniden diriltmeye karşı hiç bir arzu beslemeyen İbn Arabi gibi bir insan dahi aynı yaratıcı icat felsefesini aynı peygamber felsefesi görüşleri içinde geliştirmeyi başarmıştır.

Suhreverdî **“Doğu felsefesi”** derken **“coğrafi”** bir terim kullanıyor değildir. Nitekim bu sözcüğü İbn Sina'dan aktarmış olmakla birlikte İbn Sina Yunan felsefesinin önyargılarına fazla dalmış olduğu için **“Doğu felsefesi”** görüşlerini yeteri kadar geliştirecek vakit bulamamıştı. Suhreverdî'de **“Doğulu”** kelimesi hem etimolojik hem sembolik olarak kullanılmıştır. Suhreverdî **“Güneşin doğduğu yer”** demek istiyor. Bu felsefe kuramsal ve çelişkiye dayalı değil doğrudan doğruya bilginin kaynağına yönelik, tasavvuf gibi bir “ışıklanma” felsefesi idi. Analitik ve kavramlara dayalı da değil **“bütünleyici”** bir felsefeydi. Bu **“Işığın felsefesi”** olduğu kadar **“Sabah ışığının aydınlığı”, “Doğmakta olan bir ışığın bilgisi”**ydi. Dışarda yer alan bir **“varlığın”** kaynağından yansıyan hareketsiz bilgi değil fakat her zaman yeni olan ve serbestçe ortaya çıkan her şeye, can veren devamlı bir yaratılış hareketine katılmaydı. Hareket felsefesiydi, varlık felsefesi değil...

Suhreverdî için, İbn Arabî için de olduğu gibi bu icada ve peygamberliğe dayalı bilginin, devamlı şekillenene ve şekiller ötesine ulaşan bir yeteneği vardı: Her şey Kur'an'ın dediği gibi imanın dış yüzeye vurmuş hareket ve göstergelerinden ibaretti. **“Işık filozofları”** için bilginin en yüksek noktası **“Aydınlanma”** ydı. Bu noktaya ulaşan kişi bütün düşüncelerinde ve bütün hareketlerinde yeniden doğar, kendi kendisini yenilerdi...

“Işığın filozofu” felsefesinin kendisini varlığın ötesine ulaştırmaktan başka hiç bir sonucu amaçlamadığını bilmeliydi. Ve bu gaye uğruna en büyük güç ve kuvvet kaynağı aşkın kendisiydi. Bu aşk Şiraz'lı Ruz-bihan'da (1128-1209) olduğu gibi Suhreverdî'de de bölünmez biçimde beşerî ve tanrısalı. Ruzbihan:

“Tek ve aynı aşk vardır ve Tanrı aşkının kurallarını öğrenmek için insan aşkının kitabına bakmalı...” diyordu. Dolayısı ile Kur'an talimatına göre Tanrı'nın **“işaretlerini”** ister kendi içinde ister kendi dışında **“okumasını”** bilenler için güzelliğin ve aşkın **“peygamberane”** tarzda çözüme bağlanması mümkün görünüyordu. Bütün hayatları boyunca bütün düşünce ve varlıkları ile Tanrı ve insan arasındaki münasebetlerin, bir efendi ve bir köle arasındaki ilişkiler gibi değil, fakat Ruzbihan'ın yazdığına uygun olarak Tanrı'nın hem **“sevilen”** hem **“seven”** ve hem de **“aşk”** olarak görüneceği bir aşk ilişkisi olduğunu bilenler gerçeğe ulaşmış kişiler sayılabileceklerdi. Tanrı kendisi şöyle Duyuruyordu:

“İŞTE BAK NASIL AŞKIN KÖLESİ OLDUN,
BİR SEVGİLİ, BİR DOST,
ARZULANAN YARATIK,
HÜR BİR İNSAN HALİNE GELDİN...
BİR GÜZELLİK ÇAĞLAYANI, EŞİ OLMAYAN,
GERÇEĞİN TA KENDİSİ OLDUN.
O HALDE BENİM ÖZ YARATICI HAREKETİMİN YARATICISI OL!
BENİM GÖZLERİMLE GÖR, BENİM KULAKLARIMLA İŞİT...
BENİM SESİMLE KONUŞ, BENİM EMİRLERİMLE EMRET...
BENİM AŞKIMLA SEV.”

İnsan aşkından Tanrı aşkına geçiş sırasında **“nesne”** yi değiştiren bir hareket olmamıştır, **“özne”** kendisi değişmiştir. Zira insan her zaman az veya çok kendisini seven, kendisini bekleyene benzemez mi? Ve İbn Arabi'nin deyişlerine göre eğer **“müennes bir yaratıcı”** varsa bu aşama son noktasına ulaşmış demektir. O halde bütün güzellik peygamberler tarafından haber verilen Tanrı aşkımm ta kendisidir. Aşkın bu tarifini Suhreverdî **“Aşk yollarının el kitabı”** isimli eserinde şiişsel sembollerle ele alıyor, Yusuf ve Züleyha'nın aşkı ile anlatıyor.

Peygamber felsefesi Murcie'de doğup Şam'da ölen Endülüslü sofi İbn Arabî ile en yüksek noktasına

varmıştır. Kendisine “Şeyh ül ekber” de denen İbn Arabî İslâmî dünya görüşünün temel prensipleri üzerinde en yüksek ifade şekillerini vermektedir. Şöyle söylüyor:

“Hareket imanın dış yüzüdür, onu ortaya çıkarır ve gerçekler dünyasına getirir. İman bilginin iç yüzüdür hareket onu canlandırır ve ateşler.” Ve daha derin olarak:

“Kutsal bir kanunu yapısında sakladığı zaman bir varlığın peygamber gücü taşıdığına inanıyorum...” Bu her şeyi **“tek bütüne”** bağlayan görüş, bu canlı ve içten gelen sezgi ne **“hissedilecek bir gerçekle”** doğrudan doğruya kurulan ilişki ne de bilinen bir **“akıl dünyası”** dır. Peygamberlere mahsus ilham dünyasının hareketidir. Bu fantezi veya sübjektif hayal gücü değil fakat kalbe dayalı bir bilgidir. Duyulan veya düşünülen dünyanın ötesindedir.

İnsanda bulunan bu peygamberce sezgi gücünün yaşanan dünyada bir karşılığı var. Bu varlık daha derin gerçekleri kavramaya yarar. Yaratıcı Tanrı'nın **“işaretleri”** adını vereceğimiz bu varlıklar tarihsel olayların arasında, insanların kalp ve ruhlarını bazen baştan sona sarsan hareketlerin doruk noktasında, tabiat olaylarındaki gelişmelerde yahut sanatsal faaliyetlerde ortaya çıkmaktadır.

Hiç kuşkusuz Tanrı evreni **“icad”** ederek yaratmıştır. Bu kelimeyi **“şairane yaradılış”** sözcükleri ile eş değerde kullanıyorum. Bizdeki **“icad”** gücü ise asıl gücün çok uzak bir örneğidir. Tanrı aşkının çok uzak bir örneği olan insan aşkı gibi... Uzak fakat Peygamberin haber verdiği aşkın cinsinden.

Aşk bu noktada bir kere daha en yakın misal olmaktadır. İbn Arabî:

“Duygusal yahut ruhsal dayanaktan yoksun olarak Tanrı'yı doğrudan doğruya seyretmek kimseye nasip olmaz...” diyor ve ilâve ediyor:

“Zira Tanrı kendi kendisi olarak her türlü Varlığın ötesindedir. Tanrıyı bir kadının cisminde seyretmek çok yoğun ve çok mükemmel bir olaydır. Bu seyir olayına dayanak olan duygusal düzen ise izdivaç hadisesidir. Bununla birlikte Tanrı varlığının **“işareti”** olan güzellik ve aşkın bu peygamberane sembolünün ötesinde her yaşayan insan için ve kendisinin ötesinde, kendi varlığının ilerisine geçmeye eğilim gösteren, İbn Arabî'nin deyimi ile bir **“Kendi varlığının peygamberi”** vardır. Bir başka anlatımla kişinin her zaman cesaretle ileriye süremeyeceği bir başka varlık: İbn Arabî'nin, İbn Sina ve Suhreverdi gibi **“melek”** dedikleri varlık. Bütün mevcudiyetimiz bu varlığa doğru akmaktadır. İnsan ancak ona doğru ibadet eder. Lotus yahut ayçiçeğinden daha ileri biçimde yüzü ona dönüktür. Üstelik çiçeklerin dilinde olduğu gibi bir istek değil bir varoluş şeklidir bu... İnsanı Tanrıya bağlayan bir varlık. Bu bağlılığın sonucu açıktır. İnsanın Tanrı'ya ibadeti hiç bir anlam taşımaz bu görüşün içinde, fakat Tanrı insanın yüzüne bakmaktadır. İbn Arabî **“İlhamlar”** isimli eserinde :

“İnsan kendisini yaradandan başka hiç bir şeyi sevmez...” diyor. Bu aşk yaratıcıdır. Zira doğurganlıkla sonuçlanır. Dünya yüzünde sevilen için her şey mümkündür. Aştan önce kişide eksik olan her şey aşk gelince Tanrı'nın zuhuru gibi ortaya çıkar. O kişide bir melek doğar. Bizim **“meleğimiz”**, Tanrısal ilham kaynağının içinde, kendi kendine var olan bizim ölümsüz kişiliğimizdir. Bu noktada sevilenin hayalinde seven, sadece kendi saklı varlığını değil aynı zamanda kendi şeklini değiştirecek ilham kaynağını da bulmaktadır.

“Ben” in içindeki Tanrı varlığı işte budur. Kur'an bu konuyu şöyle açıklıyor: **“Bir ok attığın zaman atan sen değilsin... Onu Allah atıyor.”** (Enfal 17) aynı şekilde **“ben”** de seven Tanrı'dır. Bende hayal eden Tanrı'dır. Bu yüzden bu hayal gücü olabilecek ve olamayacak bütün projelerin kaynağıdır. Tüm yaradılışın özüdür. İbn Arabî **“Kur'an olmak”**, Tanrı'nın aksedeceği bir yer olmak, Tanrı'nın bir **“işareti”** olmaktır diyor. Yaratıcı ve hareket sağlayıcı olarak Tanrı'nın varlığına bu tecrübe ve bu buluş ve bu hareketten daha ileri bir kanıt olamaz.

“Bizdeki” bu yaratılış, **“bize”** ait olmayan bu yaratılış ve **“biz”** olmayan bu yaratılış her şeyin özüdür.

Bir Hristiyan mistiği olan Angelus Silesius (1624-1677) İbn Arabî ile aynı deneyi yaşamıştır: **Sende Tanrı doğmalıdır, diyor. Tanrı zuhur etmek için benim kalbime muhtaçtır...**

“Kimse bilmiyor Tanrı nedir... Ne ben, ne sen ne de hiç bir yaratık ancak olurken O'nu öğrendi.” Tanrı kendi kendisine Tanrı değildir. Onu sadece yaratıklar Tanrı olarak seçti. Müslüman **“Tevhid”**inin Hristiyanca izahı şöyle olmalı:

“Tanrı sadece bütün yaratıcı harekette ortaya çıkar.” Tanrı'yı **“göremeyiz”**. Tanrı'nın tek kanıtı varlığını varlığımızla bütünlemektir. Bende zuhurunu sağlamaktır. **“Onu tanıyarak ona varlık veriyoruz”** diyor İbn Arabî...

Böylece bütün “peygamber felsefesi”nin son problemine ulaşmış bulunuyoruz:

“Tanrı, Muhammed'le konuştu” demek ne demektir?

Ve neden bu konuşma bize naklediliyor?

Burada Hz. Muhammed'den söz açıyorum zira O İslâmı özel bir din olarak değil fakat İbrahim'in temel inancı olarak gördü. O İbrahim ki ne Yahudi, ne Hristiyan değil fakat iman sahibi bir müslümandır.

Tanrı'yı kendi varlığıyla besliyorum, fakat benim varlığım Tanrı'nın hareketinden doğmuştur. Nasıl seven sevileni var kıldıysa... Zira Tanrı olanla ilişki kurmadan Tanrı'yı ispatlamak mümkün değildir.

Tekrar Kur'an ayetine dönelim:

“Biz onlara çok geçmeden ayetlerimizi uzak ufuklarda da, kendi öz canlarında da göstereceğiz.” (Fussilet, 53) ve yine **“Ne Benim göklerim, ne de Benim yerim Beni kaldıracaktır... Beni ancak Benim sâdik hizmetkârımın gönlü yüklenebilir...”** Ve İbn Arabî şunları ilâve ediyor:

“Biz kendimizden yola çıkarak O'nu sonuca bağlıyoruz.”

Negatif din bilim, bir aşk ifadesi olan bu diyalogu reddetmemektedir.

Bizim Tanrı ile olan münasebetlerimizde aslında iki tutum mümkündür: **“Negatif”** bir yaklaşım olan ve ne olursa olsun insani bir gerçekle Tanrısalılığı karşılaştırmayı reddeden **“uzlaşma”** tutumu ve diğeri, sembol yolu ile Tanrı'yı bir kavramın konuyu tarif etmesi gibi **“tarif”** değil fakat **“işaret etmek”** anlamını taşıyan **“benzetme”** tutumu... Tanrı'nın sadece birliğini söylemek onu **“Birlik içinde soyutlamak”** tır. Tanrı'nın sadece varlığını söylemek **“Tanrı'yı bazı şeylerle bir tutmaktır”** fakat eğer sen **“Her ikisini de aynı anda bildirirsen yanlışlıktan kurtulmuş olursun.”** Birliğin gerçeğinde ve **“işaretlerinin”** varlığında Tanrı'ya yaklaşmanın tek yolu olumsuzluk ve sembollerdir.

Tanrıya sadece bu **“çelişkili”** yaklaşım kişiye **“Evrensellik”** kazandıracaktır. İbn Arabî'nin müridi olan Abdülkerim Ciyli (1365-1428) bu konuyu şöyle açıklıyor **“Bütün çelişkili gerçekler, gerçeğin içinde bir araya gelir...”** Tanrı hem her şeydir, hem de her şeyin üzerindedir. Hem varlığın kendisidir, hem de çok büyüktür.

“Evrensel insan” sadece tarihinin bütünü içinde insanlığın tamamı, ırkları, kültürleri, tek bir şiir, tek bir destan, peygamber Hz. Muhammed'in en üstün insan örneğini verdiği tek bir insan da değildir. Bu insan kendi içinde varlığın bütün derecelerini taşıyan bir **“mikrokozmos”** tur. Bu insan aynı zamanda Tanrı birliğinin yansımasıdır. Onun için:

“Bil ki evrensel insan kendi içyapısında varlığın bütün gerçekleri ile her an haberleşme halindedir. En yüksek gerçeklerle hassas tabiatının ve en alçak gerçeklerle kaba tabiatının aracılığı ile görüşür...” denmiştir. Ve yine

“Bütün dış ilişkilerini bir kenara iterek kendi özüne daldığın zaman Birliğin yansıması için bütün evrenin içinde senden daha uygun bir alan bulunamaz...” denmiştir.

Geleneğe ve **“Kanun adamlarına”** dayanmadan böylesine bir **“evrensel insan”** olunabilir mi?

Çok değişik kelimelerle dahi olsa bu problemin Hristiyanlığın bir meselesi olmuş ve Kilisenin mistiklerine karşı katı tutumu en az **“Kanun adamlarının”** Müslüman sofistlere karşı olan tutumu kadar zorlu olmuştur.

İslâm'da bu problem bütün açıklığı ile XII. yüzyılın başında Cadix'te doğarak 1185'te Marakeş'te ölen İbn Tufeyl tarafından bir temsili-romanda ortaya konmuştur.

“Hay İbn Yakazan” (Yakazan'ın oğlu Hay) adını taşıyan bu öğretici destanın kahramanı Hay çorak ve killi bir adada doğmuştur. Tasavvuf ve felsefeyi kendi şahsında bir araya getirecek, ne eğitimin ne de geleneğin yardımı olmadan en yüksek gerçeklere ulaşacak ve **“Evrensel insan”** haline gelecektir. Tabiata tamamı ile uymuştur. Hatta onun düzen ve ahengini sağlamaktadır. Tabiatın sorumlu olduğunu bilmektedir. Tanrı'nın emirlerine göre yaşamaktadır. Ne geleneğin ne toplumsal kanunların üzerinde etkisi yoktur. Sembolleri çözmeyi başarmıştır. Tanrı'nın **“işaretleri”** artık onun yabancıları değildir. Bir gün bir başka adamla karşılaşır: Açal... Bu adam insanların yaşadığı bir şehirden çıkagelmiştir. Gelenekleri ve kanunları bırakmış, hayatın ve dünyanın anlamını yalnızlık içinde düşünmek üzere Hay'ın yaşadığı adaya çıkmıştır. Her iki insan karşılaştığı sırada Açal'ın tabiata, Birliğe ve Tanrı'ya karşı Hay ile aynı ölçülerde saygılı olduğu anlaşılmıştır. Aralarında ortak duygular bulunduğunu birlikte izlemektedirler. Açal, Hay'ın kendisinden daha bilgili olduğunu farketmiştir. Ve Açal, arkadaşı Hay'a İslâm'ın ne olduğunu anlattığı zaman Hay'ın bunu derhal kabul etmeye hazır

olduğunu görmüştür. Zira Hay'ın derinden kavradığı hayatın anlamı içinde zaten bu inanç ve bu ibadet kendiliğinden mevcuttur.

Sonuçta her iki adam şehre inmeye karar verirler. Hay insanlara kendisini Tanrı'ya götüren yolu tarif eder. O anda geleneklerle sürtüşmeye girer.

“Bununla birlikte şehirdeki insanlar iyiliklerin dostu ve gerçeğin arayıcısıdır, ancak gerçeği **“matlûb yoldan”** değil, otorite yolundan aramaktadırlar.”

Hay şehirlilerden özür dileyerek işi bitirir. Onları, Allah'ı gelenek yolu ile aramaya devam etmeleri için serbest bırakır. Hay ve Açal adalarına geri dönerler ve hayatlarının sonuna kadar orada Tanrı'ya ibadet ederler.

Bu ıssız ada misalinin Robinson'un hikâyesi ile hiç bir ilgisi yoktur: Robinson tüfeği, bozguna uğrattığı tabiata karşı üstünlük iddiası ve esir ettiği Vendredi'si ile yaşadığı adaya bireysellik anıtı dikmiştir. Bu misal **“iyi vahşi”** olmadığı gibi her şeyi zahmetsizce fakat gelenekten uzak kalmadan öğrenen Rousseau'nun **“Emile”** i de değildir. İbn Sina'dan esinlenen bu sembolik metin İslâm tarihinde bir kopukluk döneminin ifadesidir. Peygamber geleneğinin yenilenmesidir. Bütün otoritesi, doğmaları, ayrıcalıkları ve üstünlük istekleri ile yeni bir din değil fakat Birliğin ve Tanrı büyüklüğünün temel inancı olan bir hareketin yeniden görüntüye girmesidir. Bunun sonucunda sadece kuvvet denemeleri ve büyüme içgüdüğü ile sınırlandırılmayacak evrensel bir insan topluluğunun doğacağı inancıdır.

Hz. Peygamberin ölümünden bir yüz yıl sonra bu büyük idealin gerçekleşebileceği anlaşıyordu: Aynı inancın etrafında toplanmış evrensel bir insan topluluğunu yaratmak, İbrahim'in çizgisinde yer alan büyük peygamberler dizisi içinde Musa, İsa ve Hz. Muhammed sallallâhü aleyhi ve sellem veya Hind inancı, Buda ve Mazdek dinleri gibi herkesin inancını ve kültürünü bir araya getirmek yolunda sarf edilen gayretlerin başarılı olacağı hissediliyordu...

İbn Arabî eserinde insanlığın bu büyük ümidini izah etmişti. Hz. Âdem'in şahsında ilk peygamberi gören İbn Arabî peygamberlik mesleğine insanın temel boyutlarını sokarak **“Peygamberlerin hikmetleri”** isimli eserinde insanların kaderine her biri yeni bir şey ekleyen ve onun gelişmesini sağlayan Tanrı elçilerinin isimlerini sıralamıştı...

“Bana ibadet edene inandığı şekilde görünürüm.” tarzındaki Tanrı hitabını nakleden İbn Arabî, Kur'an'ın öğrettiklerine göre bir insanın imanından bahsetmesi değil fakat imanının o insanı ne hale getirdiğinin değerli olduğunu hatırlıyor ve böylece bir kişinin Tanrısına şöylece seslendiğini belirtiyordu:

“Kalbim her türlü şekle girmeye hazır: Ceylanların otlak yeri, aynı zamanda papazlar için manastır, putlar için tapınak, aynı zamanda hacıların Kâbe'si, Tevrat'ın kitabeleri, aynı zamanda Kur'an kitabı...”

Evrenselliğe doğru bu açılış; bütün dinlerin kaynağına doğru bu yöneliş; her dini insan destanının tarih içinde bir durağı; kendi ruhunda yer alan Tanrı nuru tarafından insanın her an durmaksızın yaratıldığı inancı, İslâm dinini manevi beraberliklerin en büyük kudreti haline getirmiştir.

İbn Tufeyl'in misali felsefe ile tasavvufu, düşünce ve bütün ihtişamı içinde hayatı, bilim ve din'i, bir araya getirerek insan, tabiat ve Tanrı arasındaki ilişkiler çerçevesinde felsefeyi bilinç ve yaratılış içinde yeniden düzenlerken, Heraklit ve Empedocle'den bu yana Batı'da on üç yüz yıldan bu yana kaybettiği bütün değerleri ona yeniden geri vermektedir.

Köküne kadar İslâmî bir felsefe : Peygamber felsefesi'ni Aristo ve Yunanlı kirinden temizlemek için el Kindî'den el Fârâbî'ye; İbn Sina'dan Suhreverdi ve İbn Arabî'ye kadar dört yüz yıl çaba harcamak gerekmiştir.

Peygamber nefesi Batı'yı, Joachim de Flore'un Calabria'sından Maitre Eckhart Thuringe'sine ve Ren salıli mistiklerine kadar baştanbaşa uyandırıyordu.

Ve işte o anda büyük tepki ve büyük gerileme başladı. Büyük gerilemenin dış şartları şunlardı: Doğu'da Bağdad ve Batı'da Kurtuba gibi İslâmın iki ışık kaynağı işgalcilerin saldırısına uğramıştı: 1258'de Moğollar Bağdad'ı aldılar, 1236'da Kastilya kralı Kurtuba'yı ele geçirdi, kendi vatanı yaptı.

Ancak İslâm kültürünün bütün diğer alanlarında olduğu gibi felsefede de büyük gerilemenin bir de iç şartı vardı... İnsanlar artık yaratıcı açılmaya karşı tepki gösteriyorlardı.

Felsefe alanında kalalım: İbn Tufeyl, Fas'a sürgün edildi. Suhreverdi kâfirlikle suçlanarak idam edildi. İbn Arabî ise katı kafalı bir kadının şikâyeti ile 1206'da Kahire'de hapse atıldı, ölümden kıl payı

kurtuldu. Sonra “sünnî” görüşler adına bütün eserlerine bazıları tarafından gölge düşürüldü. Dogmatik söndürücüler peygamber felsefesini en parlak çağında felce uğrattılar.

Sadece XVI. ve XVII. yüzyılda Safevi rönesansını yaşayan İran'da özellikle filozof Molla Sadi Şirazi (1572-1640) varlık felsefesine karşı Peygamber felsefesine dayalı Suhreverdî ve İbn Arabî'nin hareket felsefesini savunacaktı. Molla Sadi Şirazi için varlık bir hareketti, öz değildi...

Tanrı'yı ve O'nun kelâmını taşıyan kitabını mumlayarak selvi ağacından oyulmuş bir tabuta tıkmak isteyenlere karşı İslâm düşüncesinin zirvesinde yaşayan İbn Arabî bize Tanrı'nın kelimasını okumayı öğretmektedir.

Tanrı inancı ve insanı fesada vermek için savaşılanların nesli ne Doğu'da ne Batı'da o çağdan beri eksilmemiştir: Pozitivist din bilimcilerden bir yüz yıl önce Feuerbach, Tanrı'nın öldüğünü ilan ediyordu. San'atının yeni yapısal veya sibernetik versiyonları ortaya çıkmadan iki yüz yıl önce de La Mettrie “İnsanın ölümünü” sevinerek haykırıyordu.

Arap yarımadasından, Asya'nın Avrupa burnuna kolaylıkla geçiveren bütün donukluklar ve teknokratça davranışlara karşı bizim Batı'da insan ve Tanrı ile birlikte ölmüş filozoflarımız belki bir gün gerçek hayatlarına İbn Arabî ile birlikte yeniden devam ederler... Her ne pahasına olursa olsun ayağa kalkmalıdırlar. Bu İslâm'ın en zengin mir asma sahip çıkmanın tek yoludur. Ya peygamberce görececek ve duyacaklar yahut yok olacaklar...

Kaynakça:

Roger GARAUDY trc:Nezih UZEL İslâm'ın Va'dettikleri [Kitap]. - İstanbul : Pınar, 1983, s.131-163

POLİTİKADA NÜKTE-HİTABET

Hangi ülkede yaşarlarsa yaşasınlar, hatiplerden beklenen ilk şey, söyledikleri anlaşılmalı, ileri sürdüğü fikirler kabul edilmese dahi zevkle dinlenmelidir. Bu da, her şeyden önce, hitabet sanatının kaidelerine riayet etmekle olur. Günümüzde hitabet, bilhassa İngiltere ve Amerika'da bir "sanat," bir "ilim" haline geldi. Amerika'da üniversite ve kolejlerdeki hitabet kürsülerinden başka ülkenin her tarafında, başta **Dale Carnegie** mektepleri olmak üzere, hitabet mektepleri vardır. Tanınmış iş adamlarından ev kadınlarına kadar yüz binlerce insan bu mekteplere devam eder, âmme konuşmasının esasını öğrenirler. Bu memlekette ise—bildiğim kadarıyla—bir tek üniversitede, bir tek mektepte hitabet dersi verilmez. Hattâ ve hattâ, bu satırların yazarının senelerce önce yayınladığı ve bugün mevcudu kalmayan hitabet kitabı dışında, bir hitabet kitabı da yoktur. Böyle olduğu için de, **Türkiye'de topluluk önünde nasıl konuşulacağını bilenler gerçekten parmakla sayılacak kadar az.**

Türk "hatipler"i arasında göze çarpan başlıca aksaklık ve kusurlar şunlar:

1. Hümor, bizim konuşmacıların bilmedikleri bir şey.

Dinlediklerim arasında (daha doğrusu, dinlemek zorunda kaldıklarım arasında) Batılı mânada nüktedan bir tek, ama bir tek hatibe henüz rastlamadım. Bu kitap, kendilerini "hatip" sananlara, her fırsatta kürsüye çıkmak için can atanlara "hümor" denilen şeyin ne olduğunu öğretir-bilirse, vazifesini yapmış insanların hazzını duyacağım.

2. Hitabet hiç bir zaman yazılı kâğıttan okumak demek değildir.

Dikkat ediyorum.- Türkiye'de devlet adamlarından mahallî parti başkanlarına, "büyük" gazetecilerden yıllarca talebe önünde konuştukları için tecrübeli olmaları gereken eğitim üyelerine kadar, pek çokları her hangi bir töreni açarken veya birine "**hoş geldiniz**" derken dahi kâğıda bakmadan konuşmasını beceremiyor. "**Müşabakaları açıyorum, hayırlı olsun,**" diyebilmek için dahi yazılı kâğıttan medet ummak ayıptır, dinleyenlerle alay etmektir. Bundan da kötüsü, eline tutuşturulan kâğıttan okumasını beceremeyenler arasında vekiller dahi var. Başka ülkelerde bu gibi insanlara ambar kâtipliği dahi yaptırmazlarken, biz onları vekillik koltuğuna oturtuyoruz. İşte, onlarla bizim arasındaki başlıca farklardan biri daha.

3. İyi bir aktör, iyi bir futbolcu, iyi bir piyanist mesleğinin zirvesine eriştikten sonra dahi devamlıca pratik yapmak zorunda.

İskoçyalı bir sahne artisti, **Sir Harry Lauder**, şöhane şarkısı "**Roamin'in the Gloamin'**" i sahnede kendisini tatmin edecek bir şekilde söyleyebilmek için on bin (10,000) defa tekrarladı. Polonyalı meşhur kompozitör ve **Piyanist Paderewski** hayatı boyunca her gün sekiz saat piyanoda pratik yaptı. Aynı şeyleri dünyaca tanınmış hatipler için de söyleyebiliriz.

Belki Türkiye hariç, dünyanın hiç bir yerinde, hiç bir hatip hiç bir hazırlık yapmadan, nutkunu defalarca kendi kendilerine hâs özellikleri kendine tekrarlamadan paldır küldür kürsüye çıkarak konuşmaz, konuşmak cesaretini—daha doğrusu, küstahlığını—kendinde bulamaz. Hazırlıklı olmadığı halde konuşmakta ısrar etmek, dinleyicilere saygısızlık ve hatta hakaret etmektir.

4. Bir "konuşma plânı" hazırlamadıkları,

Bu plân ve nutukları üzerinde uzun uzadıya eksersiz yapmadıkları için, Türkiye'de, mumla arasanız dahi, hitabet tekniğinin ne olduğunu bilene rastlayamazsınız. Hitabet tekniğinden habersiz oldukları için de bu topraklarda hatip geçinenlerin sözleri, çok defa "**hitabe**"den ziyade bir "**lâf çorbası**"dır. Ne var ki, bu insanlar kendilerine zevk veren bu "**çorba**"yı, dinleyicilerinde—tikinti ve öğürtü dahi getirir—se—kepçe kepçe sunmaktan çekinmezler.

Meselâ, başarısını "**söz söyleme kabiliyeti**"ne borçlu, mahalle kongrelerinden parlamentoya kadar -yüzlerce ve yüzlerce nutuk çekmiş "**ünlü**" parlamenterler de dâhil, Türkiye'de, bir nutka nasıl başlanılacağı, nasıl bitirileceğini bilen pek bulunmadığından, hemen hemen bütün nutuklara "**önce hepinizi hürmetle selâmlarım,**" cümlesiyle başlanır, "**hepinizi hürmetle selâmlarım**"la bitirilir. Bu, hitabet değildir. Bunu yapanlar hitabet sanatının "h"sini dahi bilmiyen insanlar.

Konuşmanın mevzuu, dinleyicilerin sosyal ve kültürel seviyeleri, nutkun verildiği yer ve zaman ve diğer şartlar göz önüne alınarak, çeşitli başlama ve bitirme usullerinden birini kullanmak gerekir.

Bu cümleden olarak, fıkra anlatmanın dahi bir tekniği vardır. Sözgelisi, **"geçenlerde işittiğim güzel bir fıkrayı anlatayım,"** diyen bir talebeye, Amerikalı bir hitabet hocası **"sıfır"**ı basar. Bir defa, anekdotun **"güzel"** olduğuna onu; söyleyen kimse nasıl karar verebilir?

Fıkranın "güzel" mi, "çirkin" mi olduğunu dinleyici kararlaştıracak. Sonra, iyi bir hatip fıkralarını, **"şimdi size şu fıkrayı anlatayım,"** demeden konuşması arasına sokmasını bilmelidir. Öyle ki, dinleyiciler, hatibin fıkra anlattığının hemen farkına var

5. Konuşmak üzere kürsüye çıkan bir kimse mevzu üzerinde bir şeyler biliyor demektir.

Bundan böyle, bir hatip, konuştuğundan ötürü katiyyen özür dilemez. Hâlbuki ben —ister inanın, ister inanmayın—mevzuu iyi bilmediğim itiraf etmesine rağmen, yine konuşmakta ısrar eden (hem de bir saate yakın), ne dediği anlaşılmayan, bir defa söylediğini on defa tekrarlamaktan çekinmeyen isim yapmış insanlar gördüm ve—maalesef—dinlemek zorunda da kaldım.

6. Türk "hatip"leri zaman zaman en basit nezaket kaidelerine dahi riayet etmiyorlar.

Meselâ, hastalık veya fizikî bir arıza dışında, güneş gözlüğü ile bir topluluk önünde konuşmak ayıptır, nezaketsizliktir. Hatibin, dinleyicileri ile göz temasını muhafaza etmesi gerekir. Güneş gözlüklü bir hatibin gözlerinin kapalı olup olmadığı dahi bilinmez. Hem gözlerini halktan saklamak hem de konuşmak istemek, tekrar ediyoruz, ayıptır, saygısızlıktır.

7. Batılı mânada hatiplerimiz pek bulunmadığı için, biz hâlâ bağırmaı "hitabet"le karıştırıyoruz.

Heyecan uyandırmak için konuşan bir hatip dahi bağırmadan konuşmasını bilecek, zaman zaman ses tonunu değiştirecek, mimiklerle, jestlerle kelimelerini takviye etmesini bilecektir. Bir kişi ile konuşmakla bin kişiye hitap etmek arasında bir fark olmamak gerekir. Hatip karşısındakilere muhavere eder gibi konuşacak, onlarla göz temasını muhafaza edecektir.

Bağırarak konuşmayı marifet bilen Türk "hatip"leri karşısında işitilemeyen, monoton, renksiz ses ve kelimelerle konuşan hatipler de var ki, işte bu insanlar—itiraf edeyim—beni uyutuyor.

8. Nereden başladı, kim çıkardı bilemeyeceğim, fakat topluluk önündeki konuşmalarını bir sandalyeye oturarak yapanlar da var.

Gerçi milletler arası toplantılarda oturur halde de konuşulur, fakat bu bizim konumuz dışında. Hatip, muhakkak ayakta konuşacaktır. Amerika Cumhurbaşkanı Roosevelt, kötürüm olmasına rağmen, seçim nutuklarında iki koltuk değneğine dayanarak ayakta konuşmakta ısrar ederdi.

Diğer taraftan, oturduğu yerden, konuşan bir hatibin dinleyicilerle göz teması kurmasına imkân yoktur, göremediği insanlarla nasıl göz teması kurabilir? Nitekim böyle bir toplantıda arka sıralardaki sandalyelerden biriside oturduğumdan, hatibin yüzünü göremiyordum. Monoton bir sesle de konuşuyordu. Beni görmek için ayağa kalkmak zahmetine katlanmayan bu hatibe ben de uyuyarak cevap verdim.

9. Tabî, Türk hatiplerinden—daha doğrusu, kendilerini "hatip" zannedenlerin—büyük bir kısmının başlıca vasfının"uyut'turucu" olmalarının bir büyük sebebi, saatler ve saatlerce konuşmakta direnmeleri.

Meselâ, beni uyutturan monoton sesli hatip (ki bir zamanlar vekillik dahi yapmıştı) iki saate yakın konuştu. Onu, yine her biri bir o kadar konuşan üç kişi takip edecekti. Bu insanları dinlemek için nelere katlamadığını görebiliyor musunuz?

Sonra, bir de bu insanların hepsinin aynı paralelde konuştuklarını düşünün. Yani, çok defa birinin söylediğini diğerleri tekrarlıyordu. Türkiye'de tertiplenen **"açık oturum"**larda, maalesef, zıd kutupları temsil edenlere yer verilmediğinden birini dinlemekle on tanesini dinlemek arasında pek fark olmuyor.

Ben, her hangi bir toplantıya başkanlık etsem, hatiplere **Mark Twain'in** şu hikâyesini anlattırdım:.

İnanişının propagandasını yapan bir misyoner, bu ünlü yazar ve hiciv üstadını öylesine şevklendirir ki, *Mark Twain* şunları söyler:

" **Hatip, konuşmasının onuncu dakikasında beni kendisine öyle bağladı ki, beraberimdeki parayı son meteliğine kadar ona vermeyi düşündüm.**". Fakat hatip konuşmakta devam edince, *Mark Twain*'in düşüncesi değişir: "**Aradan bir on dakika daha geçtikten sonra yanımdaki bütün 'gümüş' parayı ona vermeğe karar verdim.**"

Hatip sözlerine hâlâ son vermediğinden, *Mark Twain*, bir on dakika sonra misyonere "**hiç bir şey vermemeğe**" karar verir. Fakat konuşmasına yine bitirmediğinden ve bir on dakika daha sürdüğünden, dinleyenlerin, içine para koydukları sepet *Mark Twain*'in önüne geldiği vakit, yazar, bu adamı "**dinlemekten son derece yorulduğu**" için, "**dinleme hakkı**" olarak sepetten iki dolar alır ve cebine indirir.

Dünyanın her tarafında, bilhassa **Anglo-Amerikan**¹ ülkelerinde açık oturumlar, tartışmalar tertiplenir. Fakat bunların hiç birinde, bizde olduğu gibi, hatiplere ilânihaye konuşma hakkı tanınmaz. Biz çok defa "**açık oturum**"un manasını dahi bilmiyoruz. Hemen hemen aynı fikirlerin müdafaasını yapan dört kişiyi bir masa etrafına toplayarak onları konuşturmak hiç bir zaman "**açık oturum**" değildir. Açık oturumları tertipleyenlerin ilk vazifesi, birbirlerine zıd fikirleri savunanları bir araya getirmek olmalı.

Bundan sonra yapılacak en önemli şey, hatiplerin konuşmalarını belirli bir müddet içinde bitirmelerini sağlamak. Meselâ, dört kişinin katıldığı bir açık oturum düşünelim, Her hatip Önce, 15 dakika konuşur, arkadan her biri 5 dakika ve son olarak 2 dakikalık konuşmalarla sözlerini bitirmeleri gerekir. Medenî ülkelerde açık oturumlar böyle yapılır. Böylece, dinleyicilerin de sualler sorabilmelerine imkân hazırlanmış olur. Tabiatıyla, bu sualleri cevaplandıran hatiplerin, yeniden nutuk çekmelerine meydan vermemek için, kendilerine tevcih edilen sualleri, meselâ, iki dakikada cevaplandırmaları istenir.

ZAMAN ZAMAN İŞİTİYORUZ: TEKNİK DIŞINDA, BATIDAN ALACAĞIMIZ HİÇ BİR ŞEY YOKTUR. MAALESEF, TEKNİK DIŞINDA DA, BATIDAN ALMAK ZORUNDA KALDIĞIMIZ PEK ÇOK ŞEY VAR, VE KONUŞMA ÂDABI DA, TARTIŞMA TEKNİĞİ DE BUNLAR ARASINDA. İLİM, TEKNİK, EDEBİYAT, SANAT, SPOR, İLH. SAHALARI DIŞINDA HİTABET ALANINDA DA DÜNYACA MEŞHUR TÜRKLER YETİŞTİRMEK ZORUNDAYIZ. AMMA VE LÂKİN ONLARIN TEKNİK VE PRENSİPLERİNİ BENİMSEMEDEN—İKİ KERE İKİ DÖRT—BU İŞDE DE YAYA KALMAĞA MAHKÛMUZ.

Kaynak: MUALLİMOĞLU Necat Politikada NÜKTE [Kitap]. - İstanbul : [s.n.], 1976, s. 271-276

¹ **Anglo-Amerikan**, töre ve alışkanlıklarının kökeni Kuzey Avrupa'ya dayanan, İngilizce konuşulan Kuzey Amerika kültür bölgesi. ABD'nin büyük bölümü ile (Fransızca konuşulan kesimleri dışında) Kanada'dan oluşur. Bu bölge, İspanyol mirasının ve geleneklerinin çok güçlü olduğu Latin Amerika'nın dışında, Kuzey Amerika üstünde yer alan coğrafi bölgeyi tanımlamak için de kullanılır. Anglo sözcüğü, İngilizce konuşan bir beyaz Kuzey Amerikalıyı Latin Amerikalı soyundan gelen (Hispanik) birinden ayıran bir anlam kazanmıştır.

PUTPEREST DOĞU ROMA'NIN DİNÎ MİRASI: HİRİSTİYANLIK

Roma imparatoru Konstantin, ülkesindeki Hristiyanların gücünü görünce 312 yılında devlet dini olarak Hristiyanlığı kabul etmesinden sonra yaptığı en önemli iş, başkenti Roma'dan İstanbul'a taşımak olmuştur. Bu kararda siyasî, askerî ve dinî gerekçelerin etkileri olabilir. Bizi ilgilendiren dinî gerekçelerin neler olabileceğidir. Kendi adını taşıyan "**Yeni Roma**" eskinin izdüşümü olmasına rağmen, Roma gibi yedi tepe üzerine kurulmuş, İstanbul'un yedi tepesi Roma'nın naziresi yapılmıştır. Eski Roma'dan daha dindar, daha saf, dinlerin çıkış kaynağı olan Ön Asya'ya, Helen kültürüne daha yakın bir mekân arz etmesinin yanında yeni dinin tüm sembollerini, anlamlarını, sanat ifadelerini en temiz anlamda karşılayabilecek bir yerdi. Ayrıca Roma'nın daha güçlü ekonomik kaynaklarına da yakın, Asya ile Avrupa'nın arasında bir köprü idi. Konstantin'in gönlüne göre burada Hristiyanlık maddi ve manevi anlamda yapılabilir. İmparatorun diğer önemli bir başarısı da, **pagan/putperest** bir inanca sahip olduğu, pagan yüksek rahibi anlamında "**Pontifex Maximus**" unvanını taşıyıp, şehrin pagan yaşayışına, kültürüne ses çıkarmamış olmasıdır. **Devlet ile Hristiyanlığı birleştirip, hem siyasî hem de dinî bir lider olarak kendini kabul ettiren Konstantin, Hristiyanlığı devlet yapmıştır.** Ama o, gerçek bir Romalı olarak olaylara sürekli pragmatist bakmıştır. Onun Hristiyanlığı sadece politik amaçlar için elverişli olduğu zaman öne çıkmış; rüyasında kendisine vaad edilmiş olan zafer, bir anıt ile onurlandırdığında, yazıtta Hristiyanlığa hiçbir atıfta bulunulmamıştır. Roma askerleri her zaman pagan tanrılarından yardım dilenmeyi sürdürmüşlerdir. Bu da yetmiyormuş gibi Roma'daki dev güneş heykelinin üstüne imparator kendi büstünü ilave ettirmiştir. Hristiyanlığa giriş seremonisi olan "**vaftiz olma**"yı ölünceye kadar ertelemiş; böylece günahlarına devam etme fırsatı bulmuştur. Hristiyanlığın merhametli imparatoru olması gerekirken zulümlerine devam etmiş, oğlu Crispus ve onun üvey annesi Fausta'yı öldürmekten çekinmemiştir. Hatta imparatorların 382 yılına kadar devam eden pagan unvanı "**Pontifex Maximus/Pagan Baş Rahipliği**"¹ kaldırması mümkün iken, kaldırmamıştır. Ancak unutulmaması gereken bir nokta, yeni kurulan şehirde halkın çoğunluğu Yunanca konuşmasına, Latince konuşanlar azınlıkta olmasına rağmen kuruluşundan yıkılışına kadar halk ve Bizans imparatorları kendilerini hiçbir zaman Yunanlı hissetmemişler, kendilerini Roma imparatoru olarak adlandırmışlar, Roma mirasına hayranlık ve saygı duymuşlardır. Bundan dolayı Bizans-Grek antik kültürünü koruyan bir hazine olduğundan bu kültüre ulaşmak isteyenler Bizans'a başvurmuşlardır.

Hristiyanlık devlet gücünü Konstantin sayesinde kullanarak pek çok dinî uygulamayı başlatmıştır. Bu uygulamalar Hristiyanlığın kendi yorum ve ihtiyaçlarından değil de imparatorun ve yeni yerleşim mekânının kültür ve inanç elemanlarından emaneten alınmışlardır. Sonra da Hristiyanlığın kendi malı olarak adlandırılmışlardır. Bunlar arasında istersek, pek çok örnek bulabiliriz. Mesela: **imparator Konstantin Pazar gününü "Güneş Günü" ilan etmiştir.** Bütün çalışanların bu günde tatil yapmasını emretmiştir. **Aralık ayının 21. gününden başlayarak 24-25 Aralıkta devam eden gün uzaması, güneşin tekrar yükselmesi "güneşin doğuşu" yani ışık tanrısı Mithra'nın doğuşu olarak kabul edilip tanrının doğum günü kutlamaları yapılyordu.** Bu gelenek İran'dan alınmıştı. Pazar gününün tatil olması, ışık tanrısına saygıdan kaynaklanıyordu. Ayrıca **Frigya tanrısı Attis'in doğumu ile Hz. İsa'nın doğumu arasında çok benzerlikler vardı.** Onun da doğumu 25 Aralık idi. Bu tarih de İsa'nın doğum günü olarak kabul edildi. **İlk Noel kutlamaları Hristiyan âleminde 336 yılında başladı.** İsa'nın ne zaman doğduğu bilinmemesine rağmen 25 Aralık kutlamaları ilk defa Roma'da başladı, daha sonra İstanbul Kilisesi 380 yılında resmi olarak Noel kutlamalarını başlattı. Bütün bunlar pagan kültürünün geleneklerini yeni devlet dini tarafından meşrulaştırma ve yerleştirme gayretleriydi.

Richard A. Todd, "Kilise Tarihi" isimli kitapta yazdığı "**Konstantin ve Hristiyan imparatorluğu**" başlığı altındaki bölümde "**Hristiyanlık ve Putperest Gelenekler**" adıyla Hristiyanlığın benimsediği müşrik gelenekleri sayıp dökmüştür. "**Hristiyan kilisesinin birçok putperest düşünce ve simgeyi devraldığını**" açıkça belirtmiştir. Özellikle Noel kutlamalarının tamamının pagan kültüründen geldiğini, güneşe tapınmanın miladî beşinci yüzyıla kadar devam ettiğini belirttikten sonra, "Bakire Meryem Kültü"nün rahiplere tapınma, mum yakma âdetinin pagan geleneğinin devamı olduğunu

¹ Grek tanrısı Poseidon/Neptun us denizlerin ve nehirlerin tanrısı olup onun rahipleri "köprü yapanlar" olarak bilinirdi. Başrahibe "**Pontifex Maximus**" adı verilir, seçimle gelirdi (Edwin Yamauchi, *Kilise Tarihi*, 74). Bu gelenek aynen korunarak günümüz papalarına da uygulanmaktadır.

belirttikten sonra, yürekli bir şekilde ifade etmiştir ki, "putperest ayinlerin din bahanesiyle kiliseye sokulduğunu görüyoruz" itirafını yapmaktan çekinmemiştir.

İstanbul'un fethine gözyaşı döken Roger Crowley yeni imparatorluk başkentini ve Ayasofya'yı anlatırken yaptığı tasvirler oldukça dikkat çekicidir: Bizans sadece Roma İmparatorluğunun son varisi değil, aynı zamanda ilk Hristiyan uluslardan biridir. Başkent Konstantinopolis (İstanbul) daha temelleri atılırken cennetin bir eşi, Mesih'in zaferinin bir bildirimi olarak düşünülmüş ve İmparatoru Tanrı'nın yeryüzündeki vekili sayılmıştır. Hristiyanlık şehrin her yerinde kendini gösteriyor, caddeler, sokaklar, kiliselerin ve binaların her cephesi yeni dinin ihtişamını olanca cömertliğince sergiliyordu. Kent Kutsal topraklardan derlenmiş ve Batıdaki Hristiyanlar tarafından gıpta ile bakılan Hristiyanlık yadigarlarının bir deposu haline gelmişti. **Vaftizci Yahya'nın başı, Hz. İsa'nın çarmıhta başına giydirilen dikenli taç, Haç'ın çivileri ve İsa'nın ilk defnedildiği mezardan gelen taş, havarilerin hatıralarını taşıyan eşyalar ve kendisinden mucizeler umulan objeler, mücevherler, pek çok malzeme Meryem ananın himayesi altında şehirde koruma altına alınmıştı.** Kentin merkezinde demirlemiş fevkalade büyük bir gemi gibi duran ulu **Hagia Sophia/Ayasofya kilisesi İustinianus** tarafından sadece altı yılda inşa ettirilmiş ve 537'de adanmıştır. Geç antikitenin en olağanüstü yapısı, büyüklüğü sadece kendi ihtişamıyla uyuşabilecek bir bina idi, **Hagia Sophia**. Büyü gücüyle havada durur gibi algılanan kubbesi, görenler için anlaşılmasa bir mucize idi. Prokopius'un ifadesine göre, altındaki mekân taş duvarlar üstünde duruyor gibi değil, cennetten asılarak sarkıtılmış gibi örterdi. (...) Bir yabancı mabedi tarif ederken şöyle demek zorunda kalmış: **"Cennette mi, yoksa yeryüzünde mi olduğumuzu anlayamadık. Dünya yüzünde öyle bir ihtişam ve güzellik olmadığından o şeyi nasıl tarif edeceğimizi bilemez haldeydik. Tek bildiğimiz Tanrı'nın orada insanlar arasında ikamet ettiğidir."**

Hristiyanlık ihtişamıyla boğazın gerdanında parlayan bu kolye şehir dünyanın gidişatına engel olamadı. Bozkırlardan gelen yoksul kavimler imparatorluğu sarsmağa başladı. Sadece Roma uygarlığı değil, diğer uygarlıklar da 378-511 yılları arasında bozkırlardan gelen halkların göç tehdidi altında kaldı. Roma ağır darbeler aldı, bir daha da eski gücüne kavuşamadı. Ama Roma ideali sürüp gitti. Altıncı yüzyıldan sonra Doğu Roma imparatorlarına Bizans imparatoru dense de, onlar İstanbul'un fethine kadar kendilerini Rum saydılar, Roma İmparatoru olduklarını savundular. Batı Avrupa'da son **"Roma İmparatoru"** bundan vazgeçip, **"Avusturya İmparatoru"** unvanını aldığı anda tarihler 1806 yılını gösteriyordu. İstanbul surlarında biten İslâm-Rum kavgası kıta Avrupasında yüzyıllarca devam etmişti.

Diğer medeniyetler bozkır göç tehdidini eritmesine rağmen Roma düştüğü çaresizlik karşısında başkenti ve devletin dinini değiştirme sürecine girdi. Bu iki yeni oluşum imparatorluğun ömrünü uzattı. Hatta imparator Justinianus (527-565) yeniden dünya imparatorluğunu kurmak için Akdeniz havzasına ve Avrupa'ya seferler düzenledi. Ama istediği sonuçları elde edemedi, Avrupa halklarını idaresi altında tutamadı.

İnsanoğlunun hayatında beslenme ve konfor her zaman Önemini korumuş, bir de buna siyasî egemenlik hırsı eklenince savaşlar kaçınılmaz olmuştur, insanlara sübjektif yöntemlerle hükmeden dinler, idareci konumunda bulunan kralların egemenlik arzusuna genellikle yardımcı olmuşlardır, İslâm öncesi dünyanın iki süper gücü görünümündeki **İran ve Doğu Roma/ Bizans** birbirlerine karşı coğrafya ve din faktörünü iyi kullanmışlar. Fırat ve Dicle ırmaklarını sınır yaparak, günümüzde olduğu gibi, eski dünyayı ikiye bölerek Doğu ve Batı'nın karşılıklı istihsal ve bilimsel akışını uzun süre engellemişlerdir. Kur'ân-ı Kerim'in müşrik ve Ehl-i Kitab kavgası bağlamında değerlendirdiği bu savaşlarda Kur'ân, İran'a karşı Rumların yanında yer alarak, vahyin ilk yıllarında, yakın bir gelecekte Ehl-i Kitab'ın galip geleceğine işaret etmiştir.² Kur'ân mesajının çok kısa bir zamanda eski dünyaya hâkim olması, İran'ı dize getirip Bizans'ı köşeye sıkıştırması, dünyadaki siyasî bölünmüşlüğü ortadan kaldırıp dinlere ve insanlara geniş özgürlüklerin yanında güven de vermiştir. Bu noktaya işaret eden **Dimitri Gutas** devamla şöyle demektedir: İslâm fütuhâtı karşılıklı üretim ve bilimsel akışın önünü açmış, tarımda ise tam bir devrim yaşanmıştır. Hindistan ve Doğu Akdeniz arasındaki sınırların ortadan kalkması, pek çok bitki türünün, baklagillerin ve meyvelerin Güney Batı Asya ve Akdeniz'e düzenli ithal edilmesini, yeni

² Rum, 1-3.

türlerin geliştirilmesini sağlamış. Bunun yanı sıra tarım teknikleri, yoğun çiftçilik bilgisi ve nadasa bırakılan toprakların tam kapasiteyle kullanımından elde edilen ürün Batı'ya aktarılmıştır, İslâm'ın ilk fütuhât yıllarında daha önce hiç görülmemiş bir gelişim ve genişleme yaşayan ticaretten bile daha fazla zenginlik sağlanmıştır. Ticari faaliyetlerde sadece toplumun bir sınıfı refahı yakalarken, tarımda alt sınıflardan üst sınıflara kadar her kesim kendine düşen payı almış. Bu durum Kur'ân mesajının mutlu bir toplum ortaya koyma başarısının somut bir Örneği olarak yorumlanabilmiştir.³

GERÇEK HİRİSTİYANLIK YOKTUR

Hız. İsa'nın yaratılması da, yine insan biyolojisine tam uyum sağlamayan bir oluşum, yani babasız olarak vücut bulmasıdır. Kur'ân'a göre İsa'nın yaratılması Âdem'in yaratılmasının bir benzeridir.⁴ Ayrıca hem İsa, hem de İsa'nın annesi Meryem insanlara ders almaları, bilimsel gururlarının kırılması için Allah'ın birer âyetidir.⁵

Hiristiyanlığın merkezinde İsa bulunmaktadır. O Tanrı'ya ait, özel olan tüm sıfatları üstlenmiş durumdadır. Ona karşı davranış ve tutumlar, Tanrı'ya karşı davranış ve tutumlar gibidir. Kim İsa'yı kabul veya reddederse Tanrı'yı kabul veya reddetmiş olur. Kim de onu severse Tanrı'yı sevmiş olur.⁶ Ayrıca **Xavier Jacob**, İsa'nın Tanrı ile olan ortaklığını dokuz madde halinde indilere dayanarak anlatmaktadır.⁷ Hiristiyanlık açısından çok önemli olan İsa'nın çarmıha gerilme meselesi Kur'ân'da ele alınmış, fakat onları haklı çıkaracak hiçbir gerekçe vermemiştir. Kur'ân-ı Kerim açısından en kapalı konulardan biri de İsa'nın çarmıha gerildiğini konusunu ele alan âyettir. O bakımdan bu âyet geniş bir tahlille ele alınması gerekmektedir, indilerde de konu çok daha karmaşık bir tarz arz etmektedir. Konuyu ele aldığımızda karşımıza çıkacak sorunlar şunlardır:

İsa'nın yakalanması Fish bayramı öncesi halkın bayram hazırlıklarına başladığı bir zamanda olmuştur. Ayrıca Bayramda bir karışıklığın olması da istenmiyordu. İsa'yı yakalamaya gelenler onu tanımıyorlardı. **Onu yönetime karşı, krallık iddia eden, kışkırtıcı bir terörist olarak görüyorlardı.** Romalı yöneticiler, **Pilatus, Hirodes**, İsa'nın suçsuz olduğuna inanıyorlardı. Ancak Yahudi din adamları, yazıcılar, İsa'nın hile nasıl yakalanıp öldürüleceğini araştırıyorlardı.

.....

İsa'nın dirilişini bizzat gören yok, sadece Mecdelli Meryem'e görünüyor. Diğer bir rivayete göre de Mecdelli Meryem ve Yakup'un annesi Meryem ve Salome İsa'nın cesedine baharat sürmek için gittiklerinde cesedin yerinde olmadığını gördüler. **Mezardan dirilme tasavvuru o zamanki Yahudi toplumunda vardı. Halkın düşünce geleneğinde, insanların zihinlerinde olağanüstü durumlarda ölülerin dirileceğine dair algılar vardı.** Mesela, İsa'nın çarmıha gerilmesi anında zuhur eden olağan üstü olaylar arasında şöyle bir Örnek verilmektedir: **"O anda tapınaktaki perde yukarıdan aşağıya yırtılarak ikiye bölündü. Yer sarsıldı, kayalar yarıldı. Mezarlar açıldı, ölmüş olan birçok kutsal kişinin cesetleri dirildi. Bunlar mezarlarından çıkıp İsa'nın dirilişinden sonra kutsal kente girdiler ve birçok kimseye göründüler."** Matta İncili'nde İsa'nın dirilişi mucizevî bir atmosfer içinde anlatılır. İsa'yı dirilmiş olarak gören ziyaretçi hanımlar onun ayaklarına kapanarak tapınırlar. İsa, kendisini görmek isteyenlerin Celile'ye gitmelerini haber veriyor. Luka İncili'nde İsa'ya atfedilen dikkat çekici bir ifade var. Bunu İsa dirildikten sonra arkadaşlarına hatırlatıyor: **"Daha sizlerle birlikteyken, "Musa'nın Yasası'nda, peygamberlerin yazılarında ve Mezmurlar'da benimle ilgili yazılmış olanların tümünün gerçekleşmesi gerektir" demiştim."**

Bu açıklamalar ölen birinin dünyada tekrar dirilmesinin arzulandığını gösteren geleneksel bir **"dirilme kültürü"** nün varlığına işaret etmektedir. Beşerin en büyük acısı olan ölüm vakası karşısında gösterilen teessür ve tepkinin şekli, türü ve ifadesinin birey ve toplumlara göre farklılık göstermesi

³ **YAŞAR Hüseyin** Hiristiyan Dünyasında Kur'ân Karşıtı Söylemin Tarihsel Kökleri [Kitap]. - İstanbul : İz Yayıncılık, 2010. s.38-42

⁴ Bakara, 87, 253; Mâide, 46, 78,110,112,114, 116; Meryem, 16 vd.

⁵ Mü'minûn, 50.

⁶ Xavier Jacob, *İsa kimdir? -İncil'e Göre-*, Ankara, 1987,180-181.

⁷ Xavier Jacob, 173-180.

bilinmedik bir durum değildir. Ancak dinî bir yönlendirme olmadan insanların bu derin ve duygulu ölüm acısının doğal şartları içinde kalması da zordur. Bundan dolayı tarihin en eski devirlerinden beri ölüme karşı insanların yaklaşımı farklı olmuştur. Tanrıların insan biçiminde algılanması ya da insan biçimli tanrılara işlevsellik yüklenmesi ölüm açısından ayrı düşünülemez.

İsa'nın etrafında bulunan havarilerin, onun yakalanması, mahkemeye çıkarılması, yargılanması ve çarmıhta cezalandırılması gibi Hristiyanlığın merkezini oluşturan tüm olayların ve tanımların farklı anlatım biçimleri var; yani bunları bize anlatanlar verdikleri bilgiler konusunda net değil, doyurucu bilgi verememektedirler. Bundan dolayı bir dinin temelini oluşturan Hz. İsa'nın hayatı ve ölümü kurgular ve efsaneler yumağı arasında kaybolmuş gibidir. Bu konuyu çağdaş araştırmacıların kaleminden daha sert ifadelerle okuyabiliriz:

"Bizden önce bu arayışta bulunmuş sayısız bilim adamı gibi, biz de, tarihsel bir İsa'yı aramanın boşuna olduğunu görmüştük. Tüm tarih boyunca Tanrı'nın vücut bulmuş tek hali olmuş olduğu söylenen bir insanın tarihsel varlığı hakkında hiçbir gerçek delilimiz olmaması şaşırtıcı bir şeydi. Ama gerçek buydu. (...) İsa'nın doğumu ve ölümü hakkında bile birbiriyle hemfikir olmayan dört anonim İncil... (...) Tarihsel İsa'dan hiç bahsetmeyen, ama sadece, mistik olarak ölen ve Ölümden dirilen bir İsa'dan bahseden Pavlus tarafından yazılmış birkaç gerçek mektup."⁸ Evet, "best seller"i yakalayabilmiş, Hristiyan bir kültürde yetişmiş, iki Amerikalı yazar tarafından, Hristiyanlığın tamamının işte bunlardan ibaret olduğu söyleniyor.

İnancımız ve kaynaklarımızın verdiği bilgiler doğrultusunda bizim böyle bir karara varmamız mümkün değil, ama Hristiyan kaynaklarına güvenmemiz de mümkün değildir. Hristiyan teolojisi İsa'ya gelen kutsal mesaja ya da İsa'nın mesajına isnat ettirilmiş değil, kilise konsillerinin belirleyip onayladığı kararlardan oluştuğu bilinmektedir. Bu kararların beşeri, siyasî veya dünyevî bir etkiden tamamıyla uzak ve mahfuz olduğu düşünülebilir mi? Böyle bir dinin rakibi olarak görülen İslâm dini, onun Peygamberi, Peygamberinin mesajı, bu mesajın çağımıza intikali gibi temel konular, rakibinin kaynaklarına göre çok açık, seçik ve belirgin yöntemlerle günümüze intikal etmişlerdir. Bu sebeple Hristiyanlık ile İslâm'ın birebir karşılaştırmasını, yani kıyaslamasını yapmak mümkün görünmemektedir, İsa'nın karşılığı İslâm'da Hz. Peygamber değil Kur'ân'dır. Kur'ân ile insanî özellikleri taşımakla birlikte mucizevî anlamlar yüklenen biri nasıl kıyaslanabilir?

İslâm-Hristiyan dünyasının bugünkü sorunlarının köklerinin, tarihin derinliklerinde olduğu görülmektedir. Hz. Peygamber devrinde başlayan iki büyük dinin siyasî, dinî rekabeti, askerî savaşların da yardımıyla gittikçe derinleşmiş, Hicri ikinci yüzyılın başında Dimeşkî'nin gayretleriyle kültürel bir mücadeleye dönüşmüştür. Hz. Peygambere ithamlar, Kur'ân-ı Kerim öğretilerine itiraz ve reddiyeler olarak ilk defa bizzat Dimeşkî tarafından başlatılan bu mücadele, onun müritleri tarafından Doğu Roma başkentine servis edilmiş, İslâm'a karşı psikolojik, siyasî ve askerî direnmenin motivasyon kaynağı oluşturmuştur, İstanbul'un fethine kadar gelişerek ve genişleyerek süren İslâm-Hristiyan kültürel mücadelesi fetihten sonra Avrupa'ya kaymış, temel ithamlar çerçevesinde, zaman ve zemine uyarlanıp modernliğin tüm imkânları ve araçları kullanılarak günümüze kadar devam ettirilmiştir. Bugünkü sorunların bunlardan ayrı düşünülmesi mümkün değildir. Bu tarihî süreç kaynaklarıyla birlikte ortaya konup, anlaşılmadan, yorumlanmadan taraflar arasında bir uzlaşının olması zor görünmektedir.⁹

⁸Timohy Freke ve Peter Gandy, 208-209.

⁹ **YAŞAR HÜSEYİN** Hristiyan Dünyasında Kur'ân Karşıtı Söylemin Tarihsel Kökleri [Kitap]. - İstanbul : İz Yayıncılık, 2010. s.268-270

TECAVÜZ -TACİZ EŞİTLİĞİNDE KADIN VE ERKEK

Aşağıda bazı yazarların yaklaşımı ve haberler ile erkekler kadar kadınlarında tecavüz ve tacizde eşit olduklarına şahit olacağız. Yorumsuz olarak aktarıyorum

[Eğlence Sınıfı, Leş Yiyicidir...

Kitleleri köleleştiren eğlence sınıfı yani televole kahramanları ve onların ardındaki bilinç tasarımcıları leş yiyicidir... Onlar üretimden kaynaklanmayan gelirlerle semirirler. Rantiye, onlar için ana mantalitedir. Üretmek ayıptır, alın teri "**kerizlik**"tir. Köşe dönmek, ancak kendileri gibi açık gözlerin, seçilmişlerin hakkıdır. Erkekler ya baba parası yer, ya borsada oynar. Kızlar genellikle şarkıcı ya da mankendir, ama sahneye ve podyuma çıkanı pek azdır. Onları genellikle "**şarkıcı sevgilisi**" olarak tanımlamak mümkündür.¹

Bu durum doğal olarak "**sanatçı eşittir fahişe**" imajının doğmasına yol açmıştır. Televizyon eleştirmeni Erdoğan Sevgin: "**Sanatçı kadınsa 'fahişe' gözüyle bakılıyor; çünkü ekrandaki görüntü onu öyle gösteriyor. Ama bunu da sanatçının kendisi yaratıyor.**"² diyor.

SOYUNAN TACİZE KATLANIR

Pop müzik sanatçısı Tuba Önal, soyunarak şöhret bulan meslektaşlarını eleştirir... Önal, "**soyunan tacize katlanır**"³ diyerek tarihi bir laf eder. Sözlerini şöyle sürdürür Önal, "**Gündemde olmak için erotik poz veren kişiler, şöhretlerini sürdürmek pahasına her türlü yoz davranışı kabul edebiliyor. Bu pozları veren insanlara yönelik cinsel tacizler de böylece meşru hale geliyor...**"⁴

EDEN BULUR

Hülya Avşar, Teşvikiye Camii avlusuna bir cenaze törenine gider. Avşar'ı görünce televizyon muhabirleri etrafını çevirir. Avşar, televizyon muhabirlerinin sorularını cevaplarken, çekim sırasında arkadan tacize uğrar. Onun tacize uğraması Tuba Önal'ın bu yargısını doğru çıkarır. Kitlelere Hülya Avşar ne sunmuşsa, kitlenin bir parçası olan birey de ondan, o sunduğu şeyi istemektedir. Ve bu olay çekim sırasında yaşanmaktadır.

Sosyolog Gerhard Kessler üstseçkinlerin kimliğini araştırırken şu soruları cevaplandırmaya çalışır:

- 1) Rekabette kuvvetli, zengin ve büyük olanlar gerçekten cemiyetin seçme insanları mıdır?
- 2) Kazananlar çoğu kez en güçlü, en kahredici olanlar, belki görenek ve gelenekleri ve ahlaki kanunları dinlemeyenler, belki vicdansızlar ve hukuk tanımayanlar değiller midir?⁵

[Güzelliğini arz eden kadınının de bir seçim, arz edilen güzellik ve estetiğe bakan erkeğinki de. Eşyanın kaçınılmaz tabiatı. **Shakespeare**'in dediği gibi, "**kadın bir gül gibi, bir kez açıldı mı, yaprakları dökülmeye başlar.**"⁶

[1970'lerde gerçekte seküler olan birçok kadın, Şah'a karşı olduğunu göstermek için, saldırgan bir muhalefet bayrağı olarak, tesettüre bürünmüştü. **Franz Fanon**, aynı mahiyette bir gelişmeyi 1950'lerde Fransız idaresini protesto eden Cezayirli kadınlar arasında gözlemlemiştir.

¹ "**Jipin Yoksa Sen Bir Hiçsin**", *Sabah* 6 Ocak 2001.

² "**Magazin yozlaştı**", *Cumhuriyet* 4 Kasım 2000.

³ "**Soyunan Prim Yapıyor**", Birsan Altuntaş, *Milliyet*, 7 Nisan 2000

⁴ "**Taciz Meşru Olur mu?**", Duygu Asena, *Milliyet*, 8 Nisan 2000.

⁵ **ÇETİN Mahmut**, X İlişkiler [Kitap]. - İstanbul : Emre, 2006, s, 30-31

⁶ AVCI, Gültekin. (Kasım 2007). *Kıyamet Kadınları İslamcı Ve Modern Kadının Yozlaşması* . İstanbul: Metropol Yayınları, s. 44

Hakikat şu ki, halk içinde cazibesini teşhir eden bir kadın, '**görsel bir cazibe hırsızlığı**' olarak tabir edilebilecek tacizden incinebilir bir konumdur. Yani normal bir kadının böyle bir ruha sahip olduğunu düşünüyoruz. Böyle bir hengâmede, onun tanımadığı erkekler, rızası olmadığı halde kendisinden görsel ve erotik olarak zevk alabilirler. Yani kadın istemese de karşılaştığı erkeklerin tatmin unsuru durumunda kalır. İşte kadın, muhafazakâr giyinişiyle kendisini fiziksel bir obje olarak sadece ailesine ve kadınlar meclisine gösterme iktidarını kazanır. Bilhassa Modernizm kaosunun fırtınalı ikliminde, kullanışlı bir tür '**manevî şemsiye**' olarak hicap ve edebe yönelik bu yaklaşım, gelenek ve amaçtan değil, erkeklerin görsel tecavüzünden ve lüzumsuz gösterişten özgürleşmiş bir iffetli kadın vizyonuna işaret eder. Kadının, ataerkil sistemle erkek açısından pasif bir obje konumuna düşürülmesine matuf feminist itirazın, objektif yaklaşımla, hicap karşısında mağlup olduğu görülür.]⁷

SAYIN DUYGU ASENA, VATAN EVLATLARI SANA MİNNETTARDIR!

Bu arada, feministlerin biz erkeklere, bir konuda büyük iyilik yaptığını anlatmadan geçemeyeceğim. Feministlerin erkeklere yaptığı en büyük iyilik, kadınların bekârete ve sekse bakış açılarını tamamen değiştirmeleridir.

Feminizm öncesinde kadın cinselliği, evlenmeden elde edilemeyen, elde etmek için "**başlık parası**" verilen, günümüze göre çok daha zor bulunan bir şeydi. Bir kadın ömrü boyunca bir erkekle birlikte olduğundan, "**kişi başına düşen kadın sayısı**" çok sınırlıydı- ki hala köylerde bu sorun devam ediyor-; ama artık kadınlar "**cinsel özgürlük**" ve "**kendi bedenini yaşamak**" adına, bir ömür içinde birçok erkekle birlikte olduğundan, erkekler için kadının "**piyasa değeri**" düştü.

Kadınlarda feci olan şey, ne onlarla ne de onlarsız yaşanabilmesidir. (Byron)

Eskiden kadın cinselliği kendi tatmini için yaşamaktansa, cinsellik dışı amaçlarına ulaşmak üzerine yoğunlaşıyordu. Feminizm seksten zevk almayı, orgazm odaklı yaşamayı, bekâreti bırakmayı kadınlara öğretti,

Kadınlar artık seksi seks için yapmayı, zevk almak için sevişmeyi öğrenip, onlar da bizim gibi uçkur düşkünü birer zevk bağımlısı oldular. Onların da yakışıklı bir erkek gördüklerinde libidoları tavana vuruyor artık! Bu da biz erkekler için, seksi daha kolay elde edilebilir yaptı. Bu durum erkeğin, hiç uğraşmadan elde ettiği en büyük stratejik avantajdır,

Evlenmeden istediği kadar seks yapabilen bir erkek, neden evlensin ki? Üstelik kadınlar artık çamaşır, bulaşık da yıkamıyor!!!

Geçen yıl, bir kadın dergisinin kadın editörü; "**Özgürlük adına önümüze gelene verdik. Hem kendimizden öğrendik, hem de erkeklerle pazarlık gücümüzü kaybettik. Üstelik artık erkekler de bizimle evlenmiyor. Hani özgür olunca mutlu olacaktık!**" diye Duygu Asena'yı eleştiren bir yazı yazmıştı.

Umarım kadınlar bu konuda uyanmazlar! "**Cinsel özgürlük**" ve "**eşitlik**" sarhoşluğu içinde, bizi "**zevkten sarhoş**" etmeye devam ederler. Teşekkürler Duygu Asena, vatan sana minnettardır! ⁸

KADIN ERKEĞİN SUÇ ORTAĞIDIR

Kadın erkekten, aslan yüreği içinde kuzu itaati ister.

Cenap Şahabettin

Sürekli erkekleri suçlayan feministlere bir gerçeği hatırlatmak istiyorum: Erkeğin her hatasında kadın suç ortağıdır. Çünkü;

1. Erkeği doğuran ve onun karakterine ilk tuğlaları koyan annesi bir kadındır.
2. Erkek aldatırken, birlikte olduğu kişi, "**öteki kadın**" yine bir kadındır.
3. Erkeklerle eşit şartlarda seçme ve seçilme hakları olduğu halde bunu kullanmayan, kadın adaylara oy vermeyerek, "**erkek egemen**" toplum yaratılmasına katkıda bulunan kişiler yine kadınlardır!

⁷ (AVCI, Kasım 2007),s. 51

⁸ Sinan AKYÜZ, Etekli İktidar - Erkek Hakları Kitabı Alfa Yayınları, sonsöz, www.maximumbilgi.com

Feministler erkekleri "**şiddet**" uygulamakla suçlarlar. Geçenlerde TGRT deki "kadının sesi" adlı programında Yasemin Bozkurt, "**annesi tarafından dayak atılan erkek çocuklar, ileride kadınlarını döven kocalara dönüşürler**" diyordu.

Yani, fiziksel şiddet uygulamakta da kadın erkeğin suç ortağıdır. Erkekler evi toplamıyorsa, bu annelerinin eğitiminden kaynaklanır.

Diyeceğim o ki, "**masum değiliz hiçbirimiz**". Hem erkek hem kadın, suçluyuz.! Şimdi de birbirimizi suçlama yarışı yapıyoruz. Sadece siz suçladığınızda, hep haklı gibi göründüğünüz için biz de sizi suçlamaya başladık. Siz kadın olarak bunu bilin.

Biz erkeklerde Cenap Şahabettin'in şu sözünü, en suçumuz bilelim

"Bizde erkekler asırlarca yükselemedi; çünkü kadını koydukları mevkiden yukarı salmak istemediler."

Tutkulu, umutlu ve mutlu kalın.⁹

KADINLARA HZ. MEVLANA'NIN TAVSİYESİ

[Züyyine linnâs,¹⁰ hükmünce Allah Teâlâ'nın insanlar için bezediği şeylerden halk, nasıl kurtulabilir?

Allah Teâlâ; kadını erkeklere munis olmak üzere yarattı. Âdem nasıl olurda Havva'dan ayrılabilir?

Kişi yiğitlikte Zâloğlu Rüstem bile olsa Hamza'dan bile ileri geçse yine hükmetme hususunda karısının esiridir.

Âdemî sözlerinden âlemin sarhoş olduğu Muhammed sallallâhü aleyhi ve sellem bile "*Kelliminî yâ Humeyrâ*" (Benimle konuş) derdi.

Gerçi zâhiren su, ateşten üstündür; fakat bir kaba konunca ateş, onu fıkır fıkır kaynatır.

İkisinin arasında bir tencere, bir çömlek oldu mu ateş, o suyu yok eder, hava haline getirir.

Görünüşte su nasıl ateşten üstünse, sen de kadından üstünsün; fakat hakikâtte ona mağlûpsun, sen onu istemektesin.

Böyle bir hassa ancak âdemoğlundadır. Çünkü insanda muhabbet vardır. Hayvanın muhabbeti azdır ve bu da onun nâkis olmasından ileri gelmiştir.

Kadınlar, akıllı kişiye galebe ederler, fakat cahil kişi onlara galip olur

Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem dedi ki; "*Kadınlar; akıllı kişilere ehli dil olanlara fazlasıyla galip olurlar. Fakat cahiller, kadına galebe ederler.*" Çünkü onlar sert ve kaba muameleli olurlar. Onlarda acıma, lütfetme, sevmeye azdır. Çünkü tabiatlarında, yaratılışlarında hayvanlık üstündür.

Sevgi ve acıma, insanlık vasfıdır; hiddet ve şehvetse hayvanlık vasfıdır. Kadın, Hakk nurudur, sevgili değil... Sanki yaratıcıdır, yaratılmış değildir!]¹¹

SONUÇ

Erkek ve kadın olarak müşterek yaşadığımız hayatta suçlu aramak aptalları oynamaktır. Yeri geldiğinde eşitlikten dem vuran insanlar artık sorunların, cezaların ve çözümlerin eşit olacaklarını unutmamalıdır. Hepimiz aynı sualle aynı sorguya cevap vereceğimiz için hayatımıza çekidüzen vermeli Allah Teâlâ'nın emirlerini yaşamak için gayret göstermeliyiz. Ancak dini inançları zayıflayan insanlar olarak çok iyi bir gelecek vaat etmiyoruz.

Kadın örtünerek, günah ve fuhuşa karşı kendisinin, erkeğin ve dolayısıyla cemiyetin ahlaki olarak muhafazasını ve huzur ortamını sağlayacak şekilde hareket etmelidir. Duruma göre kadın, örtüsüyle fitne unsuru olabilirken açılıp saçılmasıyla da büyük bir günah bataklığına düşebilir. Onun için kadın, kendi örtünme sınırını belirlerken dinin en güzel uygulayıcısı Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem

⁹ Sinan AKYÜZ, Etekli İktidar - Erkek Hakları Kitabı Alfa Yayınları, sonsöz, www.maximumbilgi.com

¹⁰ "İnsanlara, kadınlar, oğullar, yüklerle altın ve gümüş yığınları, cins atlar, davarlar, ekinler gibi zevklerin sevgisi, çekici hale getirildi. Fakat bunlar, dünya hayatının geçici nimetleridir. Oysa Allah, akıbet güzelliği, O'nun yanındadır." (Âl-i İmran, 14)

¹¹ Mesnevi, c.I, b: 2425-2436

yaşadığı dönem ve sonraki raşid halifeler dönemindeki uygulama sonuçlarını temel almalıdır. Yoksa kadının örtünüp açılması hususunda verilen bireysel kararların sonuçlarının kadın ve erkek için genellikle yanlış olduğu görülmüştür. Çünkü din koyucudur, bu bağlamda Allah Teâlâ örtünme üzerinde razı olmadığı veya aşırı giden uygulamaların o zaman zarfında düzeltilmesi için vahiy göndermiştir.

Allah Teâlâ'm yardımcımız olsun.

İhramcızâde İsmail Hakkı

21.YÜZYILIN EN BÜYÜK LİDERİ: TELEVİZYON

Çocukluğumda deccal yorumları¹ yapılırken **“Mesih-üd Deccal’ın sağ gözü kör, sanki kurumuş bir üzüm gibi olacaktır.”**², bir anda yeryüzünü dolaşacak, insanları peşine takacak, Yahudiler ve kadınlar askeri olacak³ derler ve televizyona işaret ederlerdi.

Günümüz itibarıyla bunu daha iyi anlamış olmaktadır. Dindar olsun olmasın herkes gibi bu liderin önünde diz kirmasak da oturmaktadır. Bir zamanlar resim günahıdır, televizyon şeytan çalgısıdır, uzak duralım derken onun müridi olmak şerefine artık insanlar haiz oldular.

Televizyon sinemasıyla, dizileriyle ve çeşitli programları ile insanları kendine çekiyor. Uyuşturuyor. Sonra istenilmesi gereken yerde de yalnız bırakıyor.

Televizyon en büyük liderimizdir. O konuşunca onu dinlememek olmaz. Onu takip etmek mecburiyetindeyiz. Onu kullanmaktan kaçınırsak toplum içinde yok oluruz. Eskiden günahı, bugün mecburiyet oldu, gibi mazeretimizler vardır.

Sorabilirsiniz, bu sahte liderden kendimizi nasıl kurtarabiliriz. Bunun cevabı 1400 yıl önce Allah Teâlâ tarafından verildi. **“Kitap”** la. **Kitap deccalında, şeytanında tuzaklarına engel olan tek silahtır.**

İslâm’ın ilk emri olan **“oku”** kitaba işaret ederken cihanşumul tavsiyesini zaman ve mekan ötesinden iletiyordu.

Kitap, insanın dünyasına girerken onu incitmez, korkutmaz ve hayal dünyasını yıkmaz. Ancak televizyon bu şekilde değildir. **Televizyon, gözünden ve kulağından insanın dünyasına tecavüz eder.** Bu bir tecavüzdür. Televizyon tecavüz ederken acımasızdır. Öyle ki insanın kulak rahminde gayri meşru çocuklar doğurtur. Onun gayri meşru çocukları da insan hayatının fitnesi olur.

Kulak insanın rahimlerindenidir. Onu korumamız gerekmektedir. Bunun en bariz örneği olarak şunu söylemeliyiz ki, Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem’in sahabe içinde hiç sağır yoktu. Çünkü sağır olan kişide verim alınması görmeyenle kıyaslandığında çok azdır. Kör liderler vardır. Sağır liderlere çok rastlanılmaz. (Ben bilemiyorum) onun için kulak rahminde doğacak çocuk gözün şehvî, dünyevi sesler ile sakatlandığı zaman biyolojik yapısını düzeltmek artık mümkün değildir. Bebeklerin dahi dünya ile ilk teması kulakları iledir. Ana rahminde ve doğuşta gözleri gelişmemiştir.

İnsanlar televizyon deccalinin şerrinden kurtulamazlar. Kurtulmakta mümkün olamayacağı için Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem’in beş vakit namazda sığınan emri vardır.⁴ Bu emir yeri gelir deccalin hakikatine, yeri gelir yorumlarına (televizyon, sinema, oyun...) olmaktadır.

Önemli olan insanın korunması için gereken tek unsur kitap ve ilim sahibi olmasıdır. Eğer en büyük liderimiz televizyon önünde her gün kurs görürsek, emperyalist güçler bizi güzel yetiştirirler. Siyasetçiler de bizi çok iyi aldatırlar. İzlediğimiz dizilerde yaşamak isteyip yapamadığımız şeyleri göstererek bize haz verirler. Daha daha çok şeylere kavuşuruz ki, sapık olmak ve olmamak bizim kaderimiz olmaktan çıkar. Unutmayın ki, bilinç altı, benlik savunmasını yaparken **“bu işin örnekleri var, denesen ne olur ..yalnız sen düşünmüyorsun bunu.. olsun.... Olsun.. yalnız değilsin”** düşünceleri ile olgunlaşır ve içeriği ile bir eyleme çıkar.

Sonuç olarak diyeceğimiz, az olsun günlük bir şeyler okuyalım. Televizyon büyük liderde olsa onu susturacak zayıf yeri var. Düşmesi.

Allah Teâlâ’m sana bir kez daha iman ettim. Sen gerçekten büyüksün. **İhramcızâde İsmail Hakkı**

¹ **“Muhakkak ki kıyamet gününden önce Mesih Deccal olacaktır. (ondan önce de) otuz veya daha fazla yalancı (deccaller) olacaktır.”** Ahmed(2/95,103) Said Bin Mansur(1/252) Ebu Ya’la(10/68) İbni Ebi Hatem Cerh ve Ta’dil(5/293) Huseyni elİkmal(1/269) Mecmauz Zevaid(7/333) Busayri İthaf(8561-62)

² Kenz-ül Ümmal; Cilt 14; Bab-ü Hruruc-id Deccal – Mişkat-ül Mesabih, Kitab-ül Fiten, Bab-ü Zikriddeccal **“Kabir azabından Allah’a sığınırım, Cehennem azabından Allah’a sığınırım. Açık ve gizli fitnelerden Allah’a sığınırım. Ve tek gözlü yalancı Deccal’dan Allah’a sığınırım.”** Ahmed(1/305) Tayalisi(1/353) Abd Bin Humeyd(1/234) Buhari Tarihul Kebir(2/119) Ukayli Duafa(1/161)

³ **Ona tabi olanların çoğunluğunu yahudiler ve kadınlar teşkil eder.** Hakim(4/524) Ahmed(4/216) Taberani(9/60) İbni Ebi Şeybe(7/491) Mecmauz Zevaid(7/342) hasendir.

Görsel sanatlar, medya Yahudilerin kontrolünde olduğu gibi kadınlarda baş sermayedir.

⁴ Aişe Radiyallahu anha demiştir ki;

“Şüphesiz Rasulullah Sallahu aleyhi ve sellem namazda şöyle diyerek dua ediyordu; “Allah’ım! Kabir azabından sana sığınırım. Mesih Deccal’in fitnesinden sana sığınırım. Hayatın ve ölümün fitnesinden sana sığınırım.” Buhari(1/286) Müslim(1/412) İbni Hibban(5/299) Hakim(1/725)Ebu Nuaym Müsneidül Mustahrec(2/185) Ebu Avane(1/547)Beyhaki(2/154) Ebu Davud(880) Nesai(3/56) İbni Mace(3838) İbni Ebi Şeybe(6/18) İshak Bin Rahuye(2/278) Ebu Ya’la(8/125)Tirmizi(3495) Ma’mer Cami(10/438) Abdurrezzak(2/208) Taberani Evsat(8/331) Ahmed(6/88) Abd Bin Humeyd(1/433)

